

HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIAN HYVÄKSYMINEN

Khs 2010-1993

- Talous- ja suunnittelukeskus (31.1.2011)
- Hallintokeskus (28.1.2011)
- Taloushallintopalvelun johtokunta (13.1.2011)
- Henkilöstökeskus (31.1.2011)
- Opetuslautakunta (8.2.2011)
- Suomenkielisen työväenopiston johtokunta (1.2.2011)
- Ympäristölautakunta (1.2.2011)
- Kuntaliitto (31.1.2011)
- Helsingin Yrittäjät ry (28.1.2011)
- Oiva Akatemia (28.1.2011)
- Eläintarhan johtokunta (27.1.2011)
- Kaupunkisuunnittelulautakunta (27.1.2011)
- Liikennelaitoksen johtokunta (27.1.2011)
- Sosiaalivirasto (26.1.2011)
- Asuntotuotantotoimikunta (26.1.2011)
- Kaupunginmuseon johtokunta (25.1.2011)
- Kiinteistölautakunta (25.1.2011)
- Kulttuuri- ja kirjastolautakunta (25.1.2011)
- Liikuntalautakunta (25.1.2011)
- Yleisten töiden lautakunta (25.1.2011)
- Culminatum (24.1.2011)
- Helsingin seudun kauppakamari (24.1.2011)
- Palmia –liikelaitoksen johtokunta (20.1.2011)

Terveyslautakunta (18.1.2011)

Helsingin Energian johtokunta (18.1.2011)

Rakennuslautakunta (18.1.2011)

Helsingin Sataman johtokunta (11.1.2011)

Pelastuslautakunta (11.1.2011)

Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus Tekes (5.1.2011)

Kaupunginorkesterin johtokunta (16.12.2010)

Taidemuseon johtokunta (14.12.2010)

Tarkastuslautakunta (8.12.2010)

Asuntolautakunta (7.12.2010)

31.1.2011

Ryij/KMA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR
Saapunut/Inkommit
01.02.2011
KHS 2010-1993 / 250
Dnro/Dnr _____
Tehtäväloukka _____
Uppgiftsklass _____
L31

Hallintokeskuksen lähete 2010-1993

LAUSUNTO HANKINTASTRATEGIASTA

Uusi hankintastrategia on huolella laadittu ja vastaa kaupungin tarpeita sekä havainnollistaa hankintojen hallintaa kaupunki- ja virastotasolla. Tavoitteet ja toimenpiteet on selkeästi määritelty raportissa.

Uusi hankintastrategia on kuitenkin nostanut esille ongelmia, joihin ei ole annettu vastausta, esimerkiksi miten muista kuin Talpan kirjanpidossa olevien virastojen ja liikelaitosten tiedot saadaan mukaan hankintoja koskevaan raportointiin. Rakentamiseen ja kiinteistöjen hallintaan liittyvä hankintojen kehittäminen on rajattu strategian ulkopuolelle. Miten näiden hankintojen kehittäminen organisoidaan kaupungin eri toimijoiden kesken? Lisäksi Helsingin kaupungilla hankintojen kehittäminen hajautuu eri organisaatioihin. Miten hankintoihin liittyvää verkostomaista kehittämistoimintaa hallitaan ja mikä on keskeisten hankkijoiden rooli ongelmien ja tavoitteiden määrittelyssä sekä tavoitteiden toteuttamisessa?

Raportissa esitetään erityisen hankintojen ohjausryhmän perustamista, jonka tehtävänä olisi hankintatoimen toimintatapojen yhtenäistäminen ja Helsingin kaupungin hankintastrategian kehittämistoimenpiteiden toteutumisen koordinointi ja seuranta.

Kaupungilla on ollut *hankintaneuvottelukunta* ja sen jälkeen *materiaalitoimen yhteistyöryhmä*. Sen toiminta päättyi vuonna 1998, jolloin sitä ei enää asetettu. Hankintaneuvottelukunnan ja myöhemmin materiaalitoimen yhteisryhmän tavoitteena oli kehittää hankintatoimintaa. Näiden elinten tehtävinä on ollut seurata kaupungin hankintatoimintaa, tehdä sitä koskevia esityksiä, vahvistaa kaupungin hankintoja koskeviin sopimuksiin liittyvät kaupungin yleiset hankintaehdot, antaa hankintaohjeiden soveltamisohjeet sekä koordinoita yhteishankintoihin liittyvää toimintaa.

Postiosoite

PL 20
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
talousjasuunnittelukeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 2505

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

31.1.2011

Uudessa hankintastrategiassa ei ole perusteltu, miksi hankintojen ohjausryhmä tulisi nyt asettaa, kun vastaavat elimet on aiemmin todettu tarpeettomiksi. Raportointi strategian toteutumisesta kuuluu joka tapauksessa hankintakeskukselle, ei työryhmälle.

TALOUS- JA SUUNNITTELUKESKUS

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tapio Korhonen
rahoitusjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hannu Kurki
erityissuunnittelija

28.1.2011

Kaupunginhallitus

HELSENGIN KAUPUNGIN KIRJAMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATÖRSKONTOR
Saapunut/Inkommt
31. 01. 2011
Dnr/Dnr Khs 2010-1993 / 230
Tehtäväloukka
Uppgiftsklass

L29

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Khs 2010-1993

Hallintokeskus toteaa, että luonnos on laadittu korostetusti hankintakeskuksen lähtökohdista ja sisällöltään sitä voidaan luonnehtia hankintakeskuksen strategiaksi. Tässä suhteessa luonnos ei vastaa alkupeleistä tarkoitustaan. Koko kaupungin hankintastrategian valmistelun tulisi perustua intensiiviseen ja kattavaan yhteistyöhön hallintokuntien kesken.

Strategialuonnoksessa tulisi selkeämmin tuoda esille se, että kaupungin hankintatoimen kehittäminen on koko kaupungin yhteinen hanke ja että se vaatii toimenpiteitä ja sitoutumista kaikilta hallintokunnilta. Kaupungin hankintastrategiassa tulisi painokkaammin sitoa kaupungin virastot ja laitokset hankintatoimen ja siihen olennaisesti liittyvän sopi-mushallinnan kehittämiseen. Luonnos ei ohjaa riittävästi hallintokuntien omien strategioiden kehittämistä. Lisäksi, jos kaupungin yhteinen hankintastrategia olisi hallintokuntien kanssa valmisteltu, omia hallintokuntakohtaisia strategioita ei välttämättä edes tarvittaisi.

Luonnoksessa ei ole painotettu eri hankinnan lajien keskinäisiä eroja. Hankintalainsäädännössä hankinnan kohteet on jaettu tavaroihin, palveluihin ja rakennusurakoihin. Hankinnan kohteiden jaottelulla on varsin suuri merkitys käytännössä. Tavarahankintojen, palvelujen ja rakennusurakoiden valmistelu ja toteutus eroavat yleensä toistaan huomattavasti. Vastaavalla tavalla myös hankintatoimen suunnittelussa voidaan nähdä perusteltuja eroja, kun kysymys on hankinnan eri kohteista. Kaupungin hankintastrategiassa on syytä huomioida näihin hankinnan kohteisiin liittyvät strategiset erot. Lisäksi on todettava, että rakennustoimen hankinnat edellyttävät erityistä huomiota strategiassa. Luonnoksesta ilmenee, että rakennustoimesta on ajateltu laadittavan oma erityinen yksityiskohtaisempi strategia. Kun otetaan huomioon rakennustoimen keskeinen asema ja vaikeasti hallittavissa oleva toimiala,

28.1.2011

tulisi se kuitenkin käsitellä samassa yhteydessä kuin nyt lausuttavana oleva strategia. Suunnitelmilla on keskinäistä vuorovaikutusta, joten niiden erillinen käsittely ei ole tarkoituksenmukaista.

Luonnoksessa ei ole riittävästi kiinnitetty huomiota kaupungin sopimushallinnan ilmeisiin ongelmiin. Sopimusten sisällöllinen seuranta ja valvonta ei toimi käytännössä riittävän tehokkaasti. Paikoin se ei toimi lainkaan. Sopimushallintaa ei voida erottaa hankintatoimesta erilliseksi kysymykseksi. Sopimushallinta käsittää sopimusten teknisen (sähköisen) seurannan ja sopimusten täytäntöönpanon sisällöllisen seurannan ja valvonnan. Sähköisen sopimushallintajärjestelmän käyttöönotto tarjoaa vain mekaanisen keinon seurata sopimuksia. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota siihen, että sopimusten sisällöllinen seuranta ja valvonta on olennainen osa hallintokuntien tehtävää. Sopimushallintajärjestelmä on työväline; se ei hoida asioita vastuuhenkilöiden puolesta.

Edellä todetusta seuraa, että kun luonnoksessa käsitellään hankintojen keskittämistä, on huomattava, että keskittäminen on tarkoituksenmukaista vain tietyiltä osin ja rajoituksin. Mahdollinen hankintojen keskittäminen ei saa vaarantaa sitä, että hallintokunnissa kehitetään ja vahvistetaan hankinta- ja sopimushallinnan osaamista.

Strategiassa olisi myös aiheellista tarkastella ja ottaa kantaa ns. hankintastrategisten päävalintojen keskinäisiin painotuksiin. Käytännössä keskeisenä ongelmana on riittävän hankintaosaamisen ja -tietouden hallinta sekä rationaalisten menettelyjen ja prosessien määrittely ja kehittäminen. Tähän olisi liitettävä myös sopimusten hallintaa koskevat vastaavat asiat. Olennaista olisi myös kehittää hallintokuntakohtaiset rajat ylittävän hankintaprosessin toimintamalli, jossa tarvittava osaaminen kytkettäisiin prosessiin suunnitellusti. Hallintokeskuksen oikeuspalveluiden asema hankintaoikeuden ja markkinaoikeusprosessin asiantuntijana liittyy keskeisesti tällaisen mallin luomiseen. Oikeuspalvelut voi tarjota tukea ja oikeudellista asiantuntija-apua, mutta ei valmistella hankintoja hallintokuntien puolesta.

Tehokkaana tapana lisätä ja varmistaa hankinta- ja sopimustietouden hallintaa on järjestely, jossa jokaisessa hallintokunnassa on vastuutettu riittävä määrä henkilöitä (yksi tai useampia), ja joiden osaamisesta huolehditaan keskitetysti. Ns. massakoulutuksilla ei turvata riittävää osaamista hallintokunnassa. Olennaista on, että jokaisessa hallintokunnassa on henkilö tai henkilöitä, joiden riittävä osaaminen on varmistettu. Hallintokuntien on tunnettava ja tiedostettava vastuunsa hankintojen ja sopimushallinnan osalta. Lisäksi virastojen ja laitosten johdolla on oltava riittävä asiantuntemus välittömässä käytössään.

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI hallintokeskus@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi	+358 9 310 1641	+358 9 655 783	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

28.1.2011

Hankintojen kehittämisohjelma

Luonnoksessa esitetystä hankintojen kehittämisohjelmasta hallintokeskus toteaa seuraavaa:

1. Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen

Kaupungin yhteishankintojen määrittelyt eivät vastaa nykyistä tarvetta ja kaupunginhallituksen vanhentuneet päätökset tulisi uudistaa luonnoksessa mainitusti. Käytäntö on myös osoittanut, että yhteishankintojen toteutuksessa on ongelmia. Hallitokunnilla ei aina ole riittävää tietoa yhteishankintamahdollisuuksista ja tästä syystä hankintoja tehdään virheellisesti. Yhteishankintoja tulee kehittää luonnoksessa mainitusti.

2. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen

Keskittämistä voidaan pitää perusteltuna silloin, kun kysymys on rutiiniluonteisista hankinnoista tai hankintamenettelyn tietyistä vaiheista, kuten esim. hankintailmoituksen tekemisestä, tarjousten alustavasta käsittelystä, jne.

Kuten edellä jo on todettu, keskittämiskysymykseen liittyy olennaisesti myös sopimushallinta. Hankintaan liittyviä kilpailuttamisen keskeisiä toimia ja ratkaisuja ei voida erottaa sopimushallinnasta. Näin ollen ainakin palveluhankintojen osalta on huolehdittava siitä, että hallitokunnissa säilyy riittävä hankintaosaaminen. Hallitokunnat määrittelevät mm. hankittavan palvelun sisällön ja tarjoajien soveltuvuuden. Hallitokunnissa on hankintoihin liittyvää substanssiosaamista, joka on tärkeää erityisesti palveluhankinnoissa. Jos hankinnat siirrettäisiin hankintakeskukselle, substanssia koskeva asiantuntemus häviäisi. Lisäksi hallitokunnat vastaavat sopimusten seurannasta ja valvonnasta.

Keskittäminen edellyttäisi voimavarojen merkittävää lisäämistä ja kehittämistä hankintakeskuksessa. Näitä tuskin voidaan ottaa hallitokunnista, koska hankintojen valmisteluun ja toteuttamiseen osallistuvat henkilöt huolehtivat yleensä monista muistakin tehtävistä.

3. Hankintaosaamisen lisääminen

Hallitokunnissa johtotehtävissä olevat henkilöt tarvitsevat mm. hankintoihin liittyvää talousosaamista, kuten myös riittävä hankintaoikeudellista ja sopimusten hallintaan liittyvää osaamista. Hallitokuntien toimintaan liittyvissä linjauksissa ja päätöksenteossa on ymmärrettävä, milloin on kysymys julkisesta hankinnasta ja missä tilanteissa lainsäädäntö asettaa rajoituksia. Käytäntö on osoittanut, että toimintojen suunnit-

28.1.2011

telussa ei aina riittävän aikaisessa vaiheessa osata ottaa huomioon hankintalainsäädäntöä. Kysymykseen tulee erityisesti hankintastrategi-
nen koulutus.

Ns. massakoulutus ei ole käytännössä osoittautunut erityisen toimivaksi keinoksi syventävän koulutuksen kohdalla. Syventävä hankintakoulutus tuleekin kohdistaa hallintokuntien hankintavastaaville. Massakoulutus toimii parhaiten yleistason tiedon jakamisessa.

4. Hankintayhteistyön ja -viestinnän kehittäminen

Toimenpide liittyy lähinnä tiedottamiseen, joka suuntautuu kaupunkior-
ganisaation ulkopuolisiin tahoihin. Strategisena tavoitteena tämä ei kuitenkaan ole erityisen merkittävä asia, kun otetaan huomioon, että kaikki hankinnat on jo lain mukaan ilmoitettava julkisesti internetissä (Hilmas-
sa) ja että myös ennakoilmoittaminen on mahdollista. Tarjoajat ovat verraten hyvin tottuneet seuraamaan hankintailmoituksia.

Sen sijaan hankinta-asiantuntijaverkoston aktivointi ja vuorovaikutuk-
sen lisääminen on erityisen tärkeää. Kuten jo edellä kohdassa 3 on to-
dettu, hankintaosaamisen ja sopimushallinnan koulutus tulisi suunnata heille, koska sisäistä hankinta-asiantuntijaverkostoa ei ole vielä osattu hyödyntää kaupungilla. Kaupungin sisäisen hankinta-asiantuntijaverkoston toiminnan aktivointi ja koulutustilaisuuksien järjestäminen tulee lisäämään virastojen hankintaosaamista ja tehostamaan hankintaprosesseja.

5. Markkinoiden hallinta ja turvaaminen

Olennaista on, että hankintoja tekevät hallintokunnat tuntevat alansa vallitsevat markkinat hyvin. Luonnoksesta ei kuitenkaan ilmene, mitä tässä kohdassa mainitulla hankintakeskuksen sekä talous- ja suunnittelukeskuksen toimintamallilla tarkoitetaan. Näin ollen on vaikea arvioida, miten se vastaa käytännön tarpeita. Huomiota on kiinnitettävä siihen, että kun tarjouskilpailut käydään internetissä julkaistavan ilmoituksen perusteella, ulottuvat markkinat usein myös Suomen ulkopuolelle.

6. Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla

Hankinnan tuottavuuden kehittämisen seuraaminen on tällä hetkellä hankalaa Kosti-ohjelman avulla. Ohjelmaan pitäisi lisätä uusia toiminnallisuuksia, jotta seuranta ja raportointi olisi sujuvaa. Myös tulospalkkiojärjestelmiin tarvittaisiin talouteen liittyviä määrällisiä mittareita. Hankinnan tuottavuuden mittarit voivat olla yksi vastaus tähän tarpeeseen. Mittareiden kehittämistyö on ensiarvoisen tärkeää, jotta hallintokunnille voidaan asettaa hankintoihin liittyviä tavoitteita. Sähköisillä menettelyil-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

28.1.2011

lä voidaan ainakin joissain tapauksissa saavuttaa säästöjä hankintojen prosessikustannuksissa. Hankintojen taloudellisuuden arviointi on tärkeää, ja strategiassa esitetyt toimenpiteet ovat em. perusteilla kannattavia.

7. Kestävä kehitys ja innovatiivisuus

Kestävän kehityksen periaatteet voivat olla olennaisia joissakin hankinnoissa, mutta strategisena tavoitteena niitä ei ole perusteltua ulottaa koskemaan kaikkia hankintoja. Asiaa tulisi selvittää perusteellisemmin.

Innovatiiviset toimintatavat ovat vielä tässä vaiheessa varsin jäsenymättömiä, joten niiden esittämiseen hankintastrategiassa tulisi suhtautua varauksella. Kysymys on joka tapauksessa lähinnä palvelutuotantoon liittyvien uusien toimintamallien omaksumisesta ja mahdollistamisesta palvelun järjestämisessä. Hankintamenettelyt puolestaan perustuvat lainsäädäntöön; niissä innovointi on mahdollista vain säännösten puitteissa.

8. Riskienhallinta ja valmiussuunnittelu hankinnoissa

Hankintastrategialuonnoksen kappaleessa 2.2.4, Riskienhallinta ja valmiussuunnittelu hankinnoissa, todetaan, että "Palveluja ja materiaaleja ostettaessa hallintokunnat huolehtivat siitä, että niihin liittyvät varautumisvelvoitteet tulevat hoidetuiksi. Hankintoihin liittyvää valmiussuunnittelua käsitellään tarkemmin kaupungin valmiusohjeessa."

Kappale tulisi muuttaa kuulumaan seuraavasti: "Kriittiseen palveluntuotantoon liittyviä palveluja ja materiaaleja hankittaessa on varmistettava, että palvelujen ylläpitämisessä tarvittavat palveluntuottajat ja muut yhteistyökumppanit huolehtivat omasta varautumisestaan. Sopimuksellista varautumista käsitellään tarkemmin Helsingin kaupunkikonsernin valmiusohjeessa."

9. Resurssit ja toimenpiteiden tärkeysjärjestys

Kun otetaan huomioon, että resurssit ovat rajalliset, olisi paikallaan pohtia, pitäisikö ehdotetut toimenpiteet asettaa tärkeysjärjestykseen.

Lopuksi hallintokeskus toteaa, että strategiasta ei käy ilmi, mille ajalle se on laadittu. Tieto voisi ilmetä asiakirjan otsikosta: Helsingin kaupungin hankintastrategia vuosille XX–XX.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

28.1.2011

Lisätiedot:

Sami Sarvilinna, kaupunginlakimies, puhelin 310 64874

Nyfors Maria, hallintosihteeri, puhelin 310 36012

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eila Ratasvuori
hallintojohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Juha Summanen
osastopäällikkö

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

13.1.2011

Ruukka

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
25. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Kha 2010-1993</i>
Tehtäväluokka	<i>270</i>
Uppgiftsklass	<i>LY</i>

8 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HANKINTASTRATEGIAS-
TA

Talpa 2010-40
Esityslistan asia Tj/8

Taloushallintopalvelu -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hankintastrategian kehittämisohjelmassa on tavoitteina esitetty yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen, pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen, hankintaosaamisen lisääminen, hankintayhteistyön ja -viestinnän kehittäminen, markkinoiden hallinta ja turvaaminen, hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisuille sekä kestävä kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa.

Taloushallintopalvelu osallistuu hankintaprosessiin vastaanottamalla ostolaskut, tallentamalla laskujen perustiedot, vertaamalla laskut tilauksiin tai sopimukseen, reitittämällä laskut kierto, valvomalla laskujen kiertoa, hoitamalla ostoreskontran ja ylläpitämällä toimittajarekisteriä. Talpan hoitamien toimintojen kannalta on tärkeää, että hankintaprosessin alkupää on tehty huolellisesti, mikä mahdollistaa Talpan toimintojen tehokkaan hoitamisen.

Taloushallintopalvelun omat hankinnat ovat valtaosin it-palvelujen ostoja. Menot perustuvat pitkäaikaisiin sopimukseen, jotka solmitaan kilpailutuksen kautta. Hankintaosaaminen on näissä hankinnoissa ensiarvoisen tärkeää. Kehittämisohjelman kohta hankintaosaamisen lisääminen tukee tätä tarvetta.

Johtokunta toteaa, että hankintastrategia ja hankintojen kehittämisohjelma tukevat tehokkaasti kaupungin hankintaprosessia ja Taloushallintopalvelun toimintaa. Hankintakeskus ja Taloushallintopalvelu ovat toi-

13.1.2011

mineet tiiviissä yhteistyössä hankintaprosessissa ja yhteistyötä tullaan kehittämään jatkossa.

Johtokunta esittää, että edellä esitetty huomioon ottaen Talpa olisi edustettuna Helsingin kaupungin hankintojen ohjausryhmässä tai sille valmisteleavassa työryhmässä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Jäppinen Tuula, toimitusjohtaja, puhelin 310 25100

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 21.1.2011 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Päivi Turpeinen
hallintopäällikkö

31.1.2011

R-ji/KMA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Seapunut/Inkommit	
01.02.2011	
Dnro/Dnr	Khs 2010-1993/250
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

L30

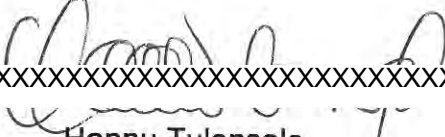
Hallintokeskuksen lausuntopyyntö 2010 - 1993/250/27.10.2010

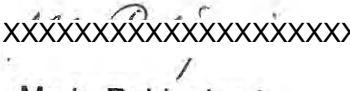
HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIA

Heke 2010-151

Henkilöstökeskus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Hankintastrategiassa on hyvin koottuina keskeiset onnistuneen hankintatoiminnan edellytykset. Huomiota on kiinnitetty hankintatoiminnan työnjakoon, asiantuntemuksen merkitykseen, hankintaprosessiin sekä kestävän kehityksen tärkeyteen. Pienen viraston näkökulmasta on oikeasuuntaista, että hankintoja koskeva erityisosaaminen olisi keskitetty hankintakeskukseen. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen on niin ikään varteen otettava ehdotus, kunhan pidetään huolta hankintakeskuksen resurssien riittävydestä. Pienissäkin hallintokunnissa on kuitenkin voitava hoitaa juoksevaan toimintaan liittyvä tavaroiden ja palvelusten hankinta omin voimin. Tähän liittyen olisi tärkeätä, että hallintokunnilla on hankintakeskuksen avulla hyvät tiedot eri alojen toimittajista ja markkinatilanteesta. Tietotekniikan hyödyntämiselle hankintatoiminnassa tulisi asettaa korkeat vaatimukset.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

 Hannu Tulensalo
 henkilöstöjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

 Marju Pohjaniemi
 osastopäällikkö

8.2.2011

Ryj/KMA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR
Saapunut/Inkommit
16. 02. 2011
Dnro/Dnr Khs 2010-1993/250
Tehtäväluokka
Uppgiftsklass

L23

11 §

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE ESITYKSESTÄ HELSINGIN
KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIAKSI

Opev 2010-1330
Esityslistan asia OTJ/11

Keskustelu.

Puheenjohtaja Pakarinen ehdotti jäsen Aaltion puheenvuoron johdosta jäsenten Virkkunen, Björnberg-Enckell, Kokko, Suhonen ja Hiidenmaa kannattamana, että esityslistan s. 28 kolmannen kappaleen ("Lautakunta pitää toimenpideohjelmaan...") kolmas virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Koska hankintastrategiassa on omaksuttu vahva talouden tehostamisen näkökulma, pitää lautakunta toisaalta toimivien markkinoiden säilyttämistä erityisen tärkeänä, jotta myös pienillä toimijoilla on mahdollisuus olla toimittajina."

Esittelijä otti ehdotuksen omakseen.

Hyväksyttiin esittelijän muutettu ehdotus.

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hankintastrategian päätavoitteiksi on asetettu kaupungin talouden tehostaminen ja hankintojen laadun parantaminen. Keskeisiksi keinoiksi tavoitteiden saavuttamiseksi on asetettu hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen, sähköisten hankintatyökalujen ja ratkaisujen hyödyntäminen, kestävä kehityksen huomioiminen hankinnoissa sekä kaikkiaan yhtenäisen ja toimivan hankintayhteistyön edellytysten varmistaminen.

Opetuslautakunta pitää kaupunkitasoisen hankintastrategian ja siihen liittyvän kehittämisohjelman laadintaa yleisesti ottaen tärkeänä. Hankintojen osuus kaupungin kulurakenteessa tekee hankintojen järjestämisestä merkittävän strategisen kysymyksen.

8.2.2011

Strategialuonnoksen luvussa kolme kuvataan aiemmin tehtyjä strategisia linjauksia hankinnoissa. Nämä aiemmat linjaukset eivät kuitenkaan kaikilta osin heijastu uuden strategian päävalintoihin ja sen pohjalta tehtyyn toimenpideohjelmaan.

Hankintojen laadun parantaminen on nostettu strategian toiseksi pää-tavoitteeksi. Lautakunta toteaa, että strategiassa ei kuitenkaan määritellä laatukäsitettä tai sen mittareita tarkemmin. Laadunhallintaan oleellisesti liittyvää asiakkuusnäkökulma jää niin ikään puuttumaan. Toimenpideohjelma kohdennetaan pitkälti hankintaprosessin tekniseen laatuun ja prosessisäästöihin liittyviin kysymyksiin. Helsingin kaupungin strategiaohjelma 2009–2012:ssa palvelujen vaikuttavuuden parantaminen on nostettu kriittiseksi menestystekijäksi. Lautakunnan näkemyksen mukaan palveluhankintojen laatua voitaisiin arvioida juuri vaikuttavuuden näkökulmasta.

Oman toiminnan kilpailuttamisen linjauksia ei ole tässä nostettu strategiatason kysymykseksi. Lautakunta toteaa, että opetusviraston saamisen kokemusten perusteella oman toiminnan maltillisella kilpailuttamisella on ollut myönteisiä vaikutuksia sekä talouden tehostamisen että laadun parantamisen näkökulmasta.

Hankintojen kehittämisohjelmassa on määritelty seitsemän toimenpidekokonaisuutta, joiden toteutumisesta raportoidaan jatkossa vuosittain kaupunginhallitukselle. Lautakunta pitää tätä hankintastrategisia päävalintoja ohjaavaa kehittämisohjelmaa lähtökohdiltaan oikeansuuntaisena. Lautakunta toteaa, että hankintojen keskittämisessä on otettava huomioon hybridimallista johtuvat suurten hallintokuntien erilaiset tarpeet sekä suhteessa hankintakeskukseen että strategiaprosessiin.

Lautakunta katsoo, että luonnoksessa asetettujen strategisten päävalintojen myötä hankintaosaamisen merkitys tulee entisestään korostumaan. Toimenpideohjelmaan kirjattu johdon ja keski johdon kouluttaminen on tästä näkökulmasta perusteltu. Lautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, ettei tätä hankintakoulutusta kohdenneta vain johtoon ja keski johtoon, vaan suurissa hallintokunnissa keskeiset hankinnoista vastaavat asiantuntijat on kytkettävä suoraan strategiaprosessiin myös koulutuksen kautta. Hankintojen johtamista olisi aiheellista lähestyä enemmän myös laatujohtamisen näkökulmasta.

Lautakunta pitää toimenpideohjelmaan sisältyvää hankintayhteistyön ja viestinnän kehittämistä ensiarvoisen tärkeänä. Erityisesti isompien hallintokuntien välisellä yhteistyöllä voi olla merkitystä sekä hankintojen

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

8.2.2011

tehokkuuden että markkinoiden toimivuuden näkökulmasta. Koska hankintastrategiassa on omaksuttu vahva talouden tehostamisen näkökulma, pitää lautakunta toisaalta toimivien markkinoiden säilyttämistä erityisen tärkeänä, jotta myös pienillä toimijoilla on mahdollisuus olla toimittajina. Kaupungin omien yksiköiden asemaa ja toimintaa tulee myös arvioida silloin, kun ne toimivat vapailla markkinoilla.

Lautakunta pitää hankintojen mittaamista ja tehostamista sähköisillä ratkaisuilla järkevänä. Sopimuksenhallintajärjestelmää tulisi pyrkiä rakentamaan siten, että järjestelmä tukee laadunhallintaa sopimuskauden aikana, sekä niin, että aikaisempia kokemuksia päästään hyödyntämään aiempaa systemaattisemmin. Lautakunta pitää tärkeänä, että hankinnasta maksuun liittyviä järjestelmiä tarkastellaan kokonaisuutena. Opetusvirastossa on saatu hyviä kokemuksia hankinnasta maksuun prosessin kehittämisestä siten, että talousarvioraportoinnissa voidaan seurata myös sähköisessä tilausjärjestelmässä sidottuja määrärahoja. Täyden hyödyn saamiseksi hallintokunnat tulisi myös sitouttaa sähköisten ratkaisujen tehokkaaseen käyttöön esimerkiksi turvaamalla riittävät koulutusmahdollisuudet.

Kestävän kehityksen periaatteisiin on sitouduttu jo aiemmin useissa kaupunkitasoisissa linjauksissa ja strategioissa. Strategialuonnoksessa esiin tuodusta innovatiivisten mallien käytöstä ei ole tässä vaiheessa olemassa konkreettista ohjeistusta, joten toimenpidekokonaisuuden toteutuminen jää tässä pitkälti hankintakeskuksen jatkotoimien varaan. Lautakunta huomauttaa, että hankintalain mukaisten innovatiivisten toimintamallien käytölle on asetettu laissa erityisedellytyksiä ja mallien käyttö edellyttää monissa tapauksissa pitkän aikavälin hankintasuunnittelua ja korkeatasoista hankintaosaamista.

Terveysvaikutusten arviointi

Hankinnoilla on terveysvaikutuksia. Hankintastrategian laadinnassa ja toteutettavissa hankkeissa tulisi ottaa huomioon hankintojen terveyteen liittyvät ulottuvuudet.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Kouvonen Juha, palvelupäällikkö, puhelin 310 89498

Merja Aalto-Setälä
pöytäkirjanpitäjä

Osoite

PL 3000 (Hämeentie 11 A, Helsinki 53)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
www.edu.hel.fi

Puhelin

Vaihde (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

Adress

PB 3000 (Tavastvägen 11 A, Helsingfors 53)
00099 HELSINGFORS STAD

Telefon

Växel (09) 3108 600
Fax (09) 3108 6390

1.2.2011

Hallintokeskus
Kirjaamo

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
04.02.2011	
Dnro/Dnr	<i>bus 2010 - 19013</i>
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

250
225

8 §
LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Sto
Esityslistan asia johtreht/8

Johtokunta päätti antaa seuraavan esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Helsingin kaupungin hankintastrategian päätavoitteena on tukea hallintokuntia niiden palvelutuotannon järjestämisessä siten, että hankintojen toteutus tukee kaupungin kokonaisedun mukaisten tavoitteiden toteutumista. Keskeiset keinot tämän tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintastrategian linjausten mukaan hankinta-asiantuntemuksen lisääminen ja hankintojen keskittäminen soveltuvin osin, markkinoiden tarpeiden huomioiminen myös pienten ja keskisuurten yritysten näkökulmasta, hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen kilpailuttamisessa ja tilaamisessa, kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen ja innovatiivisten hankintaläsänsäädännössä mainittuja toimintamallien hyödyntäminen.

Hankintastrategian luvussa 4 esitetyt hankintastrategiset päävalinnat ja hankintojen kehittämisohjelman toimenpidekokonaisuudet vaikuttavat pääosin hyviltä kehittämissuunnilta. Palveluhankintaosaamisessa on merkittävänä tekijänä pidettävä kuntalaisen kokemaa kokonaispalvelun taso. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien keskittäminen hankintakeskukseen voi olla tarkoituksenmukaista, jos hankintastrategian päätavoite eli hallintokuntien tukeminen palvelutuotannon järjestämisessä toteutuu.

Helsingin kaupungin hankintastrategiasta johtokunnan mielestä puuttuu kuitenkin kokonaan harmaan talouden torjunnan näkökulma – sekä hankintastrategisista päävalinnoista, että hankintojen kehittämisohjelmasta. Helsingin kaupungin ulkopuolisilta palvelujen ja tavaroiden tuottajilta ja toimittajilta tekemät hankinnat ovat valtakunnallisestikin niin

1.2.2011

merkittäviä, että kehittämistoimia tarvitaan, jotta yhteiskunnassa laajasti leviävä harmaa talous voidaan torjua.

Opiston palveluhankinnoista 56 % ja aine- ja tarvikehankinnoista 17 % hankitaan kaupungin sisäisiltä toimittajilta. Muilta toimittajilta hankituista palveluista on hankintakeskuksen tai muun yhteishankintaelimen kilpailuttamia palveluissa 31 % ja aineissa ja tarvikkeissa 33 %. Aine- ja tarvikehankinnoista noin 24 % muodostuu opiskelijoille hankittavista ja heiltä veloitettavista elintarvike- ja oppimateriaalihankinnoista lähinnä kotitalouteen, kuvataiteeseen ja käsitöihin. Opettaja yleensä ilmoittaa mitä tarvitaan ja opiston henkilökunta tilaa tarvikkeet. Noin 13 % aine- ja tarvikehankinnoista muodostuu kirjastoon opettajien ja opiskelijoiden käyttöön hankittavista kirjallisuus- ja av-materiaali -hankinnoista. Loput hankinnoista muodostuvat pikkuhankinnoista, joissa hyödyt välikäsien lisäämisestä prosessiin jäävät nähtäväksi. Mikäli Hankintakeskus hankintojen kehittämisneuvottelujen jälkeen päätyy esittämään lisäresursseja keskitettyjen tehtävien hoitamiseen, tulisi samalla selvittää, mitä tehtäviä niissä hallintokunnissa, joita keskittäminen koskee, jää pois.

Suomenkielinen työväenopisto kannattaa yhteistyön tiivistämistä ja sitä, että hankintakeskus käy hallintokunnittain hankintojen kehittämisneuvottelut ja laatii kunkin hallintokunnan kanssa vuosittaisen hankintasuunnitelman, joissa sovitaan tarkempi työnjako hankinnoissa.

Kaupunkitason sopimuksenhallinnan tietojärjestelmän käyttöönotto on erittäin hyvä asia ja parantaa mahdollisuuksia hankintojen parempaan ohjeistukseen. Tällä hetkellä Hankintakeskuksen tekemien sopimusten sisältö ei ole kaikilta osin virastojen nähtävissä, jolloin sopimusten kaikkien etujen hyödyntäminen ja tiedostaminen ei ole mahdollista.

Lausunto kaupunginhallitukselle hallintokeskuksen kirjaamoon 31.1.2011 mennessä.

Lisätiedot:

Humalainen Tarja, talouspäällikkö, puhelin 310 88503

Törmä Taina, johtava rehtori, puhelin 310 88501

Pöytäkirja pidetty yleisesti nähtävänä Suomenkielisen työväenopiston kirjaamossa, Helsinginkatu 26, 00530 Helsinki 4.2.2011 ja päätökset on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kaj Lyytinen
apulaisrehtori

Rij/ESA

1.2.2011

Kaupunginhallitus
PL 10 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
07. 02. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2010-1993</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>250</i>

18 §

11.1.2011 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINGIN KAUPUNGIN
HANKINTASTRATEGIASTA

Ymk

Esityslistan asia Yj/5

Ympäristölautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunta pitää hankintastrategiaa kattavana strategiana, jonka laadinnassa on selkeästi otettu huomioon hankintojen kytkennät kaupungin talouteen ja muihin kehittämistavoitteisiin. Se on rakenteeltaan selkeä ja riittävän konkreettinen kyetäkseen ohjaamaan hankintoja kaupungin laajempienkin tavoitteiden edellyttämällä tavalla. Lisäksi se ottaa hyvin huomioon pienten hallintokuntien ongelmat hankintojen kehittämisessä.

Ympäristölautakunta esittää muutamia kommentteja hankintojen kehittämisohjelman ehdotettuun sisältöön:

Toimenpide "Sopimusten ohi ostamisen valvonnan tehostaminen" on kannatettava myös ympäristönäkökulmasta, sillä kun jatkossa ympäristökriteereitä tullaan asettamaan kaupungin hankinnoille entistä enemmän, tukee ohi ostamisen valvonta myös ympäristötavoitteiden toteutumista.

Tavoite "Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen" on myös ympäristönäkökulmasta kannatettava tavoite, sillä ympäristönäkökohtien huomioonottaminen hankintaprosessissa edellyttää osaamista, jota pienillä hallintokunnilla usein ei ole riittävästi. Etenkin asianmukaisten ympäristökriteerien asettaminen helpottunee kilpailuttamisen keskittämisen kautta.

Tavoite "Hankintaosaamisen lisääminen" on kannatettava tavoite, mutta ympäristölautakunnan mielestä hankintakoulutuksen sisältöä pohdit-

1.2.2011

taessa on korostettava myös hankkijoiden ympäristöosaamiseen liittyviä kehittämistarpeita.

Toimenpiteet "Sähköisen sopimushallinnan käyttöönotto" ja "Sähköisen kilpailutusjärjestelmän käyttöönotto" helpottavat huomattavasti myös hankintojen kestäväen kehityksen tavoitteiden seuranta. Ympäristökeskuksen ja hankintakeskuksen välinen yhteistyö on tärkeitä kilpailutusjärjestelmien käyttöönoton kehittämisessä etenkin, kun pohditaan voidaanko kestäväen kehityksen näkökulmaa sisällyttää järjestelmien kautta seurattaviksi asioiksi.

Toimenpide "Hankintojen kestäväen kehityksen toimintaohjelman toteuttaminen" on erittäin kannatettava, ja se on hyvin linjassa kaupungin aiemman ja parhaillaan tarkistettavana olevan ympäristöpolitiikan kanssa. Näiden tavoitteiden toteuttamisessa on ollut ja on jatkossakin keskeistä hyvä yhteistyö hankinta- ja ympäristökeskuksen kesken.

Toimenpide "Kestäväen kehityksen mukaisten hankintojen sisällyttäminen ympäristöraportointiin" on myös tärkeä toimenpide, jonka edistämiseksi ympäristökeskus on jo nyt kehittämässä kaupungin ympäristöraportointia koskevaa ohjeistustansa. Kestäväen kehityksen kaikkien ulottuvuuksien saamiseksi mukaan seurantaan tarvitaan myös yhteistyötä muiden hallintokuntien, mm. sosiaaliviraston, henkilöstökeskuksen ja talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa.

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti muuttaa kuudennen kappaleen kuulumaan "Tavoite "Hankintaosaamisen lisääminen" on kannatettava tavoite, mutta ympäristölautakunnan mielestä hankintakoulutuksen sisältöä pohdittaessa on korostettava myös hankkijoiden ympäristöosaamiseen liittyviä kehittämistarpeita.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle (PL 1) sekä ympäristönsuojelu- ja tutkimusyksikölle (Lukin).

Lisätiedot:

Lukin Markus, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin (09) 310 31606

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 9.2.2011 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana päivänä pöytäkirjan nähtävänä pitämisestä.

Postiosoite	Käyntiosoite/Kirjaamo	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
Kirjaamo/ympäristökeskus PL 10 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17	+358 9 310 13702 +358 9 310 1635 (vaihe)	+358 9 655 783	800012-62637 BIC DABAFIHH IBAN-tilinumero IBAN FI06 8000 1200 0626 37	0201256-6 Alv. nro FI02012566

Juha Myllymäki

Helsingin kaupunki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Lausunto

31.1.2010

4094/99/2010
HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAIMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR
Saapunut/Inkommit
02.02.2011
Dnro/Dnr KH5 2010-1993
Tehtäväluokka
Uppgiftsclass

250
L 36

Lausuntopyyntöne 8.12.2010

Lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategiasta

Helsingin kaupunki on pyytänyt 8.12.2010 päivätyllä lausuntopyynnöllä kirjallista lausuntoa ehdotuksesta Helsingin kaupungin hankintastrategiaksi. Hankintastrategia sisältää Helsingin kaupungin hankintoja koskevan toimintaympäristön ja nykytilan kuvauksen, hankintastrategiset päävalinnat sekä niihin liittyvät hankintojen kehittämistoimenpiteet. Hankintastrategia ei sisällä kaupungin toiminnan organisointia tai palvelujen tuotantotapoja koskevia palvelutuotannollisia linjauksia.

Hankintayksikön tulisi järjestää hankintansa siten, että hankintoja voidaan toteuttaa taloudellisesti, suunnitelmallisesti ja tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Hankintalain perusteluissa kiinnitetään erityistä huomiota hankintastrategian laadinnan tarpeellisuuteen. Hankintatoimen järjestämisellä tarkoitetaan lain perustelujen mukaan hankintayksikön strategista suunnittelua hankintojen toteuttamisen tavoista. Suunnitelmat voivat kohdistua esimerkiksi hankintatoimen organisointiin sekä hankintojen toteuttamisen keinoihin.

Yleisiä huomioita

Hankintatoimi katsotaan yleensä hankintayksikön ydintoiminnan tukitoiminnoksi, jonka tehtävänä on tarjota organisaatiolle tuotteet ja palvelut taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti siten, että organisaatiolla on tarvittavat edellytykset tulokselliseen toimintaan. Hankintatoimi tukee organisaation tulostavoitteiden saavuttamista tuottamalla oikeat tuotteet oikealla hinnalla oikeaan aikaan ja paikkaan. Erityisesti kunnan laajasta toimialasta johtuen hankintaa ei kuitenkaan aina voida yksiselitteisellä tavalla erottaa muusta toiminnasta erilliseksi tukitoiminnaksi. Erityisesti vastuu palvelujen järjestämisestä sisältää hankinnan suunnittelun, toteuttamisen lisäksi vastuun siitä, että ulkopuolisen tuottajan tuottama asiakaspalvelu vastaa kuntalaisten tarpeita ja oikeutettuja odotuksia. Yhteys kokonaisvaltaiseen johtamiseen ja kaupungin muihin strategioihin korostuu.

Hankintastrategian (luku 3.1.) mukaan hallintokunnat määrittelevät omissa strategioissaan, mitä palveluja tuotetaan itse ja mitä hankintaan ulkopuolisilta tuottajilta. Hallintokunnat myös määrittävät itse omissa hankintastrategiassaan, mitä hankintoja ne itse kilpailuttavat. Hankintastrategian mukaan hankintojen johtaminen Helsingissä perustuu raportoinnin kautta tapahtuvaan tieto-ohjaukseen sekä hankintastrategian ja talousarvion kautta tapahtuvaan tavoitteidenasetteluun. Kaupungin yhteisen hankintastrategian valmistelu kuuluu jatkossa hankintakeskuksen tehtäviin (luku 3.1) Hallintokunta-kohtaisten hankintastrategioiden valmistelua käynnistetään parhaillaan (3.1.1.).

Strategia voi olla sekä johtamisen että viestinnän väline. Hankintastrategia sisältää melko laajan kuvauksen toimintaympäristöstä että nykytilasta. Kuvaus on informatiivinen ja muodostaa pohjan linjauksille. Kokonaisuutta ajatellen myös kaupungin muut hankintoja koskevat linjaukset on tärkeä vetää yhteen (luku 3.) Jatkoa ajatellen ja kohderyhmästä riippuen voisi olla perusteltua harkita kuvaavan osuuden tiivistämistä ja päälinjausten korostamista. Ainakaan ulkopuoliselle lukijalle työnjako, vastuut sekä eri strategioiden väliset suhteet hallintokuntien välillä eivät aina avaudu kovin helposti.

Hankintastrategian päävalinnat ja kehittämisohjelma

Päävalinnoissa on korostettu **hankintaosaamisen** lisäämistä. Linjaus on olennaisen tärkeä. Näkemyksemme mukaan hankintaosaaminen tulee nähdä laaja-alaisesti. Osaaminen kattaa tarpeen, tuotteen ja markkinoiden osaamisen lisäksi riittävän sopimusosaamisen sekä hankintalainsäädännön tuntemisen. Erityisesti hankintojen laadullinen kehittäminen edellyttää kykyä pukea tarve ja tavoite sopimuksen muotoon. Suunnitelmallisten hankintojen tekeminen edellyttää myös hankintasopimusten toteuttamisen valvontaa. Hankintasopimusten toteutumiseen liittyvien kokemusten ja esimerkiksi asiakaspalautteen tulisi heijastua hankintojen tulevaan suunnitteluun.

Kysymys on koko kuntasektorin osalta keskeisestä kehittämiskohteesta.

Päävalinnoissa on **huomioitu pienten ja keski suurten yritysten asema ja kestävä kehityksen** tavoitteet. Sekä elinkeinopoliittiset että ympäristönäkökohdat on syytä tuoda esille strategiassa. Erityisesti kestävä kehityksen tavoitteiden toteutuminen yksittäisessä hankinnassa vaatii kuitenkin todennäköisesti tuekseen konkreettisempia toimenpiteitä. Hankintastrategia keskittyy vahvasti hankintojen toteuttamisen organisointiin ja skaalautujen hyödyntämiseen. Hankintojen merkitys kuntapalveluiden tuottavuuden kehittämisessä ja uusien toimintamallien lähteenä jäävät strategiassa vähemmälle huomiolle. Strategiassa on otettu huomioon pienyritysten edellytykset osallistua kilpailutuksiin. Näkökulma on keskeinen, kun ehkäistään markkinoiden keskittymistä ja turvataan aito kilpailu pitkällä aikavälillä.

Innovatiiviset toimintamallit on nostettu esille kehittämisohjelmassa. Hankinnat voidaan nähdä yhtenä keskeisenä palveluiden kehittämisen työkaluna. Hankintojen kautta voidaan jopa sitoa yritysten innovaatiopotentiaali mukaan kuntapalveluiden tuotekehitykseen. Tällainen päämäärä edellyttää selkeää tavoitteenasettelua hankinnan sisällön suunnittelussa ja usein yksivaiheista suoraa kilpailutusta vaativampien hankintaprosessien hyödyntämistä. Tämä näkökulma ei varsinaisesti nouse esille hankintastrategiassa, vaikka sen osittain voidaan katsoa sisältyvän innovatiiviset hankinnat käsitteeseen.

Suomen Kuntaliitto katsoo lausunnossaan, että Helsingin kaupungin hankintastrategiassa on onnistuttu kokoamaan yhteen olennaiset seikat, joita hankintastrategiassa on perusteltua käsitellä. Strategia luo pohjan kehittämistyölle jatkossa.

SUOMEN KUNTALIITTO

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Arto Sulonen
johtaja, lakiasiat

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Juha Myllymäki
johtava lakimies

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2010-1993/</i>
Tehtäväluokka	<i>250</i>
Uppgiftsklass	<i>L32</i>

Helsingin Yrittäjät ry:n

Lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategiasta

28.1.2011

Helsingin kaupunki

Kaupunginhallitus

Lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategiaan

Helsingin kaupungin hallintokeskus on pyytänyt Helsingin Yrittäjät ry:ltä lausuntoa hankintastrategiasta Helsingin kaupunginhallitukselle.

Tässä lausunnossa pyrimme tuomaan esiin joitakin pk-yrityksien kannalta oleellisia asioita, jotka toivomme otettavaksi huomioon strategian viimeistelyssä ja päätöksenteossa.

Lausunnossamme tuomme esille niitä asioita ja menestystekijöitä joilla koemme olevan lisäarvoa strategialle ja sen toteutumiselle siten, että Helsingissä voidaan turvata monipuolinen elinkeinorakenne, palvelutuotanto ja samalla kaupungin taloudellinen tilanne pitkällä aikavälillä.

Yksityiskohtaiset ja konkreettisimmat ehdotukset ovat kohdassa *3. Hankintojen kehittämisohjelma*.

Olemme jo aiemmin, valmisteluvaiheessa keväällä 2010, lausuneet liitteen mukaisesti. Tuo aiempi lausunto tiedoksenne.

Helsingin Yrittäjät lausuu hankintastrategiasta (päivätty 13.10.2010) seuraavaa:

1. Yleistä

Helsingin Yrittäjät pitävät Helsingin kaupungin hankintastrategiaa peruseriaatteiltaan ja linjauksiltaan kattavana kokonaisuutena, johdonmukaisena ja tavoitteellisena. Strategian tekeminen on selkeä edistysaskel ja todennäköisesti - jos ja kun sen linjauksia noudatetaan - vaikuttaa myönteisesti kaupungin ja yritysten väliseen yhteistyöhön.

Hankintastrategialle päätavoitteeksi on määritelty Helsingin kaupungin talouden tehostaminen ja hankintojen laadun parantaminen. Ainoa mahdollisuus tuohon tavoitteeseen pääsemiseksi on löytää entistä monipuolisempi ja syvällisempi yhteistyö yritysten kanssa. Yritysyhteistyömuotojen löytäminen onkin mielestämme jokaisen hallintokunnan tärkein tehtävä lähivuosina.

Mielestämme eri hallintokuntien ja palveluntuottajien välisen yhteistyön merkityksen on korostuttava voimakkaasti jatkotyössä. Kumppanuus yritysten kanssa luo vaihtoehtoisia tuottamistapoja ja sen avulla voidaan turvata erilaiset palvelut, niiden kehittyminen ja toimivat markkinat.

Korostamme, että kaupungin on tehtävä vielä selkeämpiä toiminnallisia ratkaisuja lisätäkseen tuottavuutta, tehokkuutta sekä turvatakseen esimerkiksi vastuullaan oleva palvelutuotanto, infran ylläpitäminen ja sen kehittäminen. Linjauksilla on myös huomattavia vaikutuksia pk-yritysten toimintaedellytyksiin Helsingissä.

Hankintastrategian soveltamisessa on löydettävä keinoja ja käytännön toimenpiteitä, että monipuolinen elinkeinorakenne säilyy ja kykenee kehittymään. Tuote- ja palvelumarkkinat eivät saa tulevaisuudessa olla julkisen, mutta eivät myöskään yksityisen monopolin varassa. Julkisella hankkijalla on suuri vastuu markkinoiden toimivuudesta. Toimivat markkinat ovat jokaisen kuntalaisen, veronmaksajan ja yrityksen etu.

2. Palvelustrategiset valinnat tehtävä erikseen

Hankintastrategia rajaa tietoisesti pois kaupungin toiminnan organisoinnin ja palvelujen tuotantotapoja koskevat palvelutuotannolliset linjaukset. Edellä mainitut linjaukset on päätetty kuvata ja sisällyttää kaupungin strategiaohjelmaan tai erillisiin palvelustrategioihin.

Linjaus on ymmärrettävä ja selkeä, mutta vaatii toimeenpanoa ja jatkotoimenpiteitä nopealla aikavälillä. Palvelu-, kaupunki ja elinkeinostrategioiden suunnitelmallinen linkittäminen hankintastrategiaan on välttämätöntä.

Poliittisten ryhmien sopima Helsingin kaupungin palvelustrategiatyö on käynnistettävä välittömästi. Tuo päätös tehdä vuoden 2011 aikana kaupungin palvelustrategia on todella merkittävä askel koko palvelutuotannolle ja sen kehittymiselle Helsingissä. Sen vaikutukset voivat olla mahdollistajana ja esimerkkinä myös muulle Suomelle ja etenkin kaikille palveluita käyttäville kansalaisille.

3. Hankintojen kehittämisohjelma

Helsingin kaupungin hankintastrategiassa on kehittämisohjelma johon on valittu seitsemän toimenpidekokonaisuutta. Ohjelman avulla halutaan lisätä hankintatoimen tehokkuutta, kehittää ohjausta ja parantaa laatua.

Helsingin Yrittäjät pitävät toimenpidekokonaisuutta lähtökohtaisesti ja tavoitteiltaan hyvänä, mutta strategiassa tulisi olla selkeämmin ja johdonmukaisesti kuvattu miten asioiden etenemisestä tiedotetaan yrittäjille ja yrittäjien mahdollisuudesta vaikuttaa toimenpiteiden toteutumiseen käytännössä.

Lisäksi pidämme tärkeänä, että hankintojen ohjausryhmässä on mukana yrittäjiä tai yrittäjien edustajia.

Tässä lyhyet kommenttimme näihin seitsemään toimenpidekokonaisuuteen:

1. Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen.

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäsehdotus:

- Palveluntuottajilla tulee olla mahdollisuus saada tiedoksi nykytila ohjostamisen lähtötasosta ja selkeät toimenpiteet miten ne estetään jatkossa.

2. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäsehdotus:

- Hankintojen keskittäminen asiantuntija näkökulmasta on merkittävä lisäarvo hankintaprosessien sujuvuuden parantamiseksi. Keskittäminen ei saa kuitenkaan muuttaa hankintoja "liukuhihna"- prosesseiksi.
- Hankintojen yksilölliset erot ja mahdollisuudet tulee hyödyntää tehokkaasti ja täten turvata myös osaltaan toimivat markkinat ja uusien innovaatioiden syntymisen.
- Hallintokunnittain tehtävät vuosittaiset hankintasuunnitelmat on tuotava selkeästi ja johdonmukaisesti, sekä riittävällä aikajänteellä yrittäjien tietoisuuteen.

3. *Hankintaosaamisen lisääminen.*

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäysehdotus:

- Kaupungin sisäisen verkostoitumisen, koulutuksen ja tiedottamisen aktivointi on tärkeää myös pk-yrittäjien kannalta.
- Kaupungin henkilöstön tulee pystyä antamaan tasapuolisesti kaikille yrittäjille ajankohtaista ja oikeaa informaatioita hankinnoista.
- Tulee luoda selkeä ja järjestelmällinen menettely jossa hankinnoista päättävät henkilöt tapaavat yrittäjiä.

4. *Hankintayhteistyön ja viestinnän kehittäminen.*

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäysehdotus:

- Pk-yritysten toimintaedellytysten turvaaminen ja markkinatilanteen ymmärtäminen vaatii myös yhteisiä koulutuksia ja erityisesti keskustelutilaisuuksia kaupungin ja yrittäjien välillä.
- Sähköisten tiedotuskanavien kehittäminen ja laajempi käyttäminen on hyvä väline tehostamaan myös käytännön asioiden hoitamista.
- Helsingin Yrittäjät korostaa, että sähköisten järjestelmien tulee olla joustavia ja käyttäjäystävällisiä siten, että yksittäiset pk-yritykset pystyvät niitä tasapuolisesti käyttämään.
- Esitämme, että Helsingin kaupunki perustaa hankintakeskuksen yhteyteen neuvontayksikön jonka tehtävänä on palvella yrityksiä, tiedottaen ja neuvoen eri hallintokuntien hankintamenettelyistä, käynnissä olevista hankinnoista ja uudistuksista. Mikäli tähän päädytään, Helsingin Yrittäjät ry. on valmis keskustelemaan yhteistyöstä, jonka avulla tavoitetaan yli 6000 jäsenyrittäjäämme.

5. *Markkinoiden hallinta ja turvaaminen.*

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäysehdotus:

- Pk-yritysten pyrkimys vastata julkisen sektorin hankintoihin esimerkiksi perustamalla erilaisia yhteistyömuotoja tulee hyödyntää erityisesti niissä tilanteissa kun hankinnat ovat suuria ja niihin osallistuminen yksittäiselle pk-yritykselle on mahdotonta.
- Helsingin Yrittäjät korostavat verkostoyhteistyön mahdollisuuksien suunnitelmallista hyödyntämistä ja kaupungin tiedottamista selkeämmin miten pk-yritykset voivat osallistua hankintaprosesseihin erilaisissa konsortioissa.

6. *Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisulla.*

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäysehdotus:

- Hankintastrategiaan oli kirjattu, että Helsingin kaupungin tulee panostaa hankintoihin liittyvään kustannuslaskentaan ja kustannustiedon tuottamiseen. Helsingin Yrittäjät pitävät tätä tärkeänä, koska läpinäkyvä kustannuslaskenta on ratkaiseva tekijä tehokkuuden ja tuottavuuden parantamisessa. Kustannuslaskennan avulla on mahdollisuus aitoon hintavertailuun.
- Sopimushallintajärjestelmän käyttöönotto ja sopimusten hallinta hankintaprosesseissa koko sopimuskauden aikana parantaa myös pk-yrittäjien tietoisuutta ja vuorovaikutusta Helsingin kaupungin kanssa.
- Helsingin Yrittäjät korostaa, että sopimuksiin tulee ottaa myös käyttöön innovatiivisia ratkaisuja, esimerkiksi tulospalkkaus- sekä sanktiojärjestelmä.

7. *Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa.*

Helsingin Yrittäjät ry:n kommentti/lisäysehdotus:

- Hankintastrategiassa on huomioitu kestävä kehitys ja innovatiivisten toimintamallien käyttö ja ohjeistaminen kaikille hallintokunnille.
- Helsingin Yrittäjät korostaa, että innovatiiviset hankinnat eivät saa olla suositus hankintaprosesseissa vaan uusien mallien mahdollistaminen ja käyttöön ottaminen on oltava velvoittavaa kaikissa hallintokunnissa.

Toivomme näiden näkemystemme huomioimista hankintastrategian viimeistelyssä.

Erikseen haluamme tässä yhteydessä todeta, että pidämme suurella arvolla yhteistyötämme hankintakeskuksen kanssa käytännön yhteistyössä. Vaikeistakin kysymyksistä on pystytty keskustelemaan hankintakeskuksen johdon kanssa rakentavassa hengessä. Toivomme, että hankintastrategian linjaukset ja eri hallintokuntien sitoutuminen edesauttavat jatkossa helsinkiläisten yrittäjien ja kaupungin välistä yhteistyötä.

Lisätietoja tästä lausunnosta antaa lisäksi projektipäällikkö Sanna Meronen-Vilenius, sanna.meronen-vilenius@helsinginyrittajat.fi, p. 050 567 9233

Helsingin Yrittäjien puolesta, Helsingissä 28.1.2011

XXXXXXXXXXXX

Anssi Kujala
toimitusjohtaja
Helsingin Yrittäjät
anssi.kujala@helsinginyrittajat.fi
p. 0400 567 925

LIITTEET: Valmisteluvaiheessa annettu aiempi lausunto

helsinginyrittajat.fi

Helsingin Yrittäjät ry:n

Lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategian luonnoksesta

Helsingin Yrittäjät ry:n

Lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategiaan

Helsingin kaupungin hankintakeskus on pyytänyt Helsingin Yrittäjät ry:ltä lausuntoa Helsingin kaupungin hankintastrategian luonnoksessa. Helsingin Yrittäjät lausuu asiasta seuraavaa:

Helsingin Yrittäjät pitää tärkeänä, että Helsingin kaupungin hankintoja ohjataan strategisesti ja johdonmukaisesti.

Helsingin kaupungin on pystyttävä pitämään lupauksensa veronmaksajille palveluiden saatavuudesta ja laadusta sekä yrittäjille markkinoiden toimivuudesta ja avautumisesta.

Päätösten tekijöiden tulee ottaa vastuu tehokkaasti ja taloudellisesti toimivista markkinoista. Päätöksenteko edellyttää monipuolisuutta ja tietoa toimintaympäristön muutoksesta. Nyt tehtävät päätökset ratkaisevat, miten markkinat syntyvät ja kehittyvät tulevaisuudessa.

Pitkäjänteiset päätökset ovat viesti yrityksille siitä, miten he voivat olla osaltaan tukemassa palveluiden monipuolista kehittymistä. Selkeät hankintalinjaukset auttavat yrityksiä varautumaan palvelutuotannon muutoksiin ajoissa tarvittavin investoinnein, helpottavat kilpailutuksiin valmistautumista ja tarvittavien verkostojen muodostamista.

Helsingin kaupungin hankintastrategian luonnos pitää sisällään erinomaisen ja selkeän nykytilan kuvauksen sekä viisi toimenpidekokonaisuutta. Helsingin Yrittäjät kokee kuitenkin, että hankintojen strateginen ohjaus hallintokunnille ei ole strategialuonnoksessa riittävä. Strategiaan toivomme myös selkeämpiä linjauksia siitä, millä perusteilla päätöksen palveluiden tuottamistavoista tehdään.

Strategiassa tulisi edellyttää, että kaikki hallintokunnat sisällyttävät strategioihinsa selkeät linjaukset hankinnoista. Eniten hankintoja tekevien hallintokuntien (sosiaalivirasto, terveyskeskus, opetusvirasto) tulisi tehdä omat avoimet hankintasäännöt ohjaamaan henkilökunnan hankintatoimintaa.

Veronmaksajien, palveluiden tuottajien ja kaupungin etujen mukaista on, että kunnallisilla palvelualoilla on toimivat markkinat. Kaupunki voi toimivien markkinoiden avulla monipuolistaa ja parantaa palveluitaan sekä vastata palveluiden lisääntyneeseen kysyntään. Markkinoiden toimivuus edellyttää, että palveluiden tuottajia on riittävästi.

Johdanto

Hankintastrategian luonnoksen johdannossa todetaan, että hankintastrategian päätavoitteena on tehostaa kaupungin taloutta ja parantaa hankintojen laatua.

Talouden tehostumisen ja hankintojen laadun edellytyksenä on asiakaslähtöisten ja laadukkaiden palveluiden tuottaminen. Näiden näkökulmien korostaminen strategiassa on tärkeää.

Kaupunki voi järjestää palveluiden tuottamisen usealla eri tavalla. Strategian päätavoitteen saavuttamiseksi on markkinoiden toimivuuden kannalta eriteltävä ja avattava vaihtoehtoiset toimintatavat selkeästi. Tämän avulla kriittiset menestystekijät selkiytyvät koko toimintaympäristölle, kaupungin päättäjille, henkilöstölle ja yrittäjille.

Kaupungin talouden tehostamisen analyysi kaipaisi syvyyttä - strategiset linjaukset eri hankintamuotojen vaikutuksesta kaupungin talouteen pitkällä aikavälillä jäävät puuttumaan. Lyhyellä aikavälillä esimerkiksi hankintojen keskittäminen mahdollisimman suuriksi kertahankinnoiksi voi aiheuttaa hallinnossa kustannussäästöjä, mutta johtaa pitkällä aikavälillä tarjonnan supistumiseen ja sitä kautta hintojen nousuun etenkin niillä hankinnan sektoreilla, joissa hankinnan kohteena ovat perinteisesti kaupungin itsensä tuottamat toiminnot.

Helsingin Yrittäjien mielestä on erittäin tärkeää, että kunnat – Helsinki suurena hankkijana erityisesti – tuotteistaisivat kaikki omat palvelunsa ja laskisivat näille tuotteille oman tuotantokustannushinnan. On tärkeää, että kaupunki tavoittelee kaikkien palvelujensa tuotteistamista ja ottaa käyttöön mallin, joka mahdollistaa kunnan palvelujen järjestämiseen liittyvän roolin (sis. viranomaistehtävät ja poliittisen tarveharkinnan) ja tuotannon erottamisen toisistaan.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa tavoitteena on monipuolisen yritysraenteen ja uusien työpaikkojen Helsinki. Kaupungin hankintapolitiikka on yksi keskeinen tekijä tämän tavoitteen toteuttamisessa, mutta se vaatii kaupungilta strategisia linjauksia kaupungin oman tuotannon ja yksityisen tuotannon välisestä suhteesta.

Hankintastrategian luonnoksen kohdassa 2.1. todetaan, että ”kuntien sisäisen palvelutuotannon ja markkinoilla toimivien yksiköiden välillä tarvitaan nykyistä selkeämpiä linjauksia”. Helsingin Yrittäjät katsoo, että kaupunkitasoinen hankintastrategia on se asiakirja, jossa tarvittavia selkeämpiä linjauksia tulisi tehdä.

Oikeusturvauudistuksen vaikutus

Hankintastrategian luonnoksessa viitataan hallituksen lakiesitykseen (HE 190/2009) laeiksi julkisista hankinnoista annetun lain, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista annetun lain markkinaoikeuslain muuttamisesta. Tullessaan voimaan hallituksen esitys tuo mukanaan hankintastrategian luonnoksessa mainitun oikeusturvauudistuksen.

Oikeusturvanäkökohdat on kaiken kaikkiaan sivuutettu lain valmistelussa liian kevyesti. Lain soveltamisalan rajaamista ja oikeussuojan kaventamista ei saa perustella markkinaoikeuden työtaakalla, niin kuin hallituksen esityksessä on

tehty. Jutturuuhka kertoo erityisesti siitä, että yrityksillä on todellisia oikeussuojan tarpeita. Mitä pienemmästä valittajayrityksestä on kyse, sitä suurempi on yksittäisten, pientenkin hankinta-asioiden merkitys yrityksen toiminnan kannalta. Perustelut osoittavat, kuinka vähän yritysten oikeussuojatarpeille annetaan painoa asiassa.

Helsingin Yrittäjät katsoo, että oikeusturvasäädännön ei sinänsä pitäisi vaikuttaa hankintojen järjestämiseen: tavoitteena on oltava lain soveltamisalasta ja valituskanavasta riippumatta avoin, tasapuolinen ja selkeä hankintamenettely. Päätösten tulee olla ymmärrettäviä ja perusteltuja ja virheiden tapahtuessa kaikilla osapuolilla tulee olla valitusmenettely tiedossa.

Strategiset linjaukset hankinnoissa

Hankintastrategian luonnos listaa ansiokkaasti kaupungin eri strategioissa esitetyt linjaukset ja toimenpiteet hankintojen osalta.

Kaupungin strategiaohjelma 2009-2012 on muita strategioita ohjaava asiakirja, jonka ”linjauksia viedään hankintojen suunnitteluun ja toteuttamiseen kaupungin hankintastrategian ja edelleen hallintokuntakohtaisten palvelu- ja hankintastrategioiden kautta.”

Helsingin Yrittäjät korostaa, että hankintastrategissa on erityisesti muistettava strategiaohjelman näkemys siitä, että yksi keskeinen hankintapolitiikan tavoite on elinkeinoelämän edellytysten parantaminen.

Kaupungin strategiaohjelman 2009-2012 ja kaupungin hankintastrategian jalkautuksessa hallintokuntakohtaisten palvelu- ja hankintastrategioiden kautta keskeistä on henkilöstön riittävä tietoisuus tavoitteista ja keinoista, joilla tavoitteisiin päästään. Kaupungin työntekijöillä tulee olla yhtäläinen, saatavilla oleva tieto siitä, miten hankintoja tehdään ja miten esimerkiksi yrityksiä ohjeistetaan hankinta-asioissa.

Hankintastrategian toimenpiteet tulisi tarkastella elinkeinoelämän näkökulma huomioiden. Strategiaa laadittaessa on syytä pohtia, kuinka esitetyt toimenpiteet vaikuttavat alueen yritystoimintaan, erityisesti pk-yrityksiin.

Strategiaohjelmassa todetaan, että kaupunki arvioi uudelleen ja kehittää hankintapolitiikkaansa ja mm. laajentaa palvelusetelin käyttöä. Helsingin Yrittäjät pitää ensiarvoisen tärkeänä, että hankintastrategia ohjaa hallintokuntia toteuttamaan strategiaohjelman linjausta palvelusetelien käytön laajentamisesta hallintokuntaakohtaisissa palvelu- ja hankintastrategioissa. Byrokratiaa vähentävänä linjauksena Helsingin Yrittäjät esittää, että palvelusetelituottajiksi hyväksyttäisiin kaikki ne yritykset, jotka täyttävät lain ja kaupungin asettamat kriteerit.

Edelleen strategiaohjelmassa todetaan, että pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua julkisiin hankintoihin tulee helpottaa. Helsingin Yrittäjät katsoo, että hankintastrategia on oikea asiakirja sen linjaamiseen, mitkä toimenpiteet edistävät tätä tavoitetta. Tarkoituksenmukaisina toimenpiteinä Helsingin Yrittäjät näkee asiakirjojen yhtenäistämisen, selkeän tiedottamisen hankintojen sisällöistä ja toimintatavoista, kilpailutusten pilkkomisen pienempiin osiin ja kilpailutusten kriteerien tarkastelun pk-yritysten näkökulmasta.

Helsingin Yrittäjät korostavat, että toimivat ja kilpaillut markkinat ovat Helsingin kaupungin etu niin elinkeinorakenteen ja kuin kilpailutilanteen tuoman laatu- ja hintakilpailun myötä.

Hankintastrategiassa kerrotaan, että hankintakeskus on laatinut hallintokunnille ohjeistuksen omien hankintastrategioiden laatimiseen. Tuntematta ohjeistuksen sisältöä Helsingin Yrittäjät toteaa, että kyseinen ohjeistus on tai voi olla merkittävä strateginen työkalu kaupungin strategiaohjelman toteuttamiseen.

Hankintojen nykytila

Hankintastrategian luonnos kuvaa kattavasti kaupungin hankintojen nykytilaa. Hankintojen ohjausta koskevassa osiossa kerrotaan, että kaupungin johto päättää palvelutuotannon linjauksista ja järjestelyistä sekä ulkoistuksista. Helsingin Yrittäjät pitäisi luonteva, että kaupungin johdon tekemät palvelutuotannon linjaukset kirjattaisiin hankintastrategiaan.

Nykytilan kuvauksessa todetaan Helsingin kaupungin olevan hankintojensa suuren volyymin ja elinkeinopoliittisen merkityksensä vuoksi keskeinen vaikuttaja tuote- ja palvelumarkkinoilla. Helsingin Yrittäjät pitää tärkeänä tämän aseman tunnistamista, luonteva askel on markkinoiden toimivuuden varmistaminen myös pk-yritysten kannalta.

Helsingissä kaupunginvaltuusto päättää virastojen ja liikelaitosten omien toimintojen kilpailuttamisesta. Hankintastrategiassa kerrotaan kaupunginhallituksen 11.2.2008 tekemästä päätöksestä, jossa todetaan, että jos virasto tai liikelaitos kilpailuttaa omia toimintojaan ja kaupungin organisaatiossa on jokin toinen yksikkö joka tuottaa samoja palveluja, palvelut tulisi ostaa tältä kaupungin omalta tuottajalta kilpailuttamatta. Vaikka edellä mainittu ei siis ole hankintastrategian linjaus, vaan kaupunginhallituksen päätös, Helsingin Yrittäjät paheksuvat tässä yhteydessä voimakkaasti kyseistä linjausta. Jos palvelua on tarjolla markkinoilla, laadultaan vähintään samantasoisena ja hinnaltaan kilpailukykyisenä, palvelu tulisi kilpailuttaa, ei ainakaan kategorisesti sulkea kilpailuttamisen mahdollisuutta pois.

Hankintojen kehittämistoimenpiteet

Hankintastrategian luonnoksessa määritellään viisi kehittämistoimenpidettä, joilla hankintatoimen tehokkuutta lisätään, hankintojen ohjausta kehitetään ja hankintatyön laatua parannetaan.

Kaupungin hankintastrategian ja hallinkuntien omien strategioiden kehittämistoimenpiteiden tulee olla selkeitä ja riittävän konkreettisia. Erityisesti hallinkuntien kehittämistoimet pitää kuvata käytännönläheisinä, siten ne voivat olla kaupungin oman henkilöstön ja yrittäjien työvälineinä löytää hankintaprosesseihin tehokkuutta ja monipuolisuutta.

Yhteishankintojen uudistaminen

Hankintastrategian luonnos esittää yhteishankintojen uudistamista siten, että yhteishankittavien tuotteiden ja palvelujen määrittelystä tulee nykyistä joustavampaa. Uusi menettelytapa tukee yhteishankintojen lisäämistä kaupungin hankinnoissa.

Helsingin Yrittäjät kannattaa lähtökohtaisesti joustavia ja tehostettuja menettelytapoja, mutta on huolissaan kilpailutusten koon kasvamisesta niin suureksi, että volyyymi rajaa potentiaalisia tavarantoimittajia tai palveluntarjoajia ulos kilpailutuksista. Julkiset hankinnat tulee järjestää niin että ei pääse syntymään yksityistä monopolia julkisen tilalle.

Hankintastrategiassa olisi tarpeellista linjata, millä perusteella tuote- tai palveluhankintoja otetaan yhteishankintojen piiriin.

Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen

Hankintastrategian luonnos esittää pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittämistä soveltuvin osin hankintakeskukseen.

Helsingin Yrittäjät pitää esitystä hyvänä siitä näkökulmasta, että keskittäminen takaa yhdenmukaisemmat kilpailutukset ja syventää kaupungin hankintaosaamista. Keskittämisen avulla myös tiedon välittymistä ja tavoitettavuutta voidaan kehittää merkittävästi.

Helsingin Yrittäjät näkee, että keskittämisen seurauksena tulee olla resurssien tehokkaampi käyttö ja asiantuntemuksen syventyminen, jolloin kilpailutuksissa voidaan ottaa paremmin huomioon markkinoiden toimivuus. Resurssien keskittäminen antaa mahdollisuuden kilpailutusten tarkasteluun säännönmukaisesti myös pk-yritysten näkökulmasta.

Helsingin Yrittäjät painottaa, että keskittyminen ei saa johtaa byrokratian kasvuun tai markkinoiden kaventumiseen.

Helsingin Yrittäjien mielestä keskeistä on tiedottaa yrityksiä vuositasolla hankintakeskuksen ja hallintokuntien välisestä työnjaosta ja hankintasuunnitelmista. Tämän lisäksi on erittäin tärkeää tehdä mahdollisimman pitkällä aikavälillä suunnitelmat kaikkein osapuolien tietoon tulevista yksittäisistä hankinnoista.

Hankintayhteistyön ja -viestinnän kehittäminen

Helsingin Yrittäjät pitää hyvänä tavoitteita säännöllisesti järjestettävistä hankintatapaamisista yhteistyökumppaneiden kanssa ja yleisistä hankintojen tiedotustilaisuuksista.

Avoimet hankintatilaisuudet tulee järjestää ennen varsinaisen hankintaprosessin käynnistystä. Tilaisuudet parantavat läpinäkyvyyttä ja vaadittavien asiakirjojen yhdenmukaisuutta sekä tarpeellisuutta. Näin ollen hankinnoissa käytettävät kriteerit voidaan tehdä hankintakohtaisesti. Kaupunki pystyy tehokkaasti käyttämään apuna yrittäjien tietoa ja vuoropuhelun avulla voidaan vähentää virheellisiä tarjouspyyntöjä ja tarjouksia.

Sähköisten tiedotuskanavien hyödyntäminen on kannatettava tavoite, koska se lisää yhdenvertaisuutta viestinnässä.

Hankinnan tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla

Helsingin Yrittäjät kannattaa hankinnan tehostamista sähköisillä ratkaisuilla. Sähköisiä tarjouksen jättämiseen tarkoitettuja ratkaisuja tehtäessä on muistettava myös tarjouksen jättäjän näkökulma. Sähköisten hankintajärjestelmien tulee olla selkeitä ja ymmärrettäviä, niistä on jäätävä riittävä dokumentaatio käyttäjällä ja tiedon on oltava suojattua.

Erityisesti Helsingin Yrittäjät korostaa sitä, että järjestelmiä ei tule tehdä vain pitkäaikaisten yhteistyökumppanien tarpeiden ehdoilla, vaan järjestelmän on joustavasti palveltava myös niitä tarjouksen jättäjiä, jotka osallistuvat vain vaikkapa yhteen kilpailutukseen.

Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa

Helsingin Yrittäjät kannattaa kestävän kehityksen huomioimista hankinnoista, mutta painottaa samalla, että tavoite ei saa aiheuttaa kohtuutonta raportoimistaakkaa tavaroita tai palveluita tarjoaville yrityksille.

Innovatiiviset julkiset hankinnat vaativat kaupungilta toimintatapojen muuttamista ja työn uudelleen organisointia. Innovatiivisuutta hankintaprosesseissa ja hankittavien tavaroiden ja palveluiden käyttöön ottamisessa edesauttaa sähköiset ratkaisut ja erityisesti markkinoilla olevien yrittäjien kanssa kumppanuuksien rakentaminen ja tätä kautta markkinoiden tuntemus.

Lisätietoja antaa lisäksi projektipäällikkö Sanna Meronen,
sanna.meronen@helsinginyrittajat.fi, p. 050 567 9233.

Helsingin Yrittäjien puolesta

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Anssi Kujala
toimitusjohtaja
Helsingin Yrittäjät
anssi.kujala@helsinginyrittajat.fi

OIVA
Akatemia

LAUSUNTO

28.1.2011

Ryj/KMA
Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11–13)
00099 Helsingin kaupunki

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 01. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2010-1993/250
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

L17

Hallintokeskuksen lausuntopyyntö Khs 2010–1993 / 250

HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIA

Helsingin kaupungin henkilöstön kehittämispalvelut – liikelaitos, Oiva Akatemia toteaa, että hankintastrategian lähtökohdan tavoitteet on selkeästi esitetty sekä toiminnan kehittämismahdollisuuksia hyödynnetään nykyistä paremmin.

On hyvä, että hankintatoimi keskittää hankintoja ja sitä kautta selkiinnyttää hallintokuntien tehtäväkenttää. Ehdotuksessa tuodaan selkeästi esille myös kehittämisen painopisteet, joissa Oiva Akatemia omalta osaltaan haluaa olla mukana vaikuttamassa mm. hankintoihin liittyvissä koulutusasioissa. Oiva Akatemia toteaa vielä, että tietotekniikan hyödyntäminen on merkittävä osa sähköisen hankintamenettelyn kehittämistä.

Lausunto on esillä 17.2.11 Oiva Akatemian johtokunnan kokouksessa.

Terveisin

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX →

Mirja Heiskari
toimitusjohtaja
Oiva Akatemia

27.1.2011

Ka. / ES

Kaupunginhallitus
Kirjaamo
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRÄRSKONTOR	
Sesapunut/Inkomst	
02.02.2011	
Posti	<i>Khs 2010-1993/</i>
Käyttökäyttö	<i>250</i>
Posti	<i>L16</i>

Kaupunginhallituksen lausuntopyyntö 27.10.2010

HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIA

Khs 2010-1993/250

Korkeasaaren eläintarhan johtokunta toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin hankintastrategiasta. Johtokunnan arvion mukaan hankintastrategia on kattava, rakenteeltaan selkeä ja riittävän konkreettinen kyetäkseen ohjaamaan hankintoja kaupungin laajempienkin tavoitteiden edellyttämällä tavalla. Lisäksi strategia ottaa hyvin huomioon pienten hallintokuntien tarpeet ja ongelmat hankintojen tekemisessä.

KORKEASAAREN ELÄINTARHAN JOHTOKUNTA

Sanna Hellström
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXX
✓
Katja Ailio
pöytäkirjanpitäjä

Ryj/ESA

27.1.2011

Kaupunginhallitus

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
10. 02. 2011	
Dnro/Dnr	<i>KHS 2010-1993</i>
Tehtäväluokka Uppgiftsklass	<i>250</i>

26 §

20.1.2011 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO ESITYKSESTÄ HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTA-
STRATEGIAKSI

Kslk 2010-1437

Esityslistan asia Vp/4

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä esityslistan liitteenä olevan kaupunkisuunnitteluviraston hankintastrategian ja antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon esityksestä Helsingin kaupungin hankintastrategiaksi:

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää esitystä Helsingin kaupungin hankintastrategiaksi kannatettavana ja tarkoituksenmukaisena jäljempänä esitetyin huomautuksin. Lausunnossa on otettu kantaa hankintastrategiaesitykseen niiltä osin kuin kaupunkisuunnittelutoimen osalta on lausuttavaa.

Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen

Esityksessä kaupungin hankintastrategiaksi suunnitellaan yhteishankittavien tuotteiden ja palvelujen listan uudistamista sekä sopimusten ohi ostamisen valvonnan tehostamista.

On taloudellisesti tarkoituksenmukaista kilpailuttaa keskitetysti usean hallintokunnan tarvitsemat tavarat ja palvelut. Tällöin tulee kuitenkin huolehtia siitä, etteivät markkinat liikaa keskity isoille toimittajille. Jos tehdään koko kaupungin laajuisia sopimuksia, vain isot toimittajat pystyvät antamaan tarjouksen. Kaupunkisuunnitteluvirasto käyttää kaupungin hankintakeskuksen kilpailuttamia tuotteita ja palveluja pääsääntöisesti silloin, kun niitä on saatavissa.

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
00100 HELSINKI
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37409

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

27.1.2011

Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen
hankintakeskukseen

Hankintakeskuksen on tarkoitus käydä hallintokunnittain hankintojen kehittämisneuvottelut ja laatia kunkin hallintokunnan kanssa vuosittaisen hankintasuunnitelma, jossa sovitaan hankintakeskuksen ja hallintokunnan välisestä työnjaosta hankinnoissa. Tavoitteena on keskittää pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen valmistelua soveltuvin osin hankintakeskukseen. Hallintokunta kuitenkin päättää edelleen omista hankinnoistaan.

Lautakunta toteaa, että hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen edellyttää, että hankintakeskuksen tulisi saada huomattavasti lisää resursseja ja eri alojen hankintojen asiantuntemusta. Lisäksi hankinnan valmistelun ja päätöksen valmistelun hajauttaminen eri virastoihin samassa asiassa on ongelmallista.

Kaupunkisuunnitteluvirasto hoitaa kokonaan itse kaavoitukseen ja liikennesuunnitteluun liittyvien suunnittelu- ja tutkimuspalvelujen hankinnat sekä liikennevalourakoita ja -tavaroita koskevat hankinnat. Liikennevalohankintoja lukuun ottamatta muissa tavarahankinnoissa, kuten tietotekniikka-, kaluste- ja toimistotarvikehankinnoissa, virasto käyttää kaupungin puitesopimustoimittajia. Lisäksi virasto on käyttänyt hankintakeskuksen palveluja viestintään liittyvien hankintojen kilpailuttamisessa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tilannut noin 130 konsulttityötä vuosittain. Konsulttityöiden arvo on ollut noin 4,3 miljoonaa euroa vuodessa ja liikennevalotöiden ja -laiteshankintojen arvo noin 1,2 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunkisuunnitteluvirasto on tehnyt vuosittain tietotekniikka-hankintoja noin 300 000 euron arvosta, tarvike- ja kalustehankintoja noin 200 000 euron arvosta ja viestintään liittyviä painatus- ja ilmoitus-hankintoja noin 135 000 euron arvosta.

Kaupunkisuunnitteluviraston erityisalaan liittyvät hankinnat, kuten suunnittelupalvelujen hankinnat, vaativat omaa erityisasiantuntemusta, joten tällaiset hankinnat on tarkoituksenmukaisinta hoitaa jatkossakin virastossa. Kaupunkisuunnitteluviraston erillishankinnat hoidetaan suunnittelijoiden ja hankintoja hoitavan tiimin yhteistyönä, koska hankinnoissa tarvitaan sekä hankinnan sisällön tuntemusta että juridista asiantuntemusta. Suunnittelupalvelujen hankinnat ovat erittäin vaativia ja sisällöltään yksilöllisiä ja niiden hoitamiseen on virastossa panostettu. Hankintaosaaminen ei yksin riitä suunnittelupalvelun hankinnassa, ja suunnittelijan osuus on ratkaiseva. Yksi suunnittelijoiden työtehtävis-

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Faksi	Tilinro	Y-tunnus
PL 2100 00099 HELSINGIN KAUPUNKI kaupunkisuunnittelu@hel.fi	Kansakoulukatu 3 00100 HELSINKI http://www.hel.fi/ksv	+358 9 310 1673	+358 9 310 37409	800012-62637	0201256-6 Alv.nro FI02012566

27.1.2011

tä on konsulttitöiden ohjaaminen. Viraston hankintoja hoitava tiimi antaa juridista apua, ja suunnittelijoita koulutetaan hankintojen valmistelussa.

Hankintaosaamisen lisääminen

Kaupungin organisaatiossa hankinnoista vastaavien johdon ja keski-johdon työntekijöiden hankintaosaamista on tarkoitus syventää hankintakoulutuskokonaisuudella.

Hankintaosaamisen lisääminen on erittäin tärkeää sääntelyn monimutkaistuttua. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on laadittu ohjeet hankintaasioiden käsittelyä varten ja viraston hankintoihin räätälöityjä mallipohjia. Lisäksi virastossa on järjestetty omia koulutustilaisuuksia, joista osa on suunnattu koko henkilökunnalle ja osa erityisesti keski johdolle ja viraston hankintavaltuuksia käyttäville henkilöille. Virastossa on järjestetty koulutusta myös esimerkiksi suunnittelukilpailuista, joista tietoa ja koulutusta on niukasti saatavilla.

Markkinoiden hallinta ja turvaaminen

Hankintastrategiaesityksen mukaan kaupunki jatkaa markkinoiden hallinnan toimintamallien kehittämistä. Keskeisiä osia tässä kehittämissä työssä ovat toimittajapohjan varmistaminen, toimivien markkinoiden huomiointi kilpailutettaessa sekä alihankintaprosessien selvittäminen ja hankintojen ketjuttamisen valvonta.

Kaupunkisuunnitteluviraston hankintastrategian mukaan palvelujen hankinnan lähtökohtana on, että virasto pääsääntöisesti hoitaa itse ydintoimintonsa, maankäytön ja liikenteen suunnittelun ja ohjauksen. Ydintoimintoihin liittyviä ja myös ydintoimintoihin kuuluvia suunnittelupalveluja hankitaan ulkopuolelta silloin, kun se omien resurssien tai erityisosaamisen puuttuessa on tarpeen ja myös silloin, kun halutaan saada vaihtoehtoisia suunnitelmia ja ideoita maankäytön ja liikenteen suunnitteluratkaisujen pohjaksi. Kaupunkisuunnittelupalveluhankintojen jakautuminen eri toimittajille on hyödyllistä monenlaisten näkemysten ja ideoiden saamiseksi.

Ulkopuolisia hankintoja tehtäessä huomiota kiinnitetään edellä mainittujen seikkojen lisäksi myös työn tai projektin laatuun ja merkittävyyteen. Ideoita ja suunnitteluratkaisuja haetaan myös kansainvälisesti suunnatuilla tarjous- ja kilpailumenettelyillä.

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
00100 HELSINKI
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37409

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

27.1.2011

Kussakin tilanteessa valinta oman ja ulkopuolisen työn välillä pyritään tekemään niin, että saavutettaisiin kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin lopputulos.

Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisulla

Hankintastrategiaesityksessä ehdotetaan hankintoja koskevien tuottavuusmittareiden kehittämistä, yleisten taloudellisten tavoitteiden määrittelyä, raportoinnin kehittämistä, sähköisen sopimushallintajärjestelmän ja kilpailutusjärjestelmän käyttöönottoa sekä sähköisten kilpailutusmallien kokeilemistä.

Sähköisten ratkaisujen, kuten yhteisen sopimushallintajärjestelmän ja sähköisen kilpailutusjärjestelmän, mahdollistama yhtenäinen tietopohja helpottaa hankintojen hoitamista ja seurantaa. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on pyritty hoitamaan hankintaprosessi mahdollisimman sähköisesti tarjouspyyntövaiheesta pöytäkirjanotteiden lähettämiseen ja virastossa on hyvät valmiudet sähköisten järjestelmien käyttöönottoon.

Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa

Tavoitteena on kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen hankintoja koskevassa ohjeistuksessa, hankintojen kestävän kehityksen toimintaohjelman toteuttaminen sekä hankintojen kestävän kehityksen ja innovatiivisten toimintamallien linkkipankin toteuttaminen. Myös suoraan hallintokunnille osoitettuina tavoitteina esitetään kestävän kehityksen mukaisten hankintojen sisällyttämistä ympäristöraportointiin, energiatehokkuuden ja hiilijalanjäljen käytön lisäämistä hankintaperusteena ja innovatiivisten toimintamallien käyttöä hankinnoissa.

Kaupunkisuunnitteluviraston erillishankinnat ovat pääasiassa suunnittelupalveluhankintoja, joissa palvelun sisällössä on usein otettu huomioon kestävä kehitys ja ekologiset tekijät. Tavarahankinnoissa, esim. liikennevalolaitteissa, on monesti käytetty yhtenä vertailuperusteena energian kulutusta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on osallistunut useisiin innovatiivisiin kehityshankkeisiin ja yhteishankintoihin muiden virastojen, valtion ja erilaisten yhteenliittymien ja yhteistyötahojen kanssa.

Toimittajien erityisasiantuntemusta edellyttävien suunnittelupalvelujen hankinnoissa on käytetty myös innovatiivisuutta tukevia hankintamenettelyjä, kuten kilpailullista neuvottelumenettelyä ja suunnittelukilpailua.

27.1.2011

Merkittiin, että esittelijä muutti ehdotustaan poistamalla esityslistan liitteenä olleesta kaupunkisuunnitteluviraston hankintaprosessien nykytilanne ja hankintastrategia nimisestä asiakirjasta sivulta 3, kohdasta Kestävä kehitys sanat "tarkoituksenmukaisella tavalla.",

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Holappa Miia-Riina, lakimies, puhelin 310 37126

Vainio Pirkko, johtava lakimies, puhelin 310 37361

Pöytäkirja on pidetty nähtävillä 8.2.2011 Helsingin kaupungin kirjaimossa, Pohjoisesplanadi 11-13, ja asianosaista koskeva päätös on lähetetty seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Riitta Venesmaa
pöytäkirjanpitäjä

LIITE

Kaupunkisuunnitteluviraston hankintastrategia (sähköinen linkki)

Postiosoite

PL 2100
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkisuunnittelu@hel.fi

Käyntiosoite

Kansakoulukatu 3
00100 HELSINKI
<http://www.hel.fi/ksv>

Puhelin

+358 9 310 1673

Faksi

+358 9 310 37409

Tilinro

800012-62637

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

KAUPUNKISUUNNITTELUVIRASTON HANKINTAPROSESSIEN NYKYTILANNE JA HANKINTASTRATEGIA (kaupunkisuunnittelulautakunta 20.1.2011)

Kaupunkisuunnitteluviraston keskeiset tehtävät

Viraston keskeiset tehtävät liittyvät kaavoitukseen ja liikennesuunnitteluun sekä nii-
tä tukeviin toimintoihin.

- Yleiskaavoitus
- Osayleiskaavoitus
- Asemakaavoitus
- Liikennesuunnittelu
- Teknistaloudellinen suunnittelu
- Kaavoitusta ja liikennesuunnittelua palveleva tutkimus
- Ympäristösuunnittelu

Toiminta-ajatus (missio)

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto suunnittelee ja ohjaa Helsingin maankäyttöä ja liikennettä sekä ohjaa kaupunkiympäristön kehittymistä.

Virasto vastaa ammattitaitoisesti ja luovasti alansa päätöksenteon valmistelusta vuorovaikutuksessa muiden asiantuntijoiden ja kuntalaisten kanssa.

Kaupunkisuunnitteluviraston hankinnat

Kaupunkisuunnitteluvirasto on tilannut noin 130 konsulttityötä vuosittain. Konsultti-
töiden arvo on ollut noin 4,3 miljoonaa euroa vuodessa ja liikennevalotöiden ja -
laittehankintojen arvo noin 1,2 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunkisuunnitteluvirasto
on tehnyt vuosittain tietotekniikkahankintoja noin 300 000 euron arvosta, tarvike- ja
kalustehankintoja noin 200 000 euron arvosta ja viestintään liittyviä painatus- ja il-
moitushankintoja noin 135 000 euron arvosta.

Palvelujen hankinta

Palvelujen hankinnan lähtökohtana on, että kaupunkisuunnitteluvirasto pääsääntöi-
sesti hoitaa itse ydintoimintonsa, maankäytön- ja liikenteen suunnittelun ja ohjauk-
sen.

Ydintoimintoihin liittyviä ja myös ydintoimintoihin kuuluvia suunnittelupalveluja han-
kitaan ulkopuolelta silloin, kun se omien resurssien tai erityisosaamisen puuttuessa

on tarpeen ja myös silloin, kun halutaan saada vaihtoehtoisia suunnitelmia ja ideoita maankäytön ja liikenteen suunnitteluratkaisujen pohjaksi.

Ulkopuolisia hankintoja tehtäessä huomiota kiinnitetään edellä mainittujen seikkojen lisäksi myös työn tai projektin laatuun ja merkittävyyteen. Lähivuosien suunniteluohjelmaan kaupunkisuunnitteluvirastossa kuuluu kaupungin kannalta strategisesti erittäin merkittäviä uusia alueita, kuten Östersundomin alue. Ideoita ja suunnitteluratkaisuja haetaan tällöin myös kansainvälisesti suunnatuilla tarjous- ja kilpailumenettelyillä.

Kussakin tilanteessa valinta oman ja ulkopuolisen työn välillä pyritään tekemään niin, että saavutettaisiin kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisin lopputulos.

Organisoituminen ja hankintamenettelyt kaupunkisuunnitteluvirastossa

Asiantuntijapalvelusten ostoa hallitaan omalla konsulttisopimusjärjestelmällä (varaus, sopimukset ja maksetut laskut).

Viraston hankinnat toimittajittain eivät ole keskittyneet. Lukumääräisesti eniten on pienehköjä tarvike-, suunnittelu- ja tutkimuspalveluhankintoja, jotka osittain hoidetaan puitesopimuksilla. Kaupunkisuunnittelupalveluhankintojen jakautuminen eri toimittajille on hyödyllistä monenlaisten näkemysten ja ideoiden saamiseksi. Viraston käsityksen mukaan hankintaprofiili on tarkoituksenmukainen.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa kaikki suunnittelijat tekevät hankintoja, kuitenkin keskimäärin erittäin harvoin. Tästä syystä virastoon on perustettu hankintoja hoitava tiimi, johon kuuluvat viraston kolme lakimiestä ja kunkin osaston hankintayhdyshenkilö. Hankintatiimi kokoontuu viikoittain. Hankinnat hoidetaan yhteistyössä suunnittelijan kanssa, koska hankinnoissa tarvitaan sekä hankinnan sisällön tunteudesta että juridista asiantuntemusta. Suunnittelupalvelujen hankinnat ovat erittäin vaativia.

Hankintatiimi on päivittänyt hankintalain muutosten jälkeen viraston ohjeet hankintasioiden käsittelyä varten. Ohjeisiin sisältyy hankintamenettelyn ohjeistuksen lisäksi mallipohjia ja ohjeistusta hankintamenettelystä suhteessa kaupungin päätöksentekoon (esim. hankintavaltuudet) ja yleisiä, hankintamenettelyissä esiin tulevia julkisoikeudellisia periaatteita (esim. julkisuus ja salassapito). Mallipohjat ja ohjeistus helpottavat ja yksinkertaistavat hankintaa.

Virastossa on järjestetty lainmuutosten johdosta sisäisiä koulutustilaisuuksia, joista osa on suunnattu koko henkilökunnalle ja osa keskijohdolle ja viraston hankintavaltuuksia käyttäville henkilöille.

Myös suunnittelukilpailut kuuluvat hankintalain piiriin. Lain säännökset kilpailumenettelyn osalta eivät anna vastauksia kaikkiin esiin tulleisiin kysymyksiin. Suunnittelukilpailut ovat yksi viraston vaikuttavimpia hankintatyyppisiä. Tästä syystä virastossa on selvitetty suunnittelukilpailuja koskevien hankintojen menettelyt.

Virastossa tullaan järjestämään koulutustilaisuuksia tarpeen mukaan.

Virastossa selvitetään mahdollisuuksia laajentaa puitesopimusten piiriä.

Virastossa laaditaan tarkempi ohjeistus suunnittelupalveluhankintojen valintakriteereistä ja tarjousten vertailusta.

Viraston hankintaprosessikaavio päivitetään.

Puitesopimukset

Virastossa on tehty puitesopimuksia teknistaloudellisista tutkimuksista ja suunnittelusta, eräistä liikennevalojen ylläpitoon liittyvistä hankinnoista sekä julkaisujen painotöistä.

Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen periaatteet huomioidaan viraston hankinnoissa.

Kaupunkisuunnitteluviraston erillishankinnat ovat pääasiassa suunnittelupalveluhankintoja, joissa palvelun sisällössä on usein otettu huomioon kestävä kehitys ja ekologiset tekijät. Tavarahankinnoissa, esim. liikennevalolaitteissa, on monesti käytetty yhtenä vertailuperusteena energian kulutusta.

Työnjako /yhteistyö yhteishankintaelinten kanssa

Kaupunkisuunnitteluvirasto käyttää kaupungin hankintakeskuksen kilpailuttamia tuotteita / palveluja pääsääntöisesti silloin kun niitä on saatavissa.

Kaupunkisuunnitteluvirasto osallistuu lisäksi innovatiivisiin kehityshankkeisiin ja yhteishankintoihin muiden virastojen, valtion ja erilaisten yhteenliittymien ja yhteistyötahojen kanssa.

Ryj/ESA

27.1.2011

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
07. 02. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2010-1993</i>
Tehtäväluokka	<i>250</i>
Uppgiftsklass	

19 §
LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA
2010

HKL 2010-178, Khs 2010-1993/250
Esityslistan asia Haj/2

Johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle lausuntonaan Helsingin kaupungin hankintastrategiasta 2010 seuraavaa:

Kaupungin strategiaohjelmaa tukevan hankintastrategian yleiset linjat koskevat raportin mukaan kaikkia kaupungin hallintokuntia. Kuitenkaan lausunnolla oleva hankintastrategia ei juurikaan käsittele rakentamis- tai kaupungin liikelaitosten hankintastrategisia linjauksia.

Kaupungin hankintastrategian painopiste on selvästi hankintakeskuksen hankinta-asioissa avustamissa hallintokunnissa ja perustuu pitkälti hankintakeskuksen käyttämän Kosti -tietojärjestelmän tuottamiin analyysitietoihin.

Hankintastrategiassa voi olla tarvetta, tarkasteltaessa koko kaupungin hankintoja, pitää mukana myös liikelaitosten volyymit ja hankintojen kustannukset.

Jatkossa hankinta-analyysejä kehittäessä tulisi määritellä myös muita toimintojen kuvaajia kuin kirjanpidon tilit, kun kirjanpidon tilijärjestelmää ei ole perinteisesti laadittu hankinta-analyysejä varten.

27.1.2011

Hankintakeskus ja hallintokeskuksen oikeuspalvelut ovat tuottaneet kaupungin Intrassa hankinnan vastuuhenkilöiden käytettävissä olevan hankintakäsikirjan, jonka ohjeistus ja mallit hyödyttävät kyllä kaikkia hallintokuntia. Tällä hetkellä käytettävissä oleva ohjeistus ja mallit perustuvat kuitenkin hankintalain säännöksiin. Liikennelaitos, jonka hankinnat noudattavat erityisalojen hankintalain sääntelyä, ei kaikin osin tämän vuoksi voi hyödyntää tätä tietopankkia.

Myös kaupungin hankintakoulutuksessa erityisalojen hankintalakia koskeva koulutus on jäänyt vähemmälle huomiolle.

Nyt lausunnolla olevassa kaupungin hankintastrategiassa todetaan, että ostot ulkomailta ovat vähäisiä. Tilanne kuitenkin liikelaitoksissa ja myös liikennelaitoksessa on aika paljon erilainen, kun esimerkiksi kisko- ja vaihdehankintoja jatkuvasti tehdään ulkomailta ja samoin isoissa kalustohankinnoissa ulkomaiset yritykset ovat tarjoamassa tuotteitaan. Hankintakäsikirjaa tulisikin jatkossa kehittää niin, että siihen tulisi myös osio ulkomaisiin ostoihin liittyvistä käytännöistä. Informaatiota ja opastusta tarvitaan myös jatkossa, kun uutta asiantuntijahenkilöstöä tullaan rekrytoimaan liikelaitosten hankintayksiköihin lähivuosina.

Lausunnolla olevassa hankintastrategiassa on yhtenä toimenpiteenä vastuu hankintaosaamisen lisäämisestä. Erityisesti julkisten hankintojen yhä monimutkaistuva säätely edellyttää, että kaupungin hankintahenkilökunnan osaaminen vastaavasti pysyy mukana ja vastaa näihin vaatimuksiin.

Liikennelaitoksen oma hankintastrategia valmistui vuonna 2005. Myös sen linjauksia ja tuloksia käytettiin omalta osaltaan hyväksi Helsingin kaupungin ensimmäisessä vuonna 2006 valmistuneessa hankintastrategiassa.

Nyt lausunnolla oleva kaupungin toinen hankintastrategia on selvästi harppaus eteenpäin, myös liikelaitokset saavat siitä linjauksia ja tukea omien hankintastrategioidensa kehittämiseen.

27.1.2011

Liikennelaitoksessa on jo toteutettu kaupungin hankintastrategian yhtenä tulevana toimenpiteenä mainittu sopimustenhallintajärjestelmä, jota tänä vuonna täydennetään vakuushallinnan lisäämisellä järjestelmään. Kaikki kokemukset tästä sopimustenhallintajärjestelmästä ovat olleet liikennelaitoksessa hyvin myönteisiä. Kaupungin tämän vuoden tuottavuusohjelman yhteydessä tullaan liikennelaitoksessa käymään uudelleen läpi myös hankinnan tuottavuustekijät ja mahdollisuudet kehittää niitä.

Kestävän kehityksen ja ympäristöasioiden huomioon ottaminen hankinnoissa edellyttää paljon opastusta ja informaatiota samoin kuin ns. innovatiiviset hankinnat.

Lisätiedot:
Hänninen Eeva, hankintapäällikkö, puhelin 310 35100

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 4.2.2011 lähtien HKL:n kirjaamossa ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljettavaksi seuraavana työpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Rain Mutka
pöytäkirjanpitäjä

26.1.2011

10-908/250

RyJ/KMA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 01. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2010-1993/250
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

Lausuntopyyntö KHS 2010-1993/250

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Sosv 2010-908

Yleistä

Helsingin kaupungin hankintakeskuksen valmistelemassa kaupungin hankintastrategiassa on kattavasti käsitelty kaupungin hankintatoimen nykytila ja kaupungin strategiset linjaukset, joista on johdettu hankintastrategiset päävalinnat. Hyvän hankinnan tehtäväksi katsotaan ennen kaikkea luoda edellytyksiä toimivalle ja tehokkaalle palvelutuotannolle, mikä kuvaa osuvasti hankintatoimen strategista roolia.

Hankintojen kehittämisohjelma

Hankintastrategiassa esitetyistä kehittämisohjelman toimenpiteistä sosiaalivirasto toteaa seuraavaa:

Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen

Yhteishankintojen työnjako on määritelty viimeksi vuosina 1996 ja 1997. Sen päivittäminen vastaamaan nykyistä tarvetta on erittäin tarpeellista ottaen huomioon varsinkin palveluhankintojen kasvaneen osuuden yhteiskilpailutustarpeesta. Sosiaalivirasto toivoo hallintokuntien tarpeiden ajankohtaista kartoitusta ennen kuin uusi työnjakoesitys laaditaan kaupunginhallitukselle. Esimerkiksi erilaisten turvapalvelujen hankinta on nykyisin mittavaa ja niiden kilpailuttaminen vaatisi alan erityisosaamista, jota hallintokunnissa ei yleensä ole.

Hankintasopimusten käytön tehostaminen niin, että ohi ostamisen valvontaa lisätään ja sopimushallintaa kehitetään, on kaivattu toimenpide yhteishankintojen kilpailutushyötyjen takaamiseksi.

Postiosoite
PL 7000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
00530 HELSINKI

Puhelin
+358 9 310 4011

Faksi
+358 9 310 43717

Y-tunnus
0201256-6

sosiaalivirasto@hel.fi

www.hel.fi/sosv

26.1.2011

Hankintaosaamisen lisääminen

Toimenpide-ehdotuksena esitetään keskeisten johdon ja keskijohdon syventävää hankintakoulutusta. Keskeisten hankinnoista vastaavien johdon ja keskijohdon edustajien kouluttaminen on kannatettavaa, mutta on syytä kiinnittää huomiota myös ns. ruohonjuuritason tilaajien kouluttamiseen esimerkiksi yhteishankintasopimusten noudattamisessa, tilattujen tavaroiden ja palveluiden sopimuksenmukaisuuden valvonnassa sekä yleensä hyvien, kaikille soveltuvien käytäntöjen haltuunotossa. Hallintokuntien omat resurssit kouluttamiseen ovat rajalliset, joten säännölliset yhteiset koulutustilaisuudet erityisesti uusille tilaajille olisivat tarpeellisia ja lisäksi kaupungille kustannustehokkaita. Myös keskeisen kehityksen toimintamallien sisäänajoa voidaan tehostaa tilaajaportaan yhteisellä koulutuksella. Tehtävä sopii hyvin hankintakeskuskelle, jossa on paljon asiantuntemusta erityisesti tavarahankinnoissa. Tämä auttaisi osaltaan myös suuria hallintokuntia, kun hankintakeskus strategian mukaisena toimenpiteenä muutoin panostaa pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen kehittämiseen.

Markkinoiden hallinta ja turvaaminen

Sosiaalivirastossa nähdään tärkeäksi markkinoiden turvaaminen ja niiden kehittymisen tukeminen erityisesti asiakaspalvelujen osalta, missä markkinat eivät vielä kaikilla sektoreilla ole riittävät aidon kilpailun aikaansaamiseksi. Virastossa juuri aloitettujen palvelusetelikokeilujen toivotaan osaltaan lisäävän pienten yritysten tuloa markkinoille ja parantavan jo toimivien kannattavuutta.

Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla

Hankintastrategian mukaan Helsinki panostaa osana talouden ja toiminnan seurantaa erityisesti hankinnan yhtenäisen tietopohjan ja luotettavien hankinnan tuottavuuden kehittymistä seuraavien mittareiden luomiseen. Tavoitteena on mm. yhtenäinen sopimushallintajärjestelmä, joka soveltuu kaikenlaisien sopimuslajien hallinnoimiseen ja joka otetaan käyttöön asianhallinnan uudistamisen yhteydessä. Helsinki aikoo ottaa käyttöön myös sähköisen kilpailutusjärjestelmän, jota kehitetään Suomen koko julkisen hallinnon käyttöön valtiovarainministeriön johdolla.

Kaikki edellä mainitut toimenpiteet tulevat suureen tarpeeseen. Todetakaan kuitenkin, että strategiassa tarkemmin esitetyt eri järjestelmien sisällölliset tavoitteet ja aikataulut ovat suhteellisen haasteellisia.

26.1.2011

Hankintayhteistyön ja -viestinnän lisääminen

Kaikki yhteistyötä ja viestintää koskevat esitetyt toimenpiteet, erityisesti sekä sisäisen että ulkoisen vuorovaikutuksen parantaminen sähköisiä tiedotuskanavia hyödyntämällä, ovat tervetulleita kehittämään kaupungin hankintoja koskevaa avoimuutta ja varmistamaan henkilöstön ammatillista osaamista. Sosiaalivirasto on osaltaan lisännyt vuorovaikutusta palveluntuottajien kanssa mm. aloittamalla pilottina kaksi innovatiivista asiakaspalvelujen kilpailutushanketta, joissa mm. palveluntuottajien edustajia kutsuttiin kehittämisprojektin valmennusseminaareihin työstämään uusia ideoita yhdessä tilaajan asiantuntijoiden kanssa. Hankkeet on tarkoitus julkaista ja suorittaa loppuun kuluvana vuonna.

Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa

Kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen palveluhankinnoissa on erittäin haastavaa. Siksi olisi tärkeää, että hankintastrategian tueksi valmisteltavassa kestävä kehityksen toimintaohjelmassa otettaisiin huomioon tavarahankintojen lisäksi palveluhankintojen moninaisuus.

Muuta

Hankintastrategian toimintaympäristön kuvauksessa todetaan, että palveluostotyypeistä nopeimmin kasvaa sosiaali- ja terveystoimialan asiakaspalvelujen hankinta kuntien ulkopuolelta ja että hankintahenkilöstön osaamisen rakentaminen ja turvaaminen on yksi tulevaisuuden keskeisistä haasteista. Edelleen strategiassa todetaan, että hankintahenkilöstön eläkkeelle jääminen tarkoittaa myös hankintaosaamisen säilyttämisen korostumista. Tämä on tärkeä huomio erityisesti sosiaalivirastossa, jonka asiakaspalveluhankinnat muodostavat n. 35% koko kaupungin asiakaspalveluhankinnoista. Koska HUS:lta ostettavat erikoissairaanhoidon asiakaspalvelut muodostavat 61 % kaupungin kokonaisuustoista, voidaan todeta, että ylivoimaisesti suurin ostopalvelujen ja sopimuskumppaneiden kirjo on sosiaalivirastossa. Myös kaupungin ostamista muista palveluista sosiaaliviraston osuus on volyyminä reilu neljännes. Näin ollen riittävän hankinta-asiantuntijuuden turvaaminen jatkossa ja myös tämänhetkisten henkilöstöresurssien oikein kohdistaminen on tärkeä henkilöstöpoliittinen kysymys, jota sosiaalivirasto haluaa painottaa.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Helinä Hulkkonen
vs. sosiaalijohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Helena Ylisipola
va. hallinto- ja kehittämisjohtaja

Postiosoite
PL 7000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
00530 HELSINKI

Puhelin
+358 9 310 4011

Faksi
+358 9 310 43717

Y-tunnus
0201256-6

sosiaalivirasto@hel.fi

www.hel.fi/sosv

Rypj/KNA

26.1.2011

Kaupunginhallitukselle

4 §

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINGIN
KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Att 2010-819

Esityslistan asia Tj/4

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
28. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>KAs 2010-1993</i>
Tehtäväluokka	<i>250</i>
Uusittelu	

Asuntotuotantotoimikunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hankinnat muodostavat yli 40 % Helsingin kaupungin menoista. Hankinnat vaikuttavat keskeisesti kaupungin palvelutuotannon järjestämiseen ja niiden strategisella kehittämisellä on merkittävä vaikutus kaupungin talouteen ja toimintaan.

Hankintastrategian esityksen mukaan asuntotuotantotoimikunnan (asuntotuotantotoimiston) omat hankinnat vuonna 2009 olivat 11 % kaupungin hankinnoista.

Helsingin kaupungin hankintakeskuksen laatiman hankintastrategian päätavoitteeksi on asetettu kaupungin talouden tehostaminen ja hankintojen laadun parantaminen. Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen, sähköisten hankintatyökalujen ja -ratkaisujen hyödyntäminen, kestävän kehityksen huomioiminen hankinnoissa sekä kaikkiaan yhtenäisen ja toimivan hankintatyön edellytysten varmistaminen.

Hankintastrategian toteuttamiseksi hankintakeskus on käynnistänyt hankintojen kehittämisohjelman, joka sisältää seuraavat toimenpidekokonaisuudet:

1. Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen
2. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen
3. Hankintaosaamisen lisääminen
4. Hankintayhteistyön ja -viestinnän lisääminen
5. Markkinoiden hallinta ja turvaaminen
6. Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla
7. Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa

26.1.2011

Helsingin hankintatoimessa on käytössä keskittämisen ja hajauttamisen hybridimalli, jossa hankintojen kilpailuttaminen on keskitetty yhteishankintayksiköille sekä suurille hallintokunnille ja tuotteiden sekä palvelujen tilaaminen on hajautettu koko kaupunkiorganisaatioon. Keskittäminen lisää hankintatoimen tehokkuutta ja tuo kustannussäästöjä. Hankintastrategia korostaa erityisesti pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittämistä hankintakeskukseen ja näiden yhteishankintojen kehittämistä. Hankintojen keskittämällä varmistetaan yhdenmukainen hankintaprosessi, mahdollistetaan yhteishankintojen lisääminen, pienennetään hankintariskejä ja parannetaan hankintojen laatua. Tämä säästää pieniltä ja keskisuurilta hallintokunnilta henkilöresursseja.

Hankintaosaamisen lisääminen on tärkeää kaupungin organisaatiossa. Hankinnoista vastaavan johdon ja keskijohdon hankinta-asiantuntemuksen lisääminen koulutuksella on tärkeää. Koulutusta tulisi kuitenkin järjestää myös hankintoja valmistelevalle henkilöstölle.

Kestävän kehityksen ja vastuullisuuden painottaminen hankinnoissa toteuttaa hankintastrategian tavoitteita. Hankintojen elinkaariajattelua ja energiatehokkuutta painottamalla hankintojen laadun, kestävyys ja alkuperän merkitys korostuu.

Asuntotuotantotoimikunta pitää erityisen tärkeänä hankintastrategian kestävä kehityksen linjauksia harmaan talouden torjumiseksi. Hankintastrategian mukaan harmaan talouden torjumiseksi tulee varmistaa, että hankinnoissa käytettävät toimittajat ovat rekisteröityneet yritys- ja yhteisötietolain mukaisesti sekä huolehtineet verojen ja sosiaalimaksujen maksamisesta. Toimikunta toteaa, että alihankintaprosesseissa harmaan talouden torjumiseksi hankintastrategiassa tulisi korostaa myös alihankkijoiden kelpoisuuden selvittämismuutoksia ja hankintojen ketjutuksessa valvonnan riittävyttä.

Sähköisten hankintajärjestelmien ja -ratkaisujen kehittäminen yhteisen sähköisen sopimushallinta- ja kilpailutusjärjestelmän muodossa yhenäistää hankintaprosessia eri organisaatioiden välillä ja helpottaa hankintaosaamisen ylläpitoa sekä selkeyttää hankintayhteistyötä tuotteiden ja palveluiden tarjoajien kanssa. Sähköisten kilpailutusmallien käyttöönoton selvitystyössä tulee huomioida kestävä kehityksen linjaukset ja erityisesti harmaan talouden torjunta.

Asuntotuotantotoimikunta toteaa, että hankintastrategia tukee tehokkaasti Helsingin kaupungin hankintaprosessia ja asuntotuotantotoimi-

26.1.2011

kunnan toimintaa. Kehittämishjelman toimenpidekokonaisuudet ovat perusteltuja hankintaprosessin kehittämiseksi ja hankintakäytännön yhtenäistämiseksi kaupungin sisällä.

Asuntotuotantotoimisto tulee sisällyttämään Helsingin kaupungin hankintastrategian soveltuvien osien omaan hankintakäytäntönsä.

Hankintastrategia ei ota kantaa rakentamiseen. Erillisen rakentamissektorin hankintastrategian valmistelua tullaan selvittämään alan asiantuntijavirastoissa. Asuntotuotantotoimikunta on valmis osallistumaan perustettavan Helsingin hankintojen ohjausryhmän työskentelyyn rakentamissektorin asiantuntijana.

Ote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Nyysölä Markku, hallintojohtaja, puhelin 310 32297

Harry Åhlgren
sihteeri

25.1.2011

Ryj/KMA

Kaupunginhallitus
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAKAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 01. 2011	
Dnro/Dnr	KHS 2010-1993/1250
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

U18

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA
(KHS DNRO 2010-1993/250)

Museo 2010-171

EHDOTUS

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle esitelyn mukaisen lausunnon.

Helsingin kaupungin teknisen palvelun lautakunta on hyväksynyt esityksen Helsingin kaupungin hankintastrategiaksi 2010. Khs on pyytänyt virastojen ja laitosten johtokunnilta lausunnot strategiaesityksestä ja siihen liittyvistä valmistelu-dokumenteista.

Kaupunginjohtaja päätti 24.8.2005 asettaa työryhmän valmistelemaan Helsingin hankintastrategia. Tuolloin työn lähtökohtana oli se että kaupungin yhteishankintojen arvo oli n. 1,9 miljardia euroa ja hankintoja koskevia yleisiä linjauksia tai kaupungin yhteistä strategiaa ei ollut laadittu. Vuonna 2009 viiden suurimman viraston hankinnat muodostivat 90 % hankintojen kokonaisarvosta. Loput 10 % eli kaikkien muiden virastojen ja laitosten hankinnat olivat 162 149 000 euroa, josta museon osuus oli 1 503 000 euroa eli 0,9 %.

Kaupunginmuseossa on laadittu oma kaupungin hankintaohjeistuksen mukainen hankintastrategia. Hankinnat tehdään tämän ja voimassa olevan hankintalain mukaisesti ja kaupungin hankintakeskuksen kautta tehtäviä yhteishankintoja käytetään aina kun se on mahdollista. Museo-toiminnan erityisluonteen vuoksi se ei kuitenkaan aina ole mahdollista mm. hankittaessa vanhaa tavaraa kokoelmiin, oman alan asiantuntijapalveluita tai erikoistarvikkeita tai esim. tehtäessä palveluhankintoja, joissa on otettava huomioon taiteellisuus- tai tieteellisyyšnäkökohdat. Museon kaikkiin hankintoihin on varattu vuonna 2011 yhteensä 1 455 000 euroa eli murto-osa kaupungin yhteishankintasummasta.

Pienen viraston näkökulmasta on käytännön työtä helpottavaa se että käytettävissä on keskitetyn toimijan (hankintakeskuksen) ja oikeuspalvelujen vahva osaaminen hankinta-asioissa, ja tätä osaamista onkin jo nyt hyödynnetty kaikissa vaativimmissa kilpailutuksissa ja isommissa

25.1.2011

erillishankinnoissa. Toiminnan luonteen kannalta on kuitenkin tärkeää että virastoilla jatkossakin säilyy mahdollisuus itse osittain valita toimittajiaan ja hoitaa näiden kilpailutuksia. Hankintojen kehittämissuunnitelmassa kohdassa 2 viitataan pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittämiseen hankintakeskukseen. Keskittäminen on monilta osin kannatettavaa ns. normaaleissa hankinnoissa työnjaon, osaamisen ja kustannustehokkuuden kannalta. Mikäli tällä kuitenkin tarkoitetaan kaikkien hankintojen keskittämistä, ei se esittelijän mielestä ole optimaalinen eikä hyväksyttävä tila museon toiminnan kannalta. Museossa tehdään verraten paljon pieniä hankintoja, joita valmistelevat ja hoitavat lukuisat henkilöt omien tehtäviensä ohessa ja osana. Esittelijä epäilee, että hankintojen esitetty keskittäminen voi heikentää toiminnan sujuvuutta ja aikatauluttamista, koska hankintakeskuksella ei ole vastaavia resursseja hoitaa niitä. Tällöin keskittämisen vaikutukset eivät olisikaan toimintaa tehostavia, vaan vaikutus voisi olla päinvastainen.

Strategian vahvuutena on myös tehdyt toimenpiteet ja ehdotukset hankinta- ja kilpailuttamisosaamisen vahvistamiseksi. Vuonna 2008 käytöön otettu hankintakäsikirja on oiva apu ja kaikkien hankintoja tekevien saatavilla helposti ja ajantasaisena kaupungin intranetissä. Suunniteltu hankintayhteistyön kehittäminen ja siihen liittyvän viestinnän kehittäminen on hyvä ehdotus tietoisuuden kohottamiseksi kaikilla toimijoilla. Myös raportoinnin kehittäminen nykyistä informatiivisemmaksi tai ajantasaisemmaksi on kaikkia palveleva toimi. Sähköisen sopimushallinnan käyttöönotto on sangen suotavaa jo nykyisessä sopimusviidakossa. On tärkeää että kestävä kehitys on huomioitu painavasti ehdotuksessa. Mittareiden asetannassa vaan on niin tässä kuin muissakin hankinnan osa-alueissa huolehdittava siitä että mittaaminen ei aiheuta kohtuutonta työmäärää hankintoja suorittavissa virastoissa.

Esittelijä toteaa, että työ on perusteellisesti laadittu ja tarve ehdotetulle strategialle suuri ottaen huomioon Helsingin kaupungin hankintojen erittäin suuren volyymin ja keskittämisen synergiaedut. Esittelijä ei kuitenkaan tue ehdotettua kehittämissuunnitelmassa kohdassa 2 esitettyä pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittämistä hankintakeskukseen, mikäli tällä tarkoitetaan kaikkien hankintojen keskittämistä, vaan esittää, että pienille virastoille jäisi jatkossakin mahdollisuus itse osittain valita toimittajiaan ja hoitaa näiden kilpailutuksia toiminnan mahdollisen erityisluonteen vuoksi. Muilta osin esittelijä puoltaa hankintastrategialuonnoksen toimenpide-ehdotuksia.

25.1.2011

Lisätiedot:
Elonen Päivi, hallintopäällikkö, puhelin 310 36487

KAUPUNGINMUSEON JOHTOKUNTA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Simo Laaksovirta
Johtokunnan puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Päivi Elonen
hallintopäällikkö

25.1.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR

Saapunut/Inkommit

02. 02. 2011

Dnro/Dnr

Khs 2010-1993/

Tahtiväluokka

Uppgiftklass

250

L8

Kaupunginhallitus
PL 1

35 §

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINGIN
KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Kv 2010-1918, Khs 2010-1993
Esityslistan asia Vp/3

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hankintoihin liittyvä toimialaosaaminen, investointitoiminta ja kunnan edut

Julkisten hankintojen kilpailuttamisen tavoitteena tulee olla lakien ja asetusten toteutuminen sekä harmaan talouden toiminnan estäminen. Näiden lisäksi on kiinteistövirastossa keskeisenä tavoitteena toimia hankinnoissa kokonaistaloudellisesti siten, että kunnan kiinteistöomaisuutta hoidetaan hyvin. Tehokas hankintatoiminta ja hyvä omaisuuden ylläpito eivät ole ristiriitaisia tavoitteita. Ennakoivalla investointitoiminnalla voidaan merkittävästi vaikuttaa siihen, että kunnan kiinteistöomaisuus on käytettävissä kunnan palvelujen varmistamiseksi ja siihen, että muutoin kunnan kiinteistöomaisuuden käyttö- ja omaisuusarvot kehittyvät suotuisasti.

Kiinteistövirastossa on runsaasti kiinteistötoimialaan liittyvää erikoisosaamista, jota on kertynyt toimittaessa pitkäjänteisesti kiinteistömarkkinoilla kiinteistöjen ja rakennusten vuokraajana, ostajana sekä myyjänä. Kyseinen toimialaosaaminen on keskeisessä asemassa erillishankintojen onnistuneessa suunnittelussa.

Hankintojen keskittäminen, erillishankinnat ja yhteistyö

Hankintoja on tarkoituksenmukaista keskittää soveltuvin osin hankintakeskukseen, mutta hallintokuntien toimialaan liittyvää asiantuntemusta tulee hyödyntää hankinnan kohteen sekä tarjousten arviointiperusteiden määrittelyssä. Hankintayksiköllä tulee olla oikeus määrittää hankinnan kohde (sisältö) sekä tarjousten valinnalle asetettavat vertailuperusteet hankintalain asettamissa puitteissa.

25.1.2011

Kaikilla hankintayksiköillä tulee myös olla mahdollisuus hyödyntää hankintakeskuksen asiantuntijapalveluita esimerkiksi siten, että hankintakeskus osallistuu aktiivisesti tarjouspyyntöjen laadinnan ja tarjoustien käsittelyyn hankintoihin liittyvien muodollisten (lainsäädäntöön perustuvien) seikkojen näkökulmasta. Lisäksi hankintayksiköillä tulee olla mahdollisuus hyödyntää hankintakeskuksen asiantuntemusta ja resursseja tarjouskilpailujen käytännön toteuttamiseen liittyvissä asioissa.

Hankinta-asiantuntemuksen lisääminen tärkeää

Henkilökunnan osaaminen ja asiantuntemus on hankintatoiminnassa ensisijaisen tärkeää. Jokaisessa hankintoja tekevässä yksikössä tulisi olla hankintoihin perehtynyttä henkilöstöä. Myös muissa yksiköissä hankintatietämystä tulisi lisätä siten, että osataan tarvittaessa kääntyä oikean tahon tai henkilön puoleen.

Hankinta-asiantuntemuksen lisääminen koulutuksella sekä hankintakäsikirjan ja erilaisten hankinta-asiakirjamallien käyttöönotto on asianmukaisesti otettu hankintastrategiassa huomioon. Hankintaa koskevat ohjeet ja asiakirjamallit tulisi olla yhteen paikkaan koottuna ja helposti kaikkien saatavilla esimerkiksi sähköisesti.

Puitesopimukset, niiden kattavuus ja sopimuksista tiedottaminen

Hankintoja on tarkoituksenmukaista jatkossa tehdä enenevässä määrin kilpailutetuilla pitkäkestoisilla puitesopimuksilla. Kilpailutetut puitesopimukset tulee olla kaikkien hallintokuntien sekä myös kaupunkikonsernin yhtiöiden käytettävissä. Puitesopimusten olemassa olosta tulee tiedottaa aktiivisesti siten, että eri hallintokunnat ovat tietoisia toistensa puitesopimuksista. Puitesopimukset eivät saa rajoittua tavarahankintoihin, vaan niiden tulisi kattaa laaja-alaisesti myös asiantuntijapalveluja kuten esimerkiksi taloudelliset- ja vero-oikeudelliset selvitykset, arkkitehti- ja rakennussuunnittelu sekä rakennuttamis-/projektinjohtopalvelut.

Hankintastrategian rajaukset ja rakentamisen hankinnat

Helsingin kaupungin hankintastrategian kohdassa "1.1. Rajaukset" on todettu, että Helsingin kaupungin hankintastrategia ei ota kantaa rakentamisen hankintojen strategiaan yksityiskohtiin. Tilakeskuksen hankinnat kohdistuvat kuitenkin pääosin uudis-, lisärakennus- ja perusparannustoimintaan sekä rakennusten ja huoneistojen ylläpitoon eli kunnossapitoon ja kiinteistöhoitoon. Vuonna 2009 talousarvion investointimäärärahoja käytettiin rakentamiseen noin 136,5 miljoonaa euroa, mis-

25.1.2011

tä sisäisten hankintojen osuus oli noin 107,2 miljoonaa euroa ja ulkoisten hankintojen osuus noin 29,3 miljoonaa euroa. Käyttötalousmäärärahoilla hankittiin vuonna 2009 palveluja yhteensä noin 42,6 miljoonalla eurolla, mistä sisäisten hankintojen osuus oli noin 28,1 miljoonaa euroa ja ulkoisten hankintojen osuus noin 14,5 miljoonaa euroa. Palveluhankinnoista kohdistui suoraan rakennuksille ja huoneistoille noin 36 miljoonaa euroa. Käyttötalousmäärärahoilla hankittiin vuonna 2009 aineita, tarvikkeita ja tavaroita noin 26,7 miljoonalla eurolla, mistä sisäisten hankintojen osuus oli noin 21,8 miljoonaa euroa ja ulkoisten hankintojen osuus noin 4,9 miljoonaa euroa. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnoista kohdistui suoraan rakennuksille ja huoneistoille noin 26,5 miljoonaa euroa. Edellä olevaan viitaten kiinteistölautakunta toteaa, että tilakeskuksen hankinnat rajautuvat pääosin kaupungin hankintastrategian rajauksen ulkopuolelle.

Hankintastrategian ja ympäristöohjelman yhteensopivuus

Kestävän kehityksen tavoitteet ja energiapolitiittiset linjaukset on tilakeskuksen hankintatoimessa otettu huomioon siten, että kaupungin omistamien rakennusten energiankäytön tehostamisessa panostetaan erityisesti olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamiseen korjausten sisällön ja ylläpidon tehokkuuden kautta. Kaikki uudisrakennukset suunnitellaan ja rakennetaan matalaenergiaperiaatteen mukaisesti ja korjausrakennuskohteissa sovelletaan myös mahdollisuuksien mukaan matalaenergiarakentamista. Rakennusten suunnitteluohjeita kehitetään jatkuvasti energian käytön kannalta taloudellisempaan suuntaan. Merkittävä ohjeistus tässä suhteessa on yhdessä sisäisten kumppaneiden kanssa vuonna 2009 laadittu yhteiskuntavastuun huomioon ottava ympäristöohjelma, jossa asetetaan tavoitteita uudisrakennus-, korjausrakentamis- ja ylläpitotoiminnan energiansäästötoiminnalle, elinkaarikustannuksille, kestäväälle kehitykselle ja ympäristövaikutuksille. Tavoitteena on ollut tehdä ohjelmasta sekä konkreettisempi että pitkäjänteisempi kuin edellinen ohjelma. Valmistelutyötä on tehty yhdessä Palmian ja HKR-Rakennuttajan kanssa, koska nämä toimijat ovat keskeisimmät yhteistyökumppanit ympäristöohjelmaan sisältyvää kehittämistyötä tehtäessä. Ympäristöohjelma sisältää valmisteluprosessistakin johtuen sekä toimenpiteitä, jotka ovat kokonaan tai osittain tilakeskuksen vastuulla että toimenpiteitä, joissa tilakeskuksella ei ole selkeää toimijan roolia. Tällä tavalla ohjelma kuvastaa parhaiten sitä toimenpidekokonaisuutta, joka on tarpeen ympäristöasioiden edistämiseksi tilakeskuksen omistajavastuulla olevassa kiinteistökannassa. Jotta esimerkiksi kokonaisenergiankulutuksen vähentäminen olisi mahdollista, kaupungin rakennuksissa toimivien käyttäjien, ylläpitäjien ja kiinteistönhuollon välinen yhteistyö rakennusten oikeanlaisen ylläpidon

25.1.2011

ja käytön aikaansaamiseksi on erittäin tärkeää. Asetetut energiatehokkuus- ja ympäristötavoitteet syntyvät vain eri toimijoiden yhteistyön seurauksena. Kiinteistölautakunta toteaa, että edellä mainittu rakennetun omaisuuden elinkaaren hallintaa tukeva ympäristöohjelma on hyvin linjassa Helsingin kaupungin hankintastrategian kanssa.

Hankintojen tarkoituksenmukainen kilpailuttaminen konsultti- ja rakentamispalveluissa

Kiinteistöviraston tilakeskus kilpailuttaa eri toimialojen konsultteja ja suunnittelijoita tekemään laskutöinä tilattavia konsultti- ja suunnittelutöitä sekä eri toimialojen urakoitsijoita tekemään laskutöinä tilattavia pienehköjä korjaus- ja kunnossapitotöitä. Kiinteistöviraston tilakeskuksen lisäksi myös rakennusviraston HKR - Rakennuttaja ja Stara kilpailuttavat edellä mainittuja suunnittelijoita ja urakoitsijoita ja samoja suunnittelijoita ja urakoitsijoita saattaa osallistua kaikkien tarjouksia em. töistä pyytävien kaupungin organisaatioiden kilpailutuksiin. Kaupungin kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että vain yksi taho kilpailuttaisi konsultteja ja muita palveluntoimittajia em. tehtäviin ja muut ko. palveluja käyttävät organisaatiot käyttäisivät samoja toimittajia keskitetysti tehtyjen sopimusten perusteella. Tarkoituksenmukaista olisi, että tilakeskus kilpailuttaisi konsultit ja vuosityöurakoitsijat, Stara kilpailuttaisi toteuttamissaan rakennuskohteissa tarvitsemansa aliurakoitsijat ja HKR - Rakennuttaja kilpailuttaisi hankekohtaisesti pääurakoitsijat ja sivu-urakoitsijat.

Hankintalainsäädäntöön vaikuttaminen

Kaupungin tulee toimia aktiivisesti hankintalainsäädännön selkeyttämiseksi sekä hankintayksiköiden edunvalvojana tulevissa lainsäädäntöhankkeissa. Mahdollisesti havaituista (käytännön) epäkohdista tulee aktiivisesti tiedottaa hankintalainsäädännön kehittämistä vastaaville tahoille.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Merkittiin, että lautakunta kuuli tässä asiassa asiantuntijana suunnittelupäällikkö Pekka Tirkkosta kiinteistöviraston hallinto-osastolta.

25.1.2011

Lisätiedot:

Tirkkonen Pekka, suunnittelupäällikkö, puhelin 310 36637

Pöytäkirja pidetään Helsingin kaupungin kirjaamossa nähtävänä
9.2.2011

Teuvo Sarin
apulaisosastopäällikkö

Postiosoite
PL 2200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
real.estate@hel.fi

Käyntiosoite
Katariinankatu 1
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kv>

Puhelin
+358 9 310 1671

Faksi
+358 9 310 36512

Tilinro
800012-62637

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

25.1.2011

Ryj / KMA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

8 §

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Kklk

Esityslistan asia Kulttj/4

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
28. 01. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2010-1993/
Tehtäväluokka	1250
Uppgiftsklass	L20

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon koskien Helsingin kaupungin hankintastrategiaa:

Teknisen palvelun lautakunta on kokouksessaan hyväksynyt Helsingin kaupungin hankintastrategian (myöhemmin pelkkä hankintastrategia) 14.10.2010. Kaupunginhallitus on pyytänyt eri virastoilta ja laitoksilta lausunnot 31.1.2011 mennessä.

Hallintokuntien hankinnat ilman rakennusviraston ja Staran sekä muiden liikelaitosten kuin Talpan hankintoja olivat vuonna 2009 yhteensä 1 649 miljoonaa euroa. Viiden suurimman viraston hankinnat muodostivat 90% hankintojen kokonaisarvosta.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan mielestä hankintastrategia on tarpeellinen. Sen avulla Helsinki-konsernin hankintoja pystytään ohjaamaan ja kohdentamaan paremmin. Samalla varmistetaan hankintalain noudattaminen.

Useat tavoitteet hankintastrategiassa edellyttävät kuitenkin aivan eri mittaluokan hankintavolyymejä kuin mitä koskaan pienissä tai keskisuurissa virastoissa toteutetaan.

Esimerkiksi kulttuurikeskuksen palveluiden ostot hankinnoista jo nyt noin kolmasosa on kaupunkikonsernin sisäistä maksuliikennettä kuten Palmialta tai Talouspalvelukeskuksesta ostetut palvelut. Aineiden ja tarvikkeiden osalta suoraan hankintakeskukselta ostetaan noin 10% osuudella koko menoerästä, minkä lisäksi suuri osa tavaroiden toimittajista poimitaan hankintakeskuksen kilpailuttamien yritysten joukosta.

Hankintalain muutoksen ja kilpailutusrajojen noustua ei Kulttuurikeskuksessa tehdä vuositasolla kuin noin 3-5 kilpailutusta edellyttävää

25.1.2011

hankintaa. Nämä hankinnat liittyvät usein suurta asiantuntemusta vaativaan teatteriteknisen laitteiston hankintaan, mitä asiantuntemusta hankintakeskuksella ei ainakaan tällä hetkellä ole. Myös tietyissä viestintään ja markkinointiin liittyvissä hankinnoissa on erittäin tärkeää, että hallintokunta voi itsenäisesti määritellä kilpailutuksen pisteytykseen vaikuttavat seikat. Tällöin tarvitaan juuri ko. hallintokunnan tuntemista, jota ei koskaan voi olla tehokkaasti keskitetysti muualla kuin ko. hallintokunnassa.

Edellä esitettyyn viitaten kulttuuri- ja kirjastolautakunnan mielestä pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintoja ei tule keskittää hankintakeskukseen.

Muutoin kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla ei ole huomauttamista hankintastrategian osalta.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Esittelijä muutti ehdotuksen toiseksi viimeisen kappaleen seuraavaksi:

Edellä esitettyyn viitaten kulttuuri- ja kirjastolautakunnan mielestä pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintoja ei tule keskittää hankintakeskukseen.

Lisätiedot:

Piepponen Anna-Kaarina, yhteispalvelupäällikkö, puhelin 310 29871

Miska Toiviainen
suunnittelija

25.1.2011

Ryij/KMA

Kaupunginhallitus
Hallintokeskus/kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
18. 02. 2011	
Dnro/Dnr	Kh5 2010-1993/
Tehtäväluokka	252
Uppgiftsklass	

L2,

5 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINGIN KAUPUNGIN
HANKINTASTRATEGIASTA

Liik 2010-406
Esityslistan asia LJ/5

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Liikuntalautakunta pitää hankintastrategiaa kaupungin talouden ja hankintojen kehittämisen kannalta oikeansuuntaisena ja selkeänä. Lautakunta pitää edelleen tärkeänä hankintatoiminnan käytössä olevaa hankintojen keskittämisen ja hajauttamisen yhdistelmä- eli hybridimallia, jossa hankintojen kilpailuttaminen on keskitetty yhteishankintayksiköille sekä suurille hallintokunnille ja tuotteiden sekä palvelujen tilaaminen on hajautettu koko kaupunkiorganisaatioon.

Hankintastrategiassa on laadittu hankintojen kehittämissuunnitelma, joka sisältää seitsemän toimenpidokokonaisuutta ja niissä yhteensä 21 toimenpidettä eli kehittämissuunnitelmaa. Näillä pyritään hankintatoimen tehokkuuden lisäämiseen, hankintojen ohjauksen kehittämiseen sekä hankintatyön laadun parantamiseen. Liikuntalautakunta toteaa hallintokuntakohtaisista toimenpiteistä seuraavaa:

Toimenpidokokonaisuus 2 on nimeltään Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen. Toimenpiteinä eli kehittämissuunnitelmina ovat Hallintokuntakohtaiset hankintojen kehittämissuunnittelut sekä Vuositason hankintasuunnitelman laatiminen.

Kehittämissuunnitelmaiden perusteluosassa on todettu mm. hankintakeskuksen osallistuvan jatkossa aiempaa tiiviimmin pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen tai hankintaan liittyvän palvelun tuottamiseen kokonaisuudessaan. Hankintojen keskittämällä todetaan varmistettavan yhdenmukainen hankintaprosessi, mahdollistettavan yhteishankintojen lisäämisen, pienennettävien hankintojen hankintariskejä ja parannettavan hankintojen laatua. Edelleen todetaan keskittämisen koskevan erityisesti

25.1.2011

niitä hallintokuntia, joilla ei ole hankintoihin päätoimisesti osoitettuja henkilöresursseja. Hankintakeskuksen todetaan käyvän hallintokunnittain hankintojen kehittämisneuvottelut ja laativan kunkin hallintokunnan kanssa vuosittaisen hankintasuunnitelman, jossa sovitaan työnjako hankinnoissa.

Liikuntalautakunta korostaa liikuntatoimen tehtäväkentän olevan sekä toiminnallisesti että alueellisesti hyvin laaja ja vaativan eri tilanteissa nopeita hankintoja. Liikuntavirastossa tekee hankintoja Kosti-tilausjärjestelmällä tällä hetkellä n. 100 henkilöä. Lautakunta pitää tärkeänä, että tulevaisuudessa neuvotteluissa hankintakeskuksen kanssa liikuntatoimen tehtäväkentän monimuotoisuus ja erityistehtävät (mm. liikuntapaikkarakentaminen) huomioidaan.

Toimenpidekokonaisuus 3 on nimeltään Hankintaosaamisen lisääminen. Kehittämishankkeina on Johdon ja keskijohdon syventävä hankintakoulutus. Tarkoituksena on hankinnoista vastaavien johdon ja keskijohdon työntekijöiden hankintaosaamisen syventäminen heille suunnitellulla hankintakoulutuskokonaisuudella. Lautakunta pitää hankintakoulutusta strategian tavoitteiden, kehittämisohjelman toteutumisen sekä pienten ja keskisuurten virastojen hankintoihin osallistuvien osaamisen kannalta tärkeänä.

Toimenpidekokonaisuus 6 on nimeltään Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla. Kokonaisuus sisältää kuusi kappaletta kehittämishankkeita sähköisten hankintajärjestelmien ja –ratkaisujen käyttöä varten. Niillä mahdollistetaan yhdenmukainen hankintoja koskeva tietopohja ja edelleen hankintaa koskevat mittarit sekä raportointi. Liikuntalautakunta korostaa hankintojen mittaamisen ja tehostamisen sähköisten ratkaisujen toteuttamista.

Toimenpidekokonaisuus 7 on nimeltään Kestävän kehityksen huomiointi ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa. Kokonaisuus sisältää kuusi kappaletta kehittämishankkeita. Liikuntalautakunta toteaa mm. energiatehokkuuden käytön hankintaperusteena tärkeäksi kehittämishankkeeksi.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Aapro Simo, talouspäällikkö, puhelin 310 87753
Jyrkiäinen Pekka, suunnittelija, puhelin 310 87438
Töyli Veli-Matti, suunnittelija, puhelin 310 87440

25.1.2011

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 14.2.2011 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkipäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pekka Alho
pöytäkirjanpitäjä

25.1.2011

Ryji/Esq
Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATÖRSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
02. 02. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2010-1993/250
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

L14

27 §

18.1.2011 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

HKR 2010-1832, Khs 2010-1993/250

Esityslistan asia Ki/7

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupungin hankintastrategian tavoitteiksi on asetettu hankintatoimen tehokkuuden lisääminen, hankintojen ohjauksen kehittäminen ja hankintatyön laadun parantaminen. Tavoitteisiin pyritään kehittämisohjelmalla, joka sisältää seuraavat toimenpidekokonaisuudet:

1. Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen
1. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen
2. Hankintaosaamisen lisääminen
3. Hankintayhteistyön ja -viestinnän kehittäminen
4. Markkinoiden hallinta ja turvaaminen
5. Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisulla
6. Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa

Toimenpidekokonaisuudet sisältävät useampia yksilöityjä kehittämissankkeita, jotka on ajoitettu toimeenpantaviksi vuosina 2011 – 2012. Toimeenpanon koordinointiin ja seurantaan perustetaan keskeisten hallintokuntien edustajista koottu Helsingin hankintojen ohjausryhmä.

Kaupungin hankintastrategia korostaa erityisesti pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittämistä hankintakeskukseen ja yhteishankintojen kehittämistä. On hyvä, että hankintakeskus toteuttaa koko kaupungin käytettävissä olevia yhteishankintoja pääasiassa määrällisesti suurissa tavarahankinnoissa ja puitejärjestelyissä.

25.1.2011

Hallintokuntien keskittyminen ydintehtäviinsä ja tukitoimintojen keskittäminen ovat osa kaupungin yhteisstrategioissa todettuja keinoja kustannustehokkuuden aikaansaamiseksi. Näin toteutuva tukitoimintoihin liittyvän hankintatoimen ja hankintojen riittävä keskittäminen selkeyttää hallintokuntien tehtäväkenttää, edesauttaa ydintehtäviin keskittymistä ja pitkällä aikavälillä vähentää myös hankintoihin liittyviä kustannuksia.

Tätä kaupungin hankintastrategian yhtenä lähtökohtana olevaa kaupungin toimintojen luokittelua ydin- ja tukitoimintoihin tulee kuitenkin selventää. Ydintoiminnot ja niihin liittyvät hankinnat eri hallintokuntien osalta vaativat hallintokunnasta riippuen erityistä asiantuntemusta ja osaamista, tukitoimintojen puolestaan ollessa useimmiten samanlaisia eri hallintokunnissa.

Hankintojen erityisosaaminen on välttämätöntä yleisen toimintaympäristön, lainsäädännön ja hankinnan toimintatapojen muuttumisen takia. Vaikka johdolle ja keskijohdolle kohdistettava syventävä hankintakoulutus on perusteltua, tulee myös hankintoja valmistelevalle henkilöstölle järjestää säännöllistä erilaisten hankintojen hankintakoulutusta.

Hankintakoulutuksen lisäksi hankintaosaamista varmistetaan edelleen yhdenmukaistamalla ja kehittämällä hallintokuntien käyttöön muun muassa tarjouspyyntö- ja sopimusmalleja. Sähköiset tiedotuskanavat mahdollistavat nopean hankintoihin liittyvän tiedonvälityksen. Kaupungin tekemät yhteishankintasopimukset tulee saattaa sähköisesti kaikkien hallintokuntien saataville. Tämä vähentää osaltaan sopimusten ohi ostamisen valvonnan tarvetta. Valvonnan tehostamisen lisäksi on syytä kehittää ennalta ehkäiseviä toimia, kuten yhteistyötä ja viestintää.

Hankintakeskuksen roolin vahvistaminen myös hankintatoimen kehittäjänä ja toiminnan ohjaajana on perusteltua. Hankintojen kokonaisvaltainen kehittäminen sekä hankintatoiminnan ohjaus ja seuranta tulee kaupunkitasolla keskittää hankintakeskukseen. Keskittäminen luo myös paremmat edellytykset markkinoiden hallintaan ja turvaamiseen.

Hankintastrategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää, että myös sopimusten toteutumista seurataan tehokkaasti. Hankintojen mittaamisen ja tehostamisen apuvälineinä erityisesti sähköisen sopimushallintajärjestelmän ja sähköisen kilpailutusjärjestelmän mahdollisimman pikaisesti toteutettava käyttöönotto on tärkeää.

Hankintastrategian mukaan kestävä kehitys ja vastuullisuus korostuvat hankinnoissa. Kestävät hankinnat on kuitenkin määritelty hankintastrategian

25.1.2011

tegiassa kovin väljästi ja määritelmä voi täytyä ilman todellisia toimia sosiaalisten, ekologisten ja eettisten näkökohtien parantamiseksi.

E erityisen tärkeänä lautakunta pitää niitä kestävän kehityksen linjauksia, jotka sisältävät muun muassa sekä sosiaaliseen vastuuseen liittyviä kansainvälisen työelämän perusnormeja että harmaan talouden torjumiseen liittyviä tarkistustoimenpiteitä. Varsinkin alihankintaprosessien selvittäminen ja hankintojen ketjuttamisen valvonta on nostettu keskeiseksi markkinoiden hallinnan toimintamallien kehittämistyön osiksi. Samoin kaupungin hankintastrategialla tulee varmistaa, että edellytykset kaupungin omien tuottajien toiminnan pitkäjänteiselle ja tavoitteelliselle toiminnalle säilyvät.

Hankintastrategiassa ei kuitenkaan ole tuotu esille sitä näkökulmaa, että kokonaistaloudellisen edullisuuden arvioinnissa sosiaalisten, ekologisten tai eettisten näkökohtien huomioon ottaminen voi samalla lisätä hankinnan kokonaiskustannuksia.

Kaupungin uusi ympäristöpolitiikka tulee hankintastrategiassa ottaa huomioon siinä määrin kuin se on mahdollista. Kaiken kaikkiaan kestävän kehityksen linjaukset ovat kannatettavia, vaikka eivät mene konkreettiselle tasolle. Tämä asettaa haasteita laadittavalle hankintojen kestävän kehityksen toimintaohjelmalle.

Uusien, innovatiivisten ja yhteistyötä tukevien toimintamallien kehittämistä ja niiden käytön lisäämistä tulee jatkaa edelleen. Tyypillisiä kumppanuushankkeita ovat erilaiset tutkimushankkeet ja valtakunnalliset tai innovatiiviset kehittämishankkeet.

Lautakunta toteaa, että kaupungin hankintastrategian mukaisen hankintojen kehittämisohjelman toimenpidekokonaisuudet ovat edellä esitetyin huomautuksin perusteltuja hankintatoimen sujuvuuden ja hallintokuntien yhtenäisen toimintakulttuurin varmistamiseksi.

Edelleen lautakunta toteaa, että vaikka kaupungin hankintastrategian yleiset hankintalinjaukset koskevatkin kaikkia hallintokuntia, hankintastrategia ei kuitenkaan ota kantaa esimerkiksi rakentamisen hankintojen strategiaan yksityiskohtiin. Rakentamissektorin hankintastrategian valmistelu on jätetty alan asiantuntijavirastojen selvitettäväksi.

Hankintatoimi on hajautettu rakennusvirastossa osastoille ja osastotasoihin tulosryhmiin. Näistä jokainen on toimialallaan merkittävä itsenäinen hankintayksikkö. Rakennusviraston palvelutuotanto perustuu pääosin palvelujen ostamiseen yksityisiltä markkinoilta.

25.1.2011

Katu- ja puisto-osasto on katu- ja vihertoimen suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon tilaaja. Se hankkii palvelunsa ulkoisilta markkinoilta suoraan ja HKR-Rakennuttajan kautta tai kaupungin omalta tuottajalta, Staralta. Katu- ja puisto-osaston investointien ja ylläpidon menot (ilman tilaaja- ja hallintomenoja) olivat esimerkiksi vuonna 2009 yhteensä noin 215 miljoonaa euroa.

HKR-Rakennuttaja toimii rakennusalan palvelujen hankintayksikkönä. Se ostaa suunnittelu- ja urakointipalveluja rakennusalan markkinoilta niitä kilpailuttamalla. Vuosittain HKR-Rakennuttajan ostamien palveluiden määrä on suuruusluokkaa 200 miljoonaa euroa, josta noin 90 % on urakointipalveluja ja 10 % suunnittelupalveluja.

Rakennusvirasto on mukana useissa valtakunnallisissa tai eri toimijoiden kumppanuushankkeissa. Esimerkiksi energiatehokkuuden ja hiilijalanjäljen laskemisen käytön lisääminen on tärkeä tavoite, johon rakennusvirasto on omissa hankinnoissaan tähän astikin sitoutunut.

Rakennusvirastossa on jo käytössä rakennusurakoiden osalta toimiva sopimusten seurantajärjestelmä.

Rakennusvirasto tulee omassa hankintastrategiassaan edistämään viraston strategiassaan määrittelemien tavoitteiden toteutumista myös hankintojen avulla. Vaikka rakentamis sektorin hankinnat poikkeavat monilta osin, muun muassa rahallisilta volyymeiltään ja luonteeltaan, huomattavasti kaupungin muusta hankintatoiminnasta, virasto toteuttaa soveltuvien osien kaupungin hankintastrategian linjauksia.

Rakennusvirasto on valmis osallistumaan perustettavan Helsingin hankintojen ohjausryhmän työskentelyyn rakentamis sektorin asiantuntijana.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle ja kaikille osastoille.

Lisätiedot:

Salo-Halinen Anna-Leena, lakimies, puhelin 310 39844

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä 2.2.2011

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Antti Rautiainen
pöytäkirjanpitäjä

M/KM

HELSINGIN KAUPUNKI
Hallintokeskus
Kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

LAUSUNTO

Espoo,
24.1.2011

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
31. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>KMD 2010 - 1993</i>
Tehtäväluokka	
Uppgiftsclass	

26

135

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIAAN

Lausuntopyyntö 8.12.2010 2010-1993/250

Lausuntopyyntöön viitaten Cuminatum Innovation Oy Ltd esittää Helsingin kaupungin hankintastrategiaan seuraavan kannanoton:

Culminatum tulee hankintastrategian mukaisia toimenpiteitä strategiassa esitettyjen toimenpiteiden saavuttamiseksi. Culminatum Innovation Oy Ltd pyrkii edistämään Metropolialueen kilpailukykyä. Kilpailukyyn edistämässä julkisella sektorilla on tärkeä rooli.

Hankintastrategian päämääränä on tehostaa kaupungin taloutta ja parantaa hankintojen laatua. Keskeisiksi keinoiksi tavoitteiden saavuttamiseksi kirjattiin hankintaprosessin ohjauksen keskittäminen, hankintaosaamisen lisääminen sekä toimivan hankintatyön edellytysten varmistaminen.

Hankintojen kehittämisohjelman sisältämät kokonaisuudet (1. Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan keskittäminen, 2. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen, 3. hankintaosaamisen lisääminen, 4. hankintayhteistyön ja -viestinnän kehittäminen, 5. markkinoiden hallinta ja turvaaminen, 6. hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisulla sekä 7. kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa) ovat Culminatumien mielestä tärkeitä. Lisäksi näemme erityisenä lisäarvona hankintakuntien edustajista kootun Helsingin hankintojen ohjausryhmän, jonka tehtävänä on yhtenäistää hankintatoimen toimintatapoja sekä koordinoita ja seurata hankintastrategian kehittämistoimenpiteitä.

Helsingin kaupungin hankintojen strategiaa sekä poliittista ohjausta käsitellään useassa eri strategioissa ja toimintaohjelmassa. Näissä strategioissa ja ohjelmissa Helsingin päämääränä on olla pääkaupunkina ja seudun keskuksena maailmanluokan liiketoiminta- ja innovaatiokeskus. Metropolialuetta kehitetään yhtenäisesti toimivana alueena.

Culminatum Innovation Oy Ltd

Tekniikantie 12, 02150 Espoo
Kotipaikka Helsinki

Puh. 020 7619 550
Y tunnus 1004368-8

Fax 020 7619 551
www.culminatum.fi

Julkisten hankintojen potentiaali innovaatiotoimintaan on Suomessa vielä alihyödynnetty. Julkiset hankinnat ovat yhteiskunnalliselta merkitykseltään ja volyymiltaan merkittävä instrumentti markkinoiden kehittämiseen sekä uusien palveluinnovaatioiden syntymiseen ja leviämiseen. Helsingin hankintastrategian mukaan Helsingin kaupunki pyrkii olemaan aktiivisesti mukana hankintojen kansallisissa ja kansainvälisissä kehityshankkeissa ja pyrkii hyödyntämään erityisesti palveluhankinnoissa innovatiivisia toimintamalleja. Innovatiivisuus yhdistyy kaupungin kestävän kehityksen periaatteiden soveltamisen ja elinkaariajattelun käyttöön.

Culminatum lisäksi katsoo, että seuraavat kohdat tulisi ottaa huomioon kaupungin hankintastrategiaa laadittaessa:

Culminatum näkee, että Helsingin kaupungilla on tärkeä rooli innovaatiomyönteisen hankintakäytännön edistäjänä. Innovaatiomyönteisillä ratkaisuilla Helsingin kaupunki voi toimia edelläkävijäkaupunkina muille hankintaviranomaisille sekä parantaa alueen kilpailukykyä. Kyse on sekä innovatiivista hankinnoista että innovatiivisten hankintaprosessien käyttämisestä.

Ehdotus: Innovaatiomyönteiset julkiset hankinnat tulisi sisällyttää Helsingin kaupungin hankintaohjeisiin vielä voimakkaammin. Mielestämme innovatiivisuutta ei pitäisi kytkeä vain elinkaariajatteluun sekä kestävän kehityksen periaatteisiin vaan laajemmin hankintaa ohjaavaksi periaatteeksi.

Kumppanuusajattelu: Julkisen ja yksityisen sektorin välinen kumppanuus ja innovaatiomyönteisyys ovat keskeisiä työ- ja elinkeinoministeriön uudessa kysyntä- ja käyttäjälähtöisessä innovaatiopolitiikassa. Julkisen sektorin kohtaamat haasteet hankintojen moniulotteisuudessa ja laajuudessa tukevat kumppanuusajattelun juurruttamista osaksi hankintaprosessia. Yhteiskunnan kannalta parhaan lopputuloksen saaminen edellyttää eri alojen vuorovaikutusta julkisen ja yksityisen sektorin välisessä yhteistyössä. Kumppanuutta ja innovaatioita edistävän hankintakäytännön omaksuminen luo perustan julkisten palveluiden uudistamiselle.

Käyttäjälähtöisyys: Käyttäjälähtöisyys korostaa loppukäyttäjien huomioimista hankinnan suunnittelussa. Helsingin kaupunki pyrkii hankinnoissaan parantamaan hankintojen laatua. Ottamalla loppukäyttäjät ja heidän tarpeensa huomioon hankinnan suunnittelun alkuvaiheessa voidaan hankintojen laatua sekä tavoitteellisuutta tehostaa. Palvelumuotoilun menetelmät ovat yksi keino, joilla voidaan kehittää julkisten palveluiden käyttäjälähtöisyyttä.

Koulutus: Helsingin kaupungin hankintastrategian mukaan hankintaviranomaisten osaamista lisätään aktiivisen hankintakoulutuksen myötä. Näemme tällaisen hankintakoulutuksen sekä kaupungin Intranetissä järjestettävän hankintakäsikirjan tärkeänä keinona hankintaosaamisen lisäämisessä. Hankintojen moniulotteisuus edellyttää huolellisuutta hankinnan suunnittelussa sekä eri alojen asiantuntemuksen huomioimisen jo alkuvaiheessa. Pidämme tärkeänä, että hankintaosaamista lisätään myös innovatiivisten hankintakeinojen, kuten kilpailullisen

Culminatum Innovation Oy Ltd

Tekniikantie 12, 02150 Espoo
Kotipaikka Helsinki

Puh. 020 7619 550
Y tunnus 1004368-8

Fax 020 7619 551
www.culminatum.fi

neuvottelumenettelyn sekä neuvottelumenettelyn osalta. Hankintayksiköille suunnattua koulutusta sekä neuvontaa tulisikin antaa erityisesti innovaatiomyönteistä hankintatavoista sekä kumppanuusmalleista. Hankintaohjeistuksessa tulee esitellä parhaita keinoja ja esimerkkejä siitä, miten innovatiivisuus ja käyttäjälähtöisyys voidaan ottaa mukaan osaksi hankintaprosessia.

Culminatum esittää hankintastrategin hyväksymistä edellä mainituin täydennyksin.

Culminatum Innovation Oy Ltd

Tero Suursalmi,
Kehittämispäällikkö

Carola Wictorsson
kehittämispäällikkö
kilpailukyky- ja innovaatiopolitiikka

Yhteyshenkilö:

Projektipäällikkö Riikka Hietanen
riikka.hietanen@culminatum.fi
p.040-583 2496

Ruikka

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
26. 01. 2011	
Dnro/Dnr	KA 2010-1993
Tehtäväluokka	270
Uppgiftsklass	233

Helsingin kaupunginhallitukselle

Lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategiasta

Helsingin kaupunki on 8.12.2010 pyytänyt Helsingin seudun kauppakamarin lausuntoa ehdotuksesta Helsingin kaupungin uudeksi hankintastrategiaksi. Lausuntonaan kauppakamari esittää seuraavaa.

Hankintastrategiasta yleisesti

Helsingin hankintojen strategista ja poliittista ohjausta käsitellään hankintastrategian lisäksi ainakin kahdeksassa eri kaupungin strategiassa ja toimintaohjelmassa. Osin tämä on ymmärrettävää koska kaupungin hankintoja käytetään merkittävänä ohjauksen välineenä esimerkiksi elinkeino-, innovaatio- ja ilmastostrategioissa. Tilanne kuitenkin vaikeuttaa kokonais kuvan saamista kaupungin hankintapolitiikasta. Olisi toivottavaa jos eri aihealuekohtaiset strategiat ja linjaukset voisivat olla enemmän myös hankintastrategian osia, jolloin kokonaiskuva hankintapolitiikasta hahmottuisi paremmin. Myös kaupungin merkittävän toimintalinjauksen; Strategiaohjelman 2009-2011 laajempi käsittely hankintastrategian yhteydessä valottaisi paremmin hankintastrategiassa tehtyjä valintoja.

Hankintastrategian päävalinnat ja hankintojen kehittämisohjelma

Strategiaehdotuksen kohdissa 1.-3. kuvaillaan kaupungin hankintojen nykytila, hankintoihin vaikuttavat strategiat ja linjaukset sekä tietojärjestelmät. Näkökulma on kaupungin sisäinen eikä kauppakamarilla ole tältä osin lausuttavaa. Hallintokunnille yhteistä taustatietoa oman tuotannon ja ostopalveluiden määrästä olisi kuitenkin hyvä olla enemmän strategian alussa käytettävissä. Myös markkinakatsaus kaupungin käytettävissä olevista palveluntarjoajista eri toimialoilla pääkaupunkiseudulla puuttuu.

Strategiaehdotuksen keskeiset valinnat ja toimenpiteet esitetään kohdassa 4. Lähtökohtaisesti tehtyjä valintoja kuten hankintaosaamisen kehittämistä, pienten hallintokuntien hankintojen keskittämistä Hankintakeskukselle, kestävän kehityksen huomioimista, innovatiivisten hankintojen kehittämistä sekä pk-yritysten huomioimista tarjouskilpailuissa voidaan pitää kannatettavina asioina. Näitä valintoja toteuttava hankintojen kehittämisohjelma (4.2.) kuitenkin kaipaa lisää konkreettisia toimenpiteitä.

Esimerkiksi kehittämisohjelman kohta ”Markkinoiden hallinta ja turvaaminen” toteutetaan käynnistämällä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa projekti ”jossa selvitetään markkinoiden hallinnan toimintamallien kuvaamista ja käyttöä kaupungin hankinnoissa”. Mittarina käytetään sitä että malli on kehitetty vuonna 2012. Ulkopuoliselle ei avaudu mitä oikeastaan aiotaan tehdä.

Helsinki seudullisten markkinoiden kehittäjänä

Helsingin kaupungin rooli seudullisten ja osin valtakunnallistenkin markkinoiden kehittäjänä on tärkeä. Sosiaali- ja terveystalouden markkinoiden kehittäjänä se on vieläkin keskeisempi, koska valtaosa näiden markkinoiden tuotannosta myydään kaupungille. Väestön ikääntyminen ja työmarkkinoille tulevien ikäluokkien pienentyminen yhdessä julkisen talouden tiukan rahoitusilanteen kanssa luo yhtälön jossa sekä kaupunki että sen asukkaat joutuvat ostamaan lisääntyvässä määrin palveluja markkinoilta. Kaupungin tulisi ottaa voimakas vastuu osaltaan näiden markkinoiden kehittämisestä. Vaikka päätökset ostopalvelujen määrästä tehdään poliittisesti, tulisi hankintastrategian luoda hallintokunnille yhteisiä työkaluja markkinoiden kehittämiseksi ja tiedon tuottamiseksi oman toiminnan kustannuksista. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi toimintatapoja joissa markkinoiden osaamista käytetään hyväksi jo hankinnan valmisteluvaiheessa (markkinakartoitusten kehittäminen), yhteistyöprojekteja yritysten ja kolmannen sektorin kanssa uusista tuotantotavoista, toimintatapaa oman tuotannon tehokkuuden arvioimisesta suhteessa ostopalveluihin (mallia nk. palveluhaasteen käytöstä) jne.

Oman tuotannon kustannusten selvittäminen

Hankintastrategiaa tarvitaan myös kehittämään tietoisuutta kaupungin oman tuotannon kustannuksista. Hankintakeskus jalostaa taloushallintopalvelun 30 asiakasviraston kulutusanalyysin tietoja jotka sitten toimitetaan hallintokunnille. Hankintastrategiasta ei ilmene miten hallintokunnat hyödyntävät näitä ja omia tietojaan toimintansa kustannuksista. Hankintastrategian kohdassa 4.2.6. todetaan että kaupunki (Hankintakeskus ja Talous- ja suunnittelukeskus) panostavat hankintojen tuottavuusmittareiden kehittämiseen. Tämä on hyvä asia, mutta samalla olisi huolehdittava myös kaupungin oman tuotannon kustannuslaskennan kehittämisestä. Markkinoita ei pystytä käyttämään tehokkaasti hyväksi, jos ei tiedetä missä kohdin kaupungin oma tuotanto on kilpailukykyistä ja missä ei suhteessa markkinahintoihin. Sitten kun poliittinen rohkeus riittää ostopalveluiden lisäämiseen, voitaisiin ostopalveluja suunnata sinne missä niistä saadaan suurimmat euromääräiset hyödyt irti.

Yhteistyö muiden kaupunkien kanssa

Muiden kaupunkien kanssa tehtävää hankintayhteistyötä strategiassa käsitellään melko vähän. Strategiassa todetaan Helsingin olevan hankintayksikkönä niin suuren se että saavuttaa volyyymi – ja prosessietuja itsekin. Tämä pitää paikkansa, mutta strategiassa olisi hyvä kehittää kuitenkin ainakin hankintojen aikataulullista koordinoitua Espoon ja Vantaan kanssa. Nyt seudun isot kaupungit tekevät usein samoista aihealueista peräkkäisiä hankintakierroksia, joka hankaloittaa yritysten kapasiteettisuunnittelua kun samoja palveluja myydään kaikille seudun kunnille.

Koulutus ja yhteistyö elinkeinoelämän kanssa

Strategian kehittämistoimenpiteissä nostetaan hyvin esille kaupungin hankintaosaamisen kehittäminen sekä hankintayhteistyön ja viestinnän kehittäminen. Kyseessä on tärkeä osa-alue koska tätä kautta markkinat voidaan saadaan mukaan kehittämään hankintatointa ja antamaan palautetta toimintatavoista. Organisaation hankintakoulutus suunnitellaan toteutettavaksi kaupungin sisäisenä koulutuksena Hankintakeskuksen, Oiva Akatemian ja Hallintokeskuksen yhteistyönä. Kauppakamari ehdottaa että kouluttajina käytettäisiin myös elinkeinoelämän edustajia. Ongelmana julkisissa hankinnoissa on usein se että yritykset eivät tiedä kuinka kaupunki toimii ja tekee päätöksiä ja vastaavasti kuntien hankkijat eivät riittävästi ymmärrä yritystoiminnan logiikkaa. Vastaavasti kauppakamari on valmis yhteistyöhön myös muiden sidosryhmätilaisuuksien järjestämisessä.

Helsingissä 24.1.2011

HELSINGIN SEUDUN KAUPPAKAMARI

XXXXXXXXXXXXXXXXXX

Heikki J. Perälä
toimitusjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Marko Silen
johtaja

20.1.2011

Saapunut/Inkommit

21. 01. 2011

Dnro/Dnr

Khs 2010-1993

Tehtäväluokka
Uppgiftsklass

250

6 §

PALMIAN JOHTOKUNNAN LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN
HANKINTASTRATEGIAESITYKSESTÄ

Tj

Esityslistan asia Tj/6

Palmian johtokunta toteaa, että hankintastrategian tulisi pohjautua palvelustrategiaan. Helsingin kaupungilla on valmisteilla palvelustrategia, jossa tulisi määritellä selkeät tavoitteet ja markkinaosuudet kaupungin sisäisille palveluntuottajille sekä mahdollisille ostopalveluna tuotettaville palveluille.

Johtokunta toteaa, että hankintakeskuksen Helsingin hankintastrategiaksi laatima esitys ja siinä esitetyt linjaukset ovat pääsääntöisesti oikean suuntaisia. Hankintojen hyvän suunnittelun ja toteuttamisen merkitys on ensiarvoisen tärkeää sekä taloudellisen tuottavuuden että toiminnallisen vaikuttavuuden ohjauksen kannalta. Koska hankintakeskuksella on hankintaosaamista ja kokemusta, on tulevaisuudessa perusteltua keskittää hankintojen koordinoitua soveltuvin osin yhä enemmän sinne. Hankintastrategiassa mainittu kaupunkitasoinen sähköinen kilpailutus lisäisi hankintojen joustavuutta ja läpinäkyvyyttä.

Kaupungin hallintokuntien erilaiset tarpeet huomioiden hankintastrategiassa esitelty hybridimalli toimii Helsingin kaupungilla todennäköisesti parhaiten. Johtokunta haluaa kuitenkin tuoda esille sen, että mikäli Palmian hallintomalli säilyy entisellään, yhteishankintayksikkönä palveluhankinnoissa voisi hankintakeskuksen ja muiden hankintastrategiassa mainittujen tahojen lisäksi olla myös Palmia.

Johtokunnan mielestä Palmian erityisasiantuntemusta omien palvelujensa osa-alueella tulisikin tulevaisuudessa hyödyntää nykyistä laaja-alaisemmin. Palmia voisi tulevaisuudessa toimia omien osaamisalojensa yhteishankintayksikkönä yhteistyössä Helsingin hankintakeskuksen kanssa tulevan palvelustrategian mukaisesti.

Hankintakeskuksen hankintastrategiaesityksessä ehdotetaan hankintatyöryhmän perustamista. Palmian johtokunta esittää, että mahdollisesti perustettavaan hankintatyöryhmään valitaan myös Palmian edustaja.

20.1.2011

Palmia pyrkii hankinnoissaan ensisijaisesti hyödyntämään Helsingin kaupungin yhteishankintaelimien kilpailuttamia tuotteita ja palveluita. Mikäli yhteishankintojen käyttö ei ole mahdollista, Palmia pyrkii tekemään erillishankintansa yhteistyössä hankintakeskuksen kanssa.

Lopuksi johtokunta toteaa, että lausuntokierroksella oleva hankintastrategia antaa hyvän kuvan toimintaympäristön muutoksista ja tulevista haasteista Helsingin kaupungin hankinnoille. Hankintastrategiassa esitetyt päälinjaukset ovat kannatettavia ja erityisesti hankintaosaamisen lisääminen eri hallintokunnissa ja hankintojen laajempi keskittäminen hankintakeskukselle ovat oikean suuntaista kehitystä.

XXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXX

Raimo Niippa
Pöytäkirjanpitäjä

18.1.2011

Ru/ka

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

7 §

14.12.2010 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTA-
STRATEGIAKSI

Terke 2006-2917

Esityslistan asia TJA/7

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa ehdotuksesta Helsingin kaupungin hankintastrategiaksi seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveyslautakunta hyväksyy osaltaan ehdotuksen Helsingin kaupungin hankintastrategiaksi ja kannattaa sen keskeisten linjausten toteuttamiseksi laaditun kehittämisohjelman toimeenpanoa.

Terveyslautakunta kannattaa käytössä olevan hankintojen keskittämisen ja hajauttamisen yhdistelmä- eli hybridimallin jatkamista ja pitää sitä terveyskeskuksen kaltaisen suuren hallintokunnan hankintojen toimintakäytäntöihin soveltuvana.

Terveyslautakunta pitää tärkeänä hankintastrategian rajausta, että hankintatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä toimivalle ja tehokkaalle palvelutuotannolle eikä hankintastrategian pidä sisältää kaupungin toiminnan organisointia tai palvelujen tuotantotapoja koskevia linjauksia. Nämä linjaukset tehdään joko kaupungin strategiaohjelmassa sitä uudistettaessa tai erillisissä palvelustrategioissa. Terveyslautakunta toteaa hyväksyneensä terveyskeskuksen palvelustrategiset linjaukset osana terveyskeskuksen strategiasuunnitelmaa vuosille 2008 -2010.

Nykytilan kuvaus korostaa terveyskeskuksen suurta osuutta kaupungin hankintojen, erityisesti asiakaspalvelujen ostojen, volyymistä ja kustannuksista. Valtaosa tästä on palvelujen ostoa HUS:lta, mikä perustuu erikoissairaanhoidolakiin ja mistä sovitaan vuosittain palvelusopimuksella. Suuri osa muistakin hankinnoista tehdään kilpailuttamatta joko kaupungin omilta toimijoilta tai hankintalain sallimilta sidosyksiköiltä, kuten Seurelta tai HUS:n kunnallisilta liikelaitoksilta.

Terveyslautakunta pitää merkittävänä toimintaympäristön kuvaukseen sisältyvää huomiota, että julkinen hankinta perustuu julkisten palvelujen

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
26. 01. 2011	
Dnro/Dnr	Kns 2010-1993
Tehtäväluokka	270
Uppgiftsclass	228

18.1.2011

tuottamisen tarpeisiin ja vaatii onnistuakseen toimivat markkinat, joilla tuotteista ja palveluista on kilpailua. Hankinnat tulee kilpailuttaa hankintalainsäädännön ja siihen sisältyvien EU:n kynnysarvoja koskevien määräysten mukaisesti. Tavoitteena on kaupungin talouden ja toiminnan tehokkuuden lisääminen. Palvelustrategisissa linjauksissa tulee valita, mitkä terveystyökalut on edullisinta tuottaa julkisena hankintana ja mitkä omana toimintana, unohtamatta kuitenkaan palvelujen laatua ja valvonnan kehittämistä.

Terveyslautakunta pitää tärkeänä hankintojen mittaamisen ja tehostamisen sähköisten ratkaisujen kehittämistä. Erityisesti sähköisen sopimuksenhallinnan tietojärjestelmän ja sähköisen kilpailutusjärjestelmän käyttöönottoa tulisi kiirehtiä.

Terveyskeskus on osallistunut pääkaupunkiseudun kuntien ja HUS:n sekä hankintakeskuksen ja Talpan kanssa tehtävään hankintayhteistyöhön ja sen kehittämiseen. Terveyslautakunta pitää tärkeänä, että terveyskeskuksen hankintapäällikkö voisi osallistua hankintastrategiasa mainittuun perustettavaan Helsingin hankintojen ohjausryhmään. Myös hankintaosaamisen lisääminen ja hankintoja koskevien ohjeiden kehittäminen ja levittäminen koulutuksen ja erilaisten verkkopalvelujen avulla on tärkeää.

Terveysvaikutusten arviointi

Hankintastrategiassa on painotettu kestävästä kehityksestä sen ekologisuutta laajemmassa merkityksessä sekä innovatiivisten hankintamuotojen ja -menettelyjen käyttöä. Tämä voi tarkoittaa ympäristöystävällisen teknologian tai sosiaalisesti kestävien tuotantotapojen käyttämistä tarvittavan materiaalin tai palvelujen tuottamisessa. Ympäristökriteerien lisäksi palveluhankinnoissa voidaan arvioida vaihtoehtoisten valintojen vaikutuksia väestön terveyden edistämisen kannalta.

Kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen hankintoja toteutettaessa tuottaa myönteisiä terveysvaikutuksia pidemmällä aikavälillä. ”

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Calonius Helena, hallintopäällikkö, puhelin 310 42692

Leena Moisander
pöytäkirjanpitäjä

18.1.2011

Ruikka

Kaupunginhallitus

5 §

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Khs 2010-1993 / 250

Helenjk 10-152/2010

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
24. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<u>KH 2010-1993</u>
Tehtäväluokka	<u>250</u>
Uppgiftsklass	<u>L2</u>

Johtokunta kuuli asiantuntijana johtaja Kauno Kaijaa.

Toimitusjohtaja muutti esitystään seuraavasti:

- otsikon Kestävän kehityksen huomioon ottaminen hankinnoissa" toisen kappaleen toisessa virkkeessä oleva sana "käyttö" muutetaan sanaksi "käyttötapa".
- Yhteenvedon viimeisen kappaleen ensimmäinen virke muutetaan "Tapa jolla kestävä kehitys otetaan huomioon hankintojen valintaperusteina...."

Johtokunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Lisätiedot:

Kauno Kaija, johtaja, puhelin 617 2100.

Teknisen palvelun lautakunta on hyväksynyt 14.10.2010 esityksen kaupungin hankintastrategiaksi. Hallintokeskus pyytää johtokunnan lausuntoa asiasta 31.1.2011 mennessä.

Hankintastrategian pääsisältö

Helsingin kaupungin hankintakeskuksen valmisteleman hankintastrategian päätavoitteena on tehostaa kaupungin taloutta ja parantaa hankintojen laatua. Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen, sähköisten hankintatyökalujen ja -ratkaisujen hyödyntäminen, kestävän kehityksen huomioiminen hankinnoissa sekä kaikkiaan yhtenäisen ja toimivan hankintatyön edellytysten varmistaminen.

Hankintastrategia sisältää Helsingin kaupungin hankintoja koskevat yleiset linjaukset, hankintastrategiset päävalinnat sekä niihin liittyvät hankintojen kehittämistoimenpiteet.

18.1.2011

Helsingin kaupungin hankintoja koskevia linjauksia on tehty useissa erillisissä strategioissa ja toimintaohjelmissa. Toimintaympäristön ja hankintojen nykytilan analysoinnin tuloksena näistä linjauksista on johdettu seuraavat hankintastrategiset päävalinnat:

- Hankinta-asiantuntemusta lisätään ja sen käyttöä tehostetaan hankintaosaamista parantamalla ja hankintoja soveltuvilta osiltaan keskittämällä
- Hankintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan terveiden markkinoiden sekä pienten ja keskisuurten yritysten tarpeet
- Hankintojen ohjauksessa ja työnjaossa käytetään kilpailuttamisen keskittämisen ja tilaamisen hajauttamisen yhdistelmä- eli hybridimallia
- Hankinnat tehdään kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- Hankinnoissa hyödynnetään tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan innovatiivisia, erityisesti hankintalainsäädännössä mainittuja toimintamalleja

Hankintastrategisten päävalintojen toteuttamiseksi käynnistetään hankintojen kehittämisohjelma, joka sisältää seuraavat seitsemän toimenpidekokonaisuutta:

1. Yhteishankintojen päivittäminen ja sopimushallinnan kehittäminen
2. Pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen
3. Hankintaosaamisen lisääminen
4. Hankintayhteistyön ja –viestinnän kehittäminen
5. Markkinoiden hallinta ja turvaaminen
6. Hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla
7. Kestävän kehityksen huomioiminen ja innovatiivisten toimintamallien käyttö hankinnoissa

Hankintojen yleistä ohjausta kehitetään perustamalla keskeisten hallintokuntien edustajista koottu Helsingin hankintojen ohjausryhmä. Ohjausryhmän tehtävänä on hankintatoimen toimintatapojen yhtenäistäminen ja Helsingin kaupungin hankintastrategian kehittämistoimenpiteiden toteutumisen koordinointi ja seuranta.

18.1.2011

Hankintatoimen organisointi

Helsingin Energia näkee oikeana ratkaisuna, että hankintastrategia ei sisällä kaupungin toiminnan organisointia, eikä ota kantaa rakentamisen tai kaupungin liikelaitosten hankintojen strategiaan yksityiskohtiin. Helsingin hankintatoiminnassa on käytössä hankintojen keskittämisen ja hajauttamisen yhdistelmä- eli hybridimalli, jossa hankintojen kilpailuttaminen on keskitetty yhteishankintayksiköille sekä suurille hallintokunnille ja tuotteiden sekä palvelujen tilaaminen on hajautettu koko kaupunkiorganisaatioon.

Helsingin Energia pitää edellä kuvattua hybridimallia edelleen hyvänä ratkaisuna. Kaupunkikonsernin hankinnat ovat hyvin toimialaspesifisiä ja siksi ainakin suurilla toimijoilla, erityisesti kilpailutilanteessa olevilla liikelaitoksilla, tulee olla vastuu ja vapaus omien hankintojensa toteuttamisessa. Useiden hallintokuntien tarvitsemien tuotteiden ja palveluiden kilpailuttaminen yhteishankintoina mahdollistaa riittävän keskittämisen ja tuo prosessietuja erityisesti pienille virastoille.

Hankintakeskus ja Stara ovat luontevimmat tahot hoitamaan yhteishankintoja. On myös tarkoituksenmukaista, että ne tarjoavat hankintaosaamistaan virastojen ja laitosten erillishankintojen kilpailuttamisessa. Tällä varmistetaan riittävä osaaminen ja hankintalainsäädännön noudattaminen myös niissä hallintokunnissa, joilla ei ole tarkoituksenmukaista pitää omaa keskitettyä osaamista.

Hankinnan tietojärjestelmät

Hankinnan tietojärjestelmien osalta hankintastrategia linjaa mahdollisimman keskitettyä yhteistä rakennetta (mm. yhteistä kilpailutusjärjestelmää ja sopimustenhallintajärjestelmää). Kuitenkin todetaan, että liikelaitoksilla on omia toimintajärjestelmiä, jotka on jätetty tarkastelun ulkopuolelle.

Helsingin Energian hankinnat ovat oleellinen osa energian fyysisen tai kaupallisen toimituksen prosesseja ja myös järjestelmien on oltava yhteensopivia. Helsingin Energialle, jonka sopimuksista päämassa on yksityisoikeudellisia asiakassopimuksia ja arvoltaan merkittävimmät hankintasopimukset kohdistuvat energia- ja polttoainekauppaan tai investointeihin, ei yhteisiin järjestelmiin siirtyminen ole tarkoituksenmukaista. Helsingin Energialla on toimivat nykyaikaiset järjestelmät koko hankintaprosessin samoin kuin sopimushallinnan hoitamiseen. Helenin tytäryhtiöt, joilla on myös toiminnallista synergia emonsa kanssa, käyttävät samoja yhteisiä järjestelmiä.

Kestävä kehityksen huomioon ottaminen hankinnoissa

18.1.2011

Hankintastrategiassa on useassa kohdassa käsitelty kestävän kehityksen huomioon ottamista hankinnoissa ja viitataan mm. EPOS-työryhmän energiapoliittisiin linjauksiin. Työryhmä esitti raportissaan energiapoliittisten linjausten toimeenpanosta (28.10.2008) mm. energiatehokkuuden ottamista keskeiseksi kriteeriksi kaupungin hankinnoissa.

Hankintastrategiassa esitetään, että energiatehokkuuden ja hiilijalanjäljen käyttämistä hankintojen valintaperusteina lisätään. Helsingin Energian mielestä ilmasto- ja ympäristöperusteiden käyttö hankintojen valintaperusteina tulee huolella harkita tapauskohtaisesti käyttäen selkeästi määriteltyjä kriteerejä. Sinällään energiatehokkuuden, erilaisten elinkaarimallien ja sosiaalisen vastuun huomioon ottaminen ovat kannatettavia asioita.

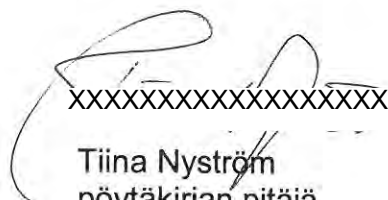
Yhteenveto

Helsingin Energian käsityksen mukaan hankintastrategiassa on varsin kattavasti kuvattu nykyinen toimintamalli ja sen muutostarpeet sekä toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia. Analyysien tuloksena tehdyt strategiset päävalinnat ja toimenpide-ehdotukset ovat loogisia ja tukevat hankintastrategialle asetettuja tavoitteita.

Helsingin Energia pitää tärkeänä, että hankintastrategialla ei organisoida toimintaa ja liikelaitoksilla säilytetään vapaus järjestää hankintatoimensa parhaaksi katsomallaan tavalla.

Kaupunkitason järjestelmät eivät taivu helposti liiketaloudellisen toimintaympäristön vaatimuksiin, joten Helsingin Energialla tulee olla mahdollisuus käyttää omaan toimintaympäristöönsä parhaiten soveltuvia tietoteknisiä ratkaisuja.

Kestävän kehityksen huomioon ottaminen hankintojen valintaperusteina ja niiden painoarvo tulee harkita tapauskohtaisesti soveltaen selkeästi määriteltyjä kriteerejä.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Tiina Nyström
pöytäkirjan pitäjä

18.1.2011

Milka
Kaupunginhallitus
Hallintokeskus
Kirjaamo
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
21. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>bus 200 - 1923/</i>
Tehtäväluokka	<i>150</i>
Uppgiftsklass	<i>49</i>

§ 8

LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

PÄÄTÖS

Rakennuslautakunta päätti antaa raportista seuraavan lausunnon.

Strategiassa tehdään aluksi selkoa hankintojen nykytilasta. Kaupungin vuoden 2009 hankintojen määräksi on laskettu runsaat 1,6 mrd. € ilman liikelaitosten hankintoja. Rakennusvalvonnan investointimenot olivat samana vuonna n. 356 000 €. Käyttömenoista kului erilaisiin hankintoihin suuruusluokaltaan vastaavanlainen summa. Kaikkiaan rakennusvalvonnan hankinnat olivat selvästi alle 1 milj. €. Rakennusvalvonnan hankinnat olivat siis, edelleen vain suuruusluokkaa ajatellen, noin puoli promillea kaupungin kaikista hankinnoista.

Hankintakysymys on siten rakennusvalvonnassa vähemmän keskeinen kuin useassa muussa virastossa, joissa määrärahat ovat suuremmat.

Virasto on hankintakeskuksen kanssa neuvoteltuaan sisällyttänyt hankintastrategiansa osaksi toimintasuunnitelmaa, joka viime vuonna laadittiin kolmivuotiskaudelle 2010 – 2012. Strategia perustuu mm. siihen, että rakennusvalvonta hoitaa perustehtävänsä itse turvautumatta siinä ostopalveluihin.

Rakennusvalvonnassa on vain harvoin ulkoisia hankintoja, jotka edellyttävät kilpailutuksen järjestämistä. Viraston taloushenkilöstöllä ei siksi ole kilpailutukseen liittyviä tehtäviä niin usein, että tämän alan ammattitaito pysyisi yllä. Rakennusvalvonnan kannalta onkin erityisen tervetullutta, että pienet hallintokunnat saavat strategian kohdan 4.2.2. mukaan entistä enemmän tukea hankintojen suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.

18.1.2011

Myös esitys johdon ja keskijohdon hankintaosaamisen syventämisestä on kannatettava.

Rakennusvalvonta on itse panostanut voimakkaasti sähköisten palvelujensa laajentamiseen. Tässä kehitystyössä on vältetty laatimasta sähköisiä ratkaisuja, jotka olisivat irrallisia muista vastaavanlaisista järjestelmistä. Rakennuslautakunta pitää tärkeänä tämän periaatteen noudattamista myös hankintajärjestelmän laadinnassa. Muutoin on vaarana, että kilpailutus, hankinnat ja laskujen hyväksyminen hoidetaan kukin omalla tietojärjestelmällä, jotka ovat keskenään yhteen sopimattomia.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

/Marjut Kaukko
pöytäkirjanpitäjä

Tauno Sieranoja

11.1.2011

Ryj/KMA

Kaupunginhallitus

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
14. 01. 2011	
Dnro/Dnr	Khs 2010-1993/250
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	L3

LAUSUNTO HANKINTASTRATEGIASTA

HelSa 2010-166, Halke 2010-1993/250 27.10.2010

Johtokunta päättäneen antaa otsikkoasiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Hankintastrategian painopistealueet ovat keskeisiä tekijöitä hankintatoimen ohjauksessa. Esitetyt toimenpiteet ovat tärkeitä keinoja hankintatoimen tehokkuuden lisäämiseksi sekä laadun parantamiseksi. Erityisesti hankintaosaamisen lisääminen, hankintayhteistyön kehittäminen, hankintojen tehostaminen sähköisillä ratkaisuilla sekä kestävä kehityksen huomioiminen on perusteltua hankintatyötä kehitettäessä. Lähivuosina hankintaosaamisen tarve korostuu entisestään, kun Helsingin Sataman toiminta todennäköisesti yhtiöitetään.

Johtokunta toteaa, että hankintastrategian päälinjat sekä hankintojen kehittämisohjelma tukevat tehokkaasti Helsingin Sataman hankintatoimintaa. Helsingin Satama sopeuttaa oman hankintastrategiansa yhdenmukaiseksi kaupungin hankintastrategian kanssa.

Lisätiedot:

Sieranoja Tauno, talousjohtaja, puhelin 310 33560

HELSINGIN SATAMAN JOHTOKUNTA

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
11

Mikko Kortelainen
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Eve Tuomola
pöytäkirjanpitäjä

11.1.2011

Kaupunginhallitus

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
13. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Khs 2010-1993/250</i>
Tehtäväluokka	
Uppgiftsklass	

L 13

5 §

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Pel 2010-355

Esityslistan asia PEK/5

Lautakunta päätti todeta, että sillä ei ole huomautettavaa Helsingin kaupungin hankintastrategiasta, sillä hankintastrategiassa on myös huomioitu toimintansa luonteen vuoksi erikoisasemassa olevat hallintokunnat, joissa hankintojen kilpailuttamisesta vastaavat heidän omat hankintatoimistot yhteistyössä yhteishankintayksiköiden kanssa.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Virtanen Kari, tekninen päällikkö, puhelin 310 31400

Hellbom Märten, hankintapäällikkö, puhelin 310 31470

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Henri Nordenswan
sihteeri

Ydinprosessit

Dnro: 47/060/2010

DM 745005

5.1.2011 Helsingin kaupunki

47/060/2010

Saapunut/Inkommit

10. 01. 2011

2010 - 1993 / 250

Dnro/Dnr

Tehtäväluokka

Uppgiftsklass

L34

Tekesin lausunto Helsingin kaupungin hankintastrategiasta (2010 – 1993 / 250)

Väestön ikääntyminen ja muu sosiaalinen ja yhteiskunnallinen kehitys aiheuttaa merkittävän paineen julkisen palvelutuotannon tuottavuuden kehittämiseksi. Jo nyt on käynyt varsin ilmeiseksi, että tähän haasteeseen ei voida vastata nykyisillä toimintamalleilla ja palvelutuotannon ratkaisuilla. Tarvitaan uusia innovatiivisia palvelutuotannon ratkaisuja, riippumatta siitä kuka palvelut viime kädessä tuottaa.

Julkisilla hankinnoilla voidaan vaikuttaa ja vaikutetaan merkittävässä määrin markkinoiden toimintaan ja kehittämiseen. Vaativat ja avoimesti uusia innovatiivisia ratkaisuja kehittävät ja käyttöön ottavat julkiset toimijat voivatkin parhaimmillaan luoda erinomaisen alustan synnyttää palveluita ja tuotteita, joilla on menestymisen edellytykset myös kansainvälisillä markkinoilla.

Tekes pitää Helsingin kaupungin hankintastrategiassa mainittuja päävalintoja ja toimenpidekokonaisuuksia oikean suuntaisina ja monelta osin markkinoiden kehittymistä tukevin. Erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten tarpeiden huomioon ottaminen, kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen sekä innovatiivisten toimintamallien hyödyntäminen voivat vaikuttaa myönteisesti markkinoiden kehittämiseen.

Hankintastrategiassa on yhtenä keskeisenä tavoitteena mainittu hankintapolitiikan kehittäminen tukemaan innovaatioiden syntymistä ja käyttöönottoa. Lisäksi kaupungin vuonna 2007 laaditussa elinkeinostrategiassa mainitaan yhtenä linjauksena innovaationäkökulman sisällyttäminen paremmin hankintastrategioihin jatkossa.

Varsinaisessa strategiassa tai sen päävalinnoissa tai kehittämisohjelman toimenpiteissä innovatiivisten ratkaisujen hankinta ei kuitenkaan näy. Innovatiivisuus näyttäisi hankintastrategiassa rajoittuvan vain hankinnoissa käytettäviin innovatiivisiin toimintamalleihin.

Tekes haluaa kiinnittää erityisesti huomiota siihen, missä määrin Helsingin kaupunki voi hankinnoillaan edistää innovatiivisten ratkaisujen syntymistä ja pääsyä markkinoille. Vaikka tällaisiin hankintoihin sisältyykin normaalia suurempia riskejä, voidaan niiden avulla aikaansaada olennaisia, jopa hyppäyksenomaisia parannuksia palvelutuotannon laatuun ja kustannustehokkuuteen.

Innovatiivisten ratkaisujen hankkiminen riippuu olennaisesti hankinnan suorittajan kyvystä hahmottaa laaja-alaisesti palvelutuotannon tarpeet ja kuinka ne tulevat kehittymään pidemmällä aikavälillä. Käytännön haasteena on yksittäisten hankintojen määrittely tavalla, joka yhtäältä antaa tilaa innovatiivisille ratkaisuille mutta joka samalla varmistaa hankittavan ratkaisun sopivuuden muuhun palvelutuotannon kokonaisuuteen. Lisäksi innovatiivisten ratkaisujen hankinta edellyttää muutosta hankinnan toteuttajien

Tekes

Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus
Utvecklingscentralen för teknologi och innovationer
Finnish Funding Agency for Technology and Innovation

Kyllikinportti 2
Kyllikkiporten 2
Kyllikinportti 2

Posti/Post/Mail
PL 69, 00101 Helsinki
PB 69, 00101 Helsingfors
P.O. Box 69, FI-00101 Helsinki, Finland

Puh./Tel
010 191 480
010 191 480
+358-10 191 480

Fax
(09) 694 9196
(09) 694 9196
+358-9-694 9196

Ydinprosessit

5.1.2011

Dnro: 47/060/2010
DM 745005
47/060/2010

asenteisiin. Tätä voidaan edesauttaa mm. hankintojen kriteeristön kiteyttämällä ja ohjeistamisella.

Hankintastrategiassa korostetaan hankintaosaamisen vahvistamista ja uusien toimintamallien hyödyntämistä, mitkä luovat edellytykset myös innovatiivisten ratkaisujen hankintaan. Myös sähköiseen kilpailutusjärjestelmään siirtyminen parantaa näitä edellytyksiä. Lisäksi olisi toivottavaa, että erityistä huomiota kiinnitettäisiin hankintojen suunnitteluun ja etenkin niiden oikeaan ajoitukseen ja riittävään resursointiin. Tämä edellyttää hankintatoimen ja palvelutuotannosta vastaavien organisaatioiden tiivistä strategisen tason vuoropuhelua.

Innovatiiviset ratkaisut voivat olla periaatteessa monen kokoisia, mutta merkittävien parannusten aikaansaaminen edellyttää yleensä suurempia kokonaisuuksia. Tällaiset hankinnat voivat pohjautua vain palvelutuotannon kehittämiseksi laadittuun pitkän aikavälin strategiaan. Innovatiivisten ratkaisujen hankintoihin on tarpeen varautua myös budjetoinnissa, koska itse hankinta on usein hieman kalliimpi kuin perinteinen hankinta. Korkeamman hinnan vastineeksi on mahdollista saada merkittäviä parannuksia, jotka tosin realisoituvat aina viiveellä.

Innovatiivisten ratkaisujen hankinnoissa korostuu niiden huolellinen suunnittelu ja etenkin tavoiteltavan ratkaisun perimmäisen tarpeen ymmärtäminen ja kuvaaminen. Lisäksi on luonnollisesti tunnistettava hankintaan liittyvät todelliset rakenteelliset, lainsäädännölliset ja toiminnalliset reunaehdot. Näin tarjoajat voivat mahdollisimman avoimesti innovoida nykyistä parempia ja kustannustehokkaampia ratkaisuja annetuissa puitteissa.

Innovatiiviset ratkaisut voivat edellyttää virastorajat ylittävien yhteishankintojen aiempaa laajamittaisempaa käyttöönottoa. Hankintastrategia sinänsä ja etenkin yhteishankintojen keskittäminen ja hankintakeskuksen aseman vahvistaminen näyttäisivät antavan tähän riittävät edellytykset.

Innovatiivisiin ratkaisuihin liittyviä riskejä voidaan hallita etenkin hankintojen huolellisella suunnittelulla. Tekes voi osallistua riskien jakamiseen rahoittamalla erityisesti innovatiivisen ratkaisun hankinnan suunnittelua ja rajatuilta osin myös itse hankintaa.

Helsinki 5.1.2011

(asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu)

Jari Romanainen
johtaja, asiakkuudet

M. Linna

HELSINGIN KAUPUNKI
KAUPUNGINORKESTERI
Johtokunta

PÖYTÄKIRJANOTE

16.12.2010

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO	
HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
05.01.2011	
Dnro/Dnr	2010 - 1995/
Tehtäväluokka	250
Uppgiftsklass	419

45 §

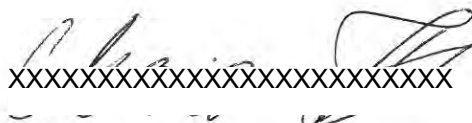
LAUSUNTOPYYNTÖ HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle lausuntonaan Helsingin kaupungin hankintastrategiasta, ettei sillä ole huomauttamista eikä lisäämistä hankintastrategiassa esitettyihin näkökohtiin.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle

Lisätiedot:

Hallintopäällikkö Hannu Linna puh. 4024 263

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Marianna Kankare-Loikkanen
johtokunnan sihteeri

14.12.2010

Ruikka
Helsingin kaupunginhallitus
Hallintokeskuksen kirjaamo
PL 1
00099 Helsingin kaupunki

Khs dnro	2010-1993/250
Stn dn	
Saap./Anl.	15. 12. 2010
	L26

Lausuntopyyntö Khs 2010 – 1993 / 250

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Hallintokeskus on pyytänyt 27.10.2010 taidemuseon johtokunnalta lausuntoa Helsingin kaupungin hankintastrategiasta.

Helsingin kaupungin hankintastrategian päätavoitteena on tehostaa kaupungin taloutta ja parantaa hankintojen laatua. Keskeisiä keinoja tavoitteen saavuttamiseksi ovat hankintojen ohjauksen ja työnjaon kehittäminen, sähköisten hankintatyökalujen ja – ratkaisujen hyödyntäminen, kestävän kehityksen huomioiminen hankinnoissa sekä kaikkiaan yhtenäisen ja toimivan hankintatyön edellytysten varmistaminen.

Taidemuseon johtokunta on käsitellyt hankintastrategiaa kokouksessaan 14.12.2010 ja antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Hankintastrategiset päävalinnat sekä hankintojen kehittämissuunnitelman toimenpidekokonaisuudet ovat hyviä ja mielekkäitä. Esimerkiksi kestävän kehityksen periaatteiden huomioiminen sekä pyrkimys mahdollisimman suureen läpinäkyvyyteen hankinnoissa ovat tärkeitä ja kehittämisen arvoisia kaupunkitason valintoja.

Hankintojen kehittämissuunnitelma sisältää seitsemän hyvää toimenpidekokonaisuutta. Yhtenä toimenpidekokonaisuutena on pienten ja keskisuurten hallintokuntien hankintojen keskittäminen hankintakeskukseen, jota suunnitellaan keskitettäväksi soveltuvien osien. Hankintojen keskittämisen ja hankintatehtävien siirron yhteydessä hankintakeskus arvioi mahdollisen lisäresurssitarpeensa. Taidemuseo esittää näkemyksensä samassa yhteydessä selvitettäväksi talousarvion puitteissa myös sen, tuoko keskittäminen kaupunkitasolla tehokkuutta ja säästöjä, mikäli keskittäminen lisää resurssitarvetta hankintakeskukselle.

Hankintoihin käytettävästä ajasta ja asiantuntemuksesta on pienissä virstoissa puutetta. Tästä syystä taidemuseo tervehtii ilolla yhteistyön tiivistämistä ja sitä, että hankintakeskus käy hallintokunnittain hankintojen kehittämissuunnittelut ja laatii kunkin hallintokunnan kanssa vuosittaisen hankintasuunnitelman, joissa sovitaan tarkempi työnjako hankinnoissa.

14.12.2010

Toisena hankintojen kehittämisohjelman toimenpidekokonaisuutena, jonka taidemuseo haluaa nostettavan esille, on hankintojen mittaaminen ja tehostaminen sähköisillä ratkaisulla. Kokonaisuuteen sisältyen Helsinki kehittää hankintojen raportointia osana talouden ja toiminnan seuranta. Taidemuseon toivomus on, että raportointia kehitetään siten, että nykyistä järjestelmää voisi tulevaisuudessa hyödyntää kvartaaleittain toteutettavien talousennusteiden laadinnassa. Tilauskantaraportit avoimista ostotilauksista helpottaisi ennusteiden laadintaa sekä virasto- että kaupunkitasolla.

"Hankintojen tehostaminen sähköisillä ratkaisulla" -kehittämiskokonaisuuteen sisältyy myös kaupunkitason sopimushallinnan tietojärjestelmän käyttöönotto. Taidemuseon näkemys on, että tämä kehittämistoimenpide tuo merkittävän parannuksen asianhallintaan.

Taidemuseo toteaa, että hankintastrategia on ansiokkaasti laadittu. Taidemuseo tukee asiakirjassa esitettyjä hankintastrategisia päävalintoja sekä valittuja hankintojen kehittämisohjelman toimenpidekokonaisuuksia.

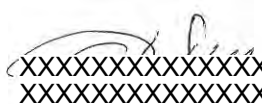
Lausunto kaupunginhallitukselle hallintokeskuksen kirjaamoon 31.1.2011 mennessä.

Lisätiedot:

Uljas Pia, hallintopäällikkö, p. 3108 7042

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Veikko Halmetoja
puheenjohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Pia Uljas
sihteeri

8.12.2010

Ryijänä

Kaupunginhallitus
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Sæppunut/Inkommit	
24. 01. 2011	
Dnro/Dnr	<i>Kha 2010-1993</i>
Tehtäväloukke	<i>270</i>
Uppgiftsklass	
<i>27</i>	

121 §
LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE HANKINTASTRATEGIAS-
TA

Tav
Esityslistan asia Tarkjoht/6

8.12.2010

Tarkastuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja sillä tavoin vastata valtuuston tietotarpeisiin. Tarkastuslautakunta on arvioinut hankintoja käsitteleviä teemoja varsin kattavasti viime vuosina.

Vuonna 2009 tarkastuslautakunta arvioi ulkopuolisten asiantuntijapalvelujen hankintaa kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimessa. Suosituksenaan lautakunta totesi, että sopimusten hallintaa tulee kehittää koko kaupungin tasolla ja hallintokuntien tulisi tehdä tiiviimpää yhteistyötä hankintojen kilpailuttamisessa.

Vuonna 2008 tarkastuslautakunta arvioi hallintokuntien hankinta- ja kilpailuttamisosaamista ja totesi, että palveluhankintaprosessien kehittämiseksi ja organisoimiseksi tulisi nimetä työryhmä, jonka tulisi laatia esitys mm. palveluhankintojen tehostamiseksi. Lisäksi lautakunta suosittelee, että isojen virastojen, kuten sosiaalivirasto ja terveyskeskus, tulisi lisätä omien palveluhankintojensa sopimus- ja juridiikkaosaamistaan esim. tekemällä tiiviimpää yhteistyötä hankintakeskuksen kanssa.

Vuonna 2005 tarkastuslautakunta arvioi irtaimen omaisuuden hankintoja ja yhteishankintojen toteutusta. Lautakunta totesi, että yhteishankintoja on käytetty kaupungin strategian mukaisesti kohtuullisen hyvin hyväksi hallintokuntien vuoden 2005 toimistotarvike- ja kalustohankinnoissa. Samalla kuitenkin todettiin, että hankintaosaamista kaupungin hallintokunnissa tulee vahvistaa.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että hankintastrategiassa on esitetty selkeästi strategiset päävalinnat ja hankintojen kehittämisohjelma, jossa on kuvattu tarvittavat toimenpiteet, vastuutahot, tavoiteaikataulut ja toteutumisen seurannassa käytettävä mittarit.

Lautakunta toteaa, että hankintastrategiaan tulee sisällyttää maininta siitä, että harmaan talouden torjumiseksi hankinnoissa tulee noudattaa kaupunginhallituksen hyväksymää harmaan talouden torjuntaohjetta. Lisäksi hankinnoista vastaavien työntekijöiden ymmärrystä harmaan talouden ongelmasta ja sen torjunnasta tulee lisätä esimerkiksi hankintaosaamisen syventämiseen liittyvissä koulutuksissa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallitukselle annettavan vuosittaisen raportoinnin lisäksi hankintastrategian tavoitteiden toteutumisesta tulee raportoida valtuustolle vähintään valtuustokausittain.

8.12.2010

Lisätiedot:

Hakanpää Pirjo, tarkastusjohtaja, puhelin 310 36480

Terävä Timo, arviointipäällikkö, puhelin 310 43126

20.12.2010

XX

Timo Terävä
arviointipäällikkö

7.12.2010

RY/KMA

Kaupunginhallitus
PL 1 (Pohjoisesplanadi 11-13)
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Khs dnro	2010-1993/250
Stn dnr	
Saap./Anl.	23-12-2010

221 §
LAUSUNNON ANTAMINEN KAUPUNGINHALLITUKSELLE HELSINGIN
KAUPUNGIN HANKINTASTRATEGIASTA

Kv 2010-1934
Esityslistan asia AsOp/2

Asuntolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Esitettyjen toimenpiteiden tavoitteidenmukaisuus

Hankinnat muodostavat yli 40 % Helsingin kaupungin menoista. Hankintastrategian päätavoitteena on tehostaa kaupungin taloutta ja parantaa hankintojen laatua.

Yksi keskeinen toimenpide hankintastrategian tavoitteiden toteutumiseksi on hankintojen keskittäminen. Helsingissä keskittäminen tapahtuu hybridimallilla: hankintojen kilpailuttaminen on keskitetty hankintayksiköille ja suurille hallintokunnille. Keskittäminen on järkevää, sillä se lisää hankintatoimen tehokkuutta, tuo kustannussäästöjä ja säästää pienten hallintokuntien resursseja. Hybridimalli on toiminut hyvin Helsingissä.

Toinen esitetty toimenpide on pääkaupunkiseudun hankintayhteistyön kehittäminen. Esimerkkinä mainitaan varastoinnin keskittäminen pääkaupunkiseudun kaupunkien kesken. Tällainen yhteistyö kaupunkien välillä on kannatettavaa, sillä se tuottaa säästöjä henkilöstö-, tila- ja kuljetuskustannuksissa. Kumppaniyhteistyön lisääminen yrittäjien kanssa ja etenkin pienten ja keskisuurten yritysten tarpeiden huomioiminen tehostaa myös osaltaan kaupungin taloutta, kun saadaan pienemmätkin toimijat aktiivisesti mukaan markkinoille.

Myös sähköisen hankinnan kehittäminen tuo säästöjä hallintokuluissa. Hankinnan sähköistäminen helpottaa hankintojen seuraamista, yhtenäistää hankintakäytäntöä sekä edistää paperittoman toimiston periaa-

7.12.2010

tetta ja samalla kestäväen kehityksen huomioimista hankintatoiminnassa.

Hankinta-asiantuntemuksen lisääminen tärkeää

Henkilökunnan osaaminen ja asiantuntemus on hankintatoiminnassa ensisijaisen tärkeää. Jokaisessa hankintoja tekevässä yksikössä tulisi olla hankintoihin perehtynyttä henkilöstöä. Myös muissa yksiköissä hankintatietämystä tulisi lisätä siten, että osataan tarvittaessa kääntyä oikean tahon tai henkilön puoleen.

Hankinta-asiantuntemuksen lisääminen muun muassa koulutuksella on asianmukaisesti otettu hankintastrategiassa huomioon, ja hankintakoulutusta onkin jo järjestetty Helsingin kaupungin työntekijöille. Hankintakäsikirjan ja hankinta-asiakirjamallien käyttöönotto tuo nopeaa apua tietoa tarvitsevalle, mutta on kuitenkin huomattava, että ohjeet ja asiakirjamallit tulisi olla yhteen paikkaan koottuna ja helposti kaikkien saatavilla esimerkiksi sähköisesti.

Kestävä kehitys osana hankintastrategiaa

Hankintastrategiassa edellytetään, että kestävä kehitys ja vastuullisuus korostuvat hankinnoissa. Niiden noudattamisella toteutetaan myös strategian tavoitteita: esimerkiksi hankintojen linkaariajattelu edistää onnistuneesti hankintojen laadun parantamista, kun joudutaan entistä enemmän kiinnittämään huomiota hankintojen laatuun, kestävyyteen ja alkuperään. Myös energiatehokkaat valinnat tuovat kustannussäästöjä ja edistävät siten kaupungin talouden tehostumista.

Hankintastrategian hyödyt käytännössä

Helsingin hankintastrategia edistää tehokkaan hankintatoimen järjestämistä Helsingissä. Se muodostaa alustan hankintatoiminnalle ja linjaa niitä seikkoja, jotka on otettava huomioon ennen hankintatoimeen ryhtymistä. Esitetyt toimenpiteet ovat oikeassa suhteessa strategian tavoitteisiin nähden. Hankinnan tehokkuus lisääntyy, päällekkäiset toiminnot karsiutuvat ja hankintojen laatu paranee. Hankintojen seuranta sekä toimintatapojen yhtenäistäminen on kuitenkin järjestettävä tarpeeksi kattavasti, jotta strategian tavoitteet voivat toteutua mahdollisimman hyvin käytännössä.

Hankintojen kilpailuttaminen edistää tarjoajien tasapuolista kohtelua ja samalla myös tarjoajien intressissä on pitää hinnat kohtuullisina ja kilpailukykyisinä. Kilpailuttamalla hankinnat muodostuvat Helsingille ko-

7.12.2010

konaistaloudellisesti edullisemmiksi. Hankinnan laajuus tulee kuitenkin arvioida tapauskohtaisesti etukäteen: pienissä hankinnoissa suorahankinnat voivat olla kilpailuttamista tarkoituksenmukaisempia ratkaisuja.

Asuntolautakunnan vaikutusmahdollisuudet

Asuntoasiainosastolla kilpailutus- ja hankintatoiminta on suhteellisen vähäistä. Asuntolautakunta pitää kuitenkin tärkeänä hankintatoiminnan tehokkuuden ja hankintojen laadun edistämistä koko kaupungin tasolla. Tässä yhteydessä on huomioitava virastojen omat erityistarpeet etenkin, kun hankintoja tehdään keskittämällä.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Lisätiedot:

Leijo Markku, apulaisosastopäällikkö, puhelin 310 34159

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Marjo Tapana
pöytäkirjanpitäjä